Štev. 50 (612) L. XII.
NOVO MESTO, četrtek,
15. DECEMBRA 1961

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

PRED JUTRIŠNJO OKRAJNO KONFERENCO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI

SZDL NAJ POSTANE RESNIČNO NAJŠIRŠA TRIBUNA DELOVNIH LJUDI IN ORGAN POLITIČNE SAMOUPRAVE OBČANOV

Jutri se bodo ob pol deveti uri zjutraj zbrali v Domu ljudske prosvete v Novem mestu delegati občinskih organizacij SZDL, delegati kolektivnih članov SZDL in člani okrajnega in nadzornega odbora ter okoli 80 gostov na redno letno konferenco Socialistične zveze. Ob tej priložnosti smo obiskali predsednika okrajnega odbora SZDL tovariša Viktorja Zupančiča in ga prosili za odgovor na nekaj vprašanj o konferenci in o delu SZDL v okraju.

Viktor Zupančič, predsednik okrajnega odbora SZDL

— Tovariš predsednik, ali bi nam lahko v kratkih besedah opisal dosedanji razvoj in delo organizacije SZDL v okraju?

O dosedanjem delu smo sestavili poročilo, ki so ga prejeli vsi delegati. V njem obravnavamo delež SZDL pri razvoju socialističnih družbenih odnosov na vseh področjih našega življenja v zadnjih dveh in pol letih. Osnovno obeležje sta dala temu obdobju vsekakor oba kongresa SZDL in izvršitev petletnega plana v štirih letih. Ob tem so se v okraju mobilizirale vse napredne sile in smo z uspehi zares lahko zadovoljni. Posebno pomemben je za ta čas tudi hiter razvoj komunalne samouprave. Pestrost življenja na tem področju je pokazala, da so naši delovni ljudje z velikimi ustvarjalnimi sposobnostmi že doumeli bistvo komunalnega sistema, o čemer nas zgovorno prepriča tudi število vključenih državljanov v celoten komunalni sistem na vseh stopnjah.

Organizacije SZDL, predvsem občinske, so se v tem času usposobile za samostojno politično presojo stanja v svojih komunah in na vsa važnejša družbeno-politična vprašanja vedno bolj smotrno reagirajo. Širina organizacije je lepo napredovala, čeprav seveda ne moremo obstati pri doseženih uspehih.

— Tovariš predsednik, kaj lahko pričakujemo od jutrišnje konference?

Razen ocene dosedanjega dela in izkušenj v izgradnji sistema družbene ureditve naj bi konferenca poudarila predvsem nadaljnje naloge SZDL in vsakega njenega posameznega člana. Predvidene naloge naslednjih dveh let najbrže ne bodo nič manjše od teh iz bližnje preteklosti. Zato bo potrebna v bodoče še večja osebna aktivizacija, še več sodelovanja vsakega našega občana v neposrednem upravljanju.

Smatram, da bi naj bili za razpravo o bodočih nalogah Socialistične zveze osnovni dve izhodiščni točki: 1. dosedanji uspehi pri uvajanju in utrjevanju novega gospodarskega sistema, ustvarjanje dohodka, njegova delitev med podjetji in družbo in znotraj podjetij in družbenih služb; 2. nadaljnji razvoj komune in vseh njenih samoupravnih in družbenoupravnih organizmov, ki je osnova za čim hitrejše uveljavljanje socialističnih odnosov med ljudmi.

Program perspektivnega razvoja okraja, ki ga je okrajni ljudski odbor pred kratkim sprejel, bo terjal veliko naporov vseh naših delovnih ljudi in vsakega posameznika še posebej. To bo zahtevalo našo vsestransko aktivnost v bodočem obdobju. V tem odgovornem mehanizmu mora SZDL najti svoje pravo mesto. Postane naj resnično najširša tribuna delovnih ljudi, organ politične samouprave občanov, preko katerega naj bi vsi proizvajalci aktivno vplivali in sodelovali, predvsem pa seveda soodločali o vseh važnih vprašanjih družbene skupnosti in posameznika.

— Mar lahko iz tega sklepamo, da bo konferenca pravzaprav začetek nečesa novega v delu organizacij Socialistične zveze?

Nekaj povsem novega konferenca pravzaprav ne bo. Mislim pa, da bo konferenca prva v okraju načela že znana vprašanja v zvezi z novimi ustavnimi načeli. Ker pričakujemo razprav v tej smeri, lahko rečem, da se s konferenco pričenja izredno živahno obdobje najširših razprav o novih ustavnih dolžnostih in pravicah. Seveda nas to dejstvo samo zadolžuje, da se od marsikaterega sedanjega načina dela čimprej poslovimo, saj imamo res že veliko novih oblik in prijemov, o katerih je bilo že precej povedanega.

— Ali bi nam morda lahko povedal, v čem bo težišče dela organizacij in članstva SZDL v bodoče?

Mislim, da bo osnovno vprašanje bodočega dela SZDL v tem, kako pritegniti slehernega našega delovnega človeka k soodločanju, k dejanskemu upravljanju z vsemi družbenimi sredstvi in službami. Če naj to dejansko zagotovimo, potem bodo seveda nekatere preživele metode dela resna ovira. Če bomo hoteli seznanjati vse naše ljudi z najboljšimi predlogi in rešitvami, potem bodo morali biti stiki s članstvom veliko tesnejši. Vse občane bo treba kar najbolje obveščati o vseh važnih vprašanjih, da bodo o njih zares lahko tudi odločali.

Želim, da bi o vseh teh in še o vseh drugih nalogah povedali jutri svoje mnenje predvsem delegati. Če dosežemo na konferenci to, da bomo skupno našli rešitev o vlogi in mestu SZDL v našem okraju pri dejanski aktivizaciji vseh naših ljudi, da jim bodo jasne tako dolžnosti kot pravice ob vseh velikih in revolucionarnih spremembah v sedanjem in bližnjem prihodnem času, potem bo konferenca dosegla svoj osnovni namen. Če zagotovimo ob sodelovanju vseh naših delovnih ljudi predviden in skladen razvoj v naslednjih štirih letih, potem bomo ustvarili pogoje za normalno rast naših zmogljivosti in družbenih odnosov tudi v bodoče.

Razprave o bistvu ustavnih določil in volitve v ljudske odbore v prihodnjem letu ter utrjevanje organov krajevne samouprave, poglabljanje in negovanje političnega posluha tako občinskih kot krajevnih organizacij SZDL bodo med pomembnimi nalogami SZDL v prihodnjem letu. Priprava za uresničitev teh nalog pa naj bo jutrišnja konferenca, na kateri naj bi se vsi oborožili z znanjem in delovnim poletom.

JLA načrtno skrbi za vzgojo bodočih starešin naše ljudske vojske, da bodo postali mojstri poklica v obrambi domovine, v varovanju njene — socialistične rasti in naših velikih prizadevanj za ohranitev miru. Že med šolanjem pa se gojenci v vojaških akademijah vsestransko ukvarjajo tudi z najrazličnejšimi spretnostmi in amaterstvom, ki prinaša po trdem učenju sprostitev in veselje. — Na sliki: fotoamaterja-gojenca vojaške akademije pri izdelavi fotografij

V Brežicah bodo svečano proslavili dan JLA

V Brežicah so priprave za praznovanje dneva Jugoslovanske ljudske armade v polnem teku. Občinski odbor SZDL je s predstavniki JLA in družbenih organizacij sestavil program proslav.

17. decembra bo v domu JLA sprejem otrok padlih borcev in šahovski turnir. Istega dne bodo odprli razstavo o razvoju naše armade, pripadniki JLA pa bodo obiskali delovne kolektive rudnika v Globokem, tovarne pohištva, kmetijske zadruge, grad v Mokricah in podjetje za popravilo železniških voz v Dobovi.

21. decembra bodo na osemletkah v Dobovi, na Bizeljskem, v Artičah, Globokem, Pišecah, Veliki Dolini, Cerkljah in v gimnaziji ter trgovski šoli v Brežicah akademije, na katerih bodo govorili oficirji JLA. Na proslavi v Brežicah bodo sodelovali tudi pripadniki JLA. Pred praznikom bo šolska mladina pisala naloge, predsednik ObLO pa bo desetim najboljšim učencem podelil nagrade.

23. decembra bodo proslave v Artičah, Globokem, na Bizeljskem, v Dobovi in Cerkljah, zvečer pa bo družabni večer v domu JLA. — S pripadniki JLA se bo v kegljanju pomerila ekipa iz Brežic.

Kredit za nakup vozil IMV

Industrija motornih vozil v Novem mestu je dobila kredit za prodajo svojih avtomobilov. Kupci potemtakem lahko kupijo vozilo na štiriletno odplačevanje v obrokih. Podjetje cestnega prometa in splošnih komunalnih dejavnosti dobijo vozilo na kredit tedaj, če pri nakupu plačajo 30 odstotkov vrednosti, ostali kupci pa 50 odstotkov lastnih sredstev.

Odlok o potrošnji vina domačega pridelka

S posebnim odlokom sveta za družbeni plan in finance OLO je določeno, koliko vina letošnjega pridelka smejo imeti pridelovalci, da jih ne zaseže prometni davek. Vsakemu nad 15 let staremu družinskemu članu pripada na leto 150 litrov neobdavčenega vina.

VREME

od 15. XII. — 24. XII. 1961

Okrog 18. XII. ohladitev s snegom do nižin, nato nekaj mrzlih suhih dni. Med 22. in 24. XII. zopet padavine in postopno topleje.

Dr. V. M.

ZAPISKI S SEJE OBEH ZBOROV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA

O cestnem podjetju in steklarni

24. seja obeh zborov OLO v Novem mestu, ki so jo sklicali v četrtek, 7. decembra, se je začela z zaprisego novih odbornikov okrajnega ljudskega odbora: Alojza Hledeta, Sergeja Thorževskega, Antona Hudoklina in Milana Sepetavca. Po prebranih poročilih je bila pestra razprava tako o vprašanjih, ki zadevajo gospodarstvo okraja, kakor tudi o spremembah v upravnem aparatu okrajnega ljudskega odbora.

O novem gospodarjenju s cestami smo v našem listu že pisali, natančna obrazložitev bistvenih sprememb v upravljanju in kategorizaciji cest pa je prišla tudi v prvem delu poročil na zadnji seji okrajnega ljudskega odbora v Novem mestu. Jedro vseh razprav o tem vprašanju tvori ustanovitev cestnih podjetij v okrajnem merilu, ta podjetja pa bodo skrbela za vse ceste od prvega do tretjega reda.

Predpisi novega gospodarjenja v cestnem prometu so zajeti že v zakonu o vzdrževanju in kategorizaciji cest, ki ga je 28. junija letos sprejela ljudska skupščina LR Slovenije. Zakon tudi predvideva, da bo potrebno za novomeški okraj ustanoviti eno cestno podjetje, ki bo oskrbovalo še nekatera cestišča in dele prometnih poti v ribniški, kočevski in deloma tudi v ljubljanski občini. Podjetje bo ustanovljeno najkasneje do 1. januarja 1962, sedež bo imelo v Novem mestu, imenovalo pa se bo **Cestno podjetje — Novo mesto.** Zaposlovalo bo okrog 900 delavcev in uslužbencev. Za v. d. direktorja novega podjetja je bil imenovan Franc Gorenc, ki bo glede na bogate izkušnje, ki si jih je pridobil na najrazličnejših odgovornih delovnih mestih, lahko uspešno opravljal novo dolžnost.

Vključno s cestami ribniške, kočevske in ljubljanske občine bo Cestno podjetje v Novem mestu oskrbovalo 420 km cest prvega in drugega reda ter 674 km cest tretjega razreda. Razen tega bo novo podjetje skrbelo tudi za avtomobilsko cesto.

Med drugimi važnimi opravili bi Cestno podjetje vzdrževalo vse objekte ob cestah od prvega do tretjega reda, tako servisne postaje in bencinske črpalke in druge. Dohodek od teh dejavnosti bi šel poleg drugih dohodkov — ki bi jih dobili od prodaje bencina in plinskega olja, od pristojbin na uporabo cest in mostov, taks, prometnega davka, denarnih kazni za prometne in druge prekrške na cestah itd. — za finansiranje podjetja oziroma za njegova osnovna sredstva.

(Nadaljevanje na 3 strani)

Konec novembra so se v Novem mestu zbrali predstavniki občinskih družbenih skladov za šolstvo in predsedniki komun na zaključni razgovor o ustanovitvi medobčinskega družbenega sklada za investiranje v šolstvo. Po desetletnem programu bodo sredstva novega sklada uporabljali za izgradnjo šolskih objektov; računajo, da bo veliko lažje graditi z združenimi sredstvi kot pa z razdrobljenimi fondi posameznih komun. Vse komune, ki so soustanoviteljice novega sklada bodo vanj prispevale sorazmerni del svojih skladov za šolstvo, v OLO pa bo prispeval vanj del okrajnega sklada za negospodarske investicije. Te dni po vseh komunah — razen v brežiški, ki k skladu ni pristopila — že podpisujejo pogodbe. — Na sliki: pogled na zaključne razgovore v Novem mestu

V šentjernejskih »UPORIH«: zdaj že 1,400.000 uporov na mesec!

Pred desetimi leti je vza izvoz ter bodo, kot upanovo ustanovljenem obratu jo, dosegli realizacijo 600 IEV v Šentjerneju pričelo milijonov dinarjev. Brez tedelati 12 ljudi. Šentjernejča- žav pa bi prodali tudi več ni in okoliški prebivalci ta- sto milijonov takšnih uporov, krat najbrž niso niti slutili, če bi jih le mogli izdelati. kako hitro se bo ta obrat Storilnost je letos zaradi razrasel in koliko kruha bo novih in boljših tehnoloških nudil mladini iz okolice. ko postopkov in boljše organi- se bo razvil. V obratu »Upo- zacije dela za 80 odstotkov ri« tovarne za elektrozveze višja, čeprav so na novo za- Iskra (takšen je novi naziv poslili 35 odstotkov vseh obrata), dela danes že 250 delavcev, ki so se morali delavcev ali 20-krat več kot proizvodnji šele privajati pred desetimi leti. Prej so na mesec naredili po

Letos poteka proizvodnja 550 tisoč uporov, zdaj jih pa dokaj dobro, precej težav pa narede milijon 300 do milisoimeli z nekaterimi izdelki, jon 400 tisoč na mesec.

ker jim dobavitelj ni pravo- Oba pravilnika že dlje časno dobavil sestavnih de- časa pripravljajo, zaradi nelov. Novost v letošnji pro- davne reorganizacije v inizvodnji so miniaturni iz- dustriji za elektrozveze pa delki. Sodobna elektronika morajo čakati na okvirna potrebuje vse večje količi- določila pravilnika za vse ne uporov, ki pa morajo biti Iskrine obrate, ki še ni izčim manjši, zato da bi bili delan. Strokovnjakov je do- instrumenti in aparati, v ka- slej v obratu močno pritere jih vgradijo, lahko maj- manjkovalo, upajo pa, da hni. Šentjernejski obrat je to bo ta problem rešen, ko bo pravočasno upošteval in pri- v letošnjem šolskem letu čel letos izdelovati zelo maj- končalo študij 6 štipendihne upore, ki so zlahka na- stov-domačinov. Doslej niso šli kupce. Do konca leta bo- mogli dobiti strokovnjakov do izdelali približno 11 mi- največ zaradi pomanjkanja ljonov takšnih uporov za stanovanj. Kolektiv je več domači trg, približno 500 ti- stanovanj že zgradil, pri tem soč pa za izvoz. Prihodnje pa je pokazal tudi mnogo raleto bodo lahko naredili 20 zumevanja za potrebe druž- milijonov drobnih uporov za benih služb, saj so odstopili domači trg in 15 milijonov tri stanovanja učiteljem in zdravstvenim delavcem iz Šentjerneja. Prihodnje leto nameravajo graditi 4 do 6-stanovanjski blok.

M. J.

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Mala vojna v Katangi

V kongoški pokrajini Katangi divja prava mala vojna med mednarodnimi silami OZN in tako imenovanimi Čombejevimi silami oziroma žandarji, ki jih spretno in zagrizeno vodijo beli oficirji, plačanci tujih finančnih interesov. Boji trajajo že nekaj dni in so zelo hudi. Vse kaže, da se podporniki Čombejevega režima dobro zavedajo, da gre to pot zares.

Zmago za ugled Združenih narodov je pomenila že najnovejša resolucija Varnostnega sveta, sprejeta novembra, ki pooblašča vršilca dolžnosti generalnega sekretarja OZN U Tanta, da stori potrebne korake za izgon tujih vojaških oseb in svetovalcev Čombejevega režima iz Katange in pri tem uporabi tudi silo, če bi bilo potrebno. Kakor so pokazali poznejši dogodki, je bila sila potrebna.

Toda zgodilo se je še nekaj, kar je dvignilo obilo prahu in spravilo v neznansko zadrego prikrite zagovornike in podpornike Čombejevega režima — predvsem Veliko Britanijo in Francijo. Poveljnik mednarodnih sil OZN v Katangi Irec dr. Conor Cruise O'Brien je odstopil. To samo ob sebi ne bi povzročilo senzacije. Toda O'Brien ni samo odstopil kot cela vrsta funkcionarjev OZN v Kongu, ki so bodisi sami odstopili ali so jih iztisnili z njihovih položajev, ker niso ravnali v skladu z željami te ali one zahodne velesile. O'Brien je odstopil predvsem zato, da bi lahko povedal resnico. In resnica je, da Belgija, Britanija, Francija in še nekatere druge države podpirajo Čombejev režim proti prizadevanjem svetovne organizacije, ki bi rada končala odcepitev Katange, utrdila enotnost Konga in preprečila državljansko vojno. O'Brien je označil kot podlo ravnanje Britanije, ki je v Varnostnem svetu glasovala za resolucijo o Katangi, za kulisami pa ukrepala prav v nasprotju s to resolucijo.

Britanska vlada je skušala v začetku sicer zavrniti Irčeve obtožbe z izgovorom, da ne bo odgovarjala na klevete zasebnika. Toda razburjenje, ki je zavladalo po vsem svetu, je bilo tolikšno, da so predstavniki britanske vlade morali izjavljati, da ne podpirajo katanškega secesionizma, pač pa želijo, da bi prišlo do miroljubnega sporazuma med kongoškimi politiki.

Prav takšen sporazum pa so tuji finančni interesi v Katangi dosledno preprečevali. Še več. Ščuvali so Čombejeve žandarje na pripadnike mednarodnih enot. Vrstili so se napadi na vojake in visoke funkcionarje OZN v Katangi, prihajalo je do izsiljevanj, žalitev in ultimatov. Naposled je prekipelo.

Po odstopu Irca O'Briena je postal poveljnik mednarodnih sil Mac Keown. Ta je v zadnjem hipu odkril podroben načrt o napadu Čombejevih enot na mednarodne sile, ki so ga sestavili beli oficirji, veterani iz Indokine, Alžirije in drugih kolonialnih vojn. Ta načrt naj bi začeli izvajati v nekaj urah. Mednarodne sile, ki so bile med tem okrepljene z reakcijskimi letali, oklepnimi avtomobili in topništvom, so bliskovito ukrepale. Bil je že skrajni čas.

V zahodnem taboru je akcija Združenih narodov povzročila huda nesoglasja. ZDA namreč podpirajo akcijo OZN politično in materialno. Med drugim so dale na razpolago mednarodnim silam velika transportna letala tipa »Globemaster« za prevoz vojaštva in opreme. Britanija in Francija, kakor je znano, pa odločno nasprotujeta tej akciji, ker so neposredno prizadeti njuni interesi v Katangi. Ameriška vlada pa vztraja pri svojem, ker računa, kakor so izjavili znani ameriški komentatorji, da se bo združeni Kongo lahko učinkoviteje upiral komunističnemu vplivu kot razdrobljeni in oslabljeni Kongo. Nekateri trdijo, da bi ZDA lahko pozneje zahtevale podobno akcijo proti Vzhodni pokrajini Konga, to je proti premieru Gizengi, če bi bilo to v njihovem interesu. Pri tem bi se sklicevale na svojo podporo akciji mednarodnih sil v Katangi.

Vsekakor je akcija OZN v Katangi pozitivna. Pozitivna je tudi zato, ker vse kaže, da to pot ne bo obstala na pol poti, kakor tolikokrat doslej. Namen sedanje akcije je strmoglaviti Čombejev režim z vsemi njegovimi pomagači vred in tako ustvariti prve resnično trdne temelje za neodvisnost in enotnost Konga.

Osnovni načrt: kažipot kmetijstva

Pred kratkim so se na kmetijski srednji šoli na Grmu zbrali strokovnjaki, člani Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov. Razpravljali so o pomembni nalogi v kmetijstvu, **o izdelavi osnovnih načrtov za izkoriščanje kmetijskih zemljišč.** Po zakonu morajo vse organizacije, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, v tem letu izdelati osnovne načrte, po katerih naj bi kar najbolje izkoriščali kmetijska zemljišča. Ekonomist tov. Novinšek je dal nekaj smernic za sestavo osnovnih načrtov:

Dobiti moramo pregled nad proizvodnimi kapacitetami v kmetijstvu, uvajati modernejšo tehnologijo v kmetijsko proizvodnjo, specializirati proizvodnjo v kmetijstvu, povečati proizvodnjo in zmanjšati lastno ceno. Izboljšati pa je treba tudi življenjske pogoje delavcev

V osnovnih načrtih bodo kmetijske organizacije za več let predvidele, kako bodo izboljševale sedanje in pridobivale nove površine. Z razvojem ostajajo v okolici mest pa tudi v hribovitih predelih kmetijska zemljišča neobdelana. Teh je vse več, zato je treba to vprašanje nujno rešiti. V bodoče mora biti to večja skrb kmetijskih organizacij, zlasti kmetijskih zadrug. Ponujana in neobdelana zemljišča bodo z arondacijami in odkupom priključevale k svojim površinam. Vse to pa mora biti načrtno, zato je nujno, da s kmetijske organizacije take načrte izdelajo.

Področje našga okraja je zelo pestro. Proučiti moramo, katere rastline najbolje uspevajo na posameznih področjih, ter na osnovi pogojev in izkušenj za več let vnaprej določiti, kaj bomo sadili in sejali, katere vrste živali bomo redili.

Nič več vsakega malo. To je najslabše in najdražje! Če se bomo odločili za živinorejo, bomo tei panogi posvetili vso skrb. Pridelali bomo dovolj dobre krme, za pleme odbirali boljše živali, gradili sodobne hleve, skrbeli za čim večji prirastek živine, v ta namen pa izkoriščali najnovejše izsledke znanosti. Tako bomo pridelali največ in najceneje. Ponekod se moramo odločiti za sadjarstvo, drugod za vinogradništvo. Skrbeti moramo, da se panoge med seboj dopolnjujejo, da bo živinoreja dajala dovolj hlevskega gnoja za poljedeljstvo in poljedeljstvo dovolj krme za živino.

To je le nekaj misli iz osnovnih načrtov, ki jih bodo kmetijske organizacije v kratkem izdelale iz sprejele.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

DRUGI PLENUM GLAVNEGA ODBORA SZDL SLOVENIJE

V ponedeljek se je v veliki dvorani Ljudske skupščine LR Slovenije sestal II. plenum Glavnega odbora SZDL Slovenije, ki je obravnaval vlogo in naloge SZDL v komuni. Člani plenuma so že prej prejeli obsežno gradivo, ki osvetljuje in razčlenjuje aktualne probleme na vseh področjih družbenega življenja — z gledišč vloge in nalog Socialistične zveze v komuni.

■ V gradivu je posebej poudarjena nenehna rast materialne podlage komunalnega sistema. V letih 1957/61 se je materialna podlaga komunalnega sistema — če upoštevamo skupna sredstva gospodarskih organizacij, občin in okrajev — več kot podvojila. Ob tem se poraja potreba, da dobi plan komune novo vsebino in novo vlogo: da povezuje plane gospodarskih organizacij, raznih samoupravnih institucij ter programe stanovanjskih in krajevnih skupnosti.

■ Drugi del gradiva govori o vplivu komune na razvoj proizvajalnih sil, tretji del pa o vplivu na razvoj osebne potrošnje. Pri tem poudarja, da mora osebna potrošnja v korak s proizvodnjo in produktivnostjo. Ljudski odbori in organizacije Socialistične zveze morajo posvečati več pozornosti problemom notranje delitve dohodka in dajati delovnim kolektivom ustrezna priporočila ter jih usmerjati pri izdelavi pravilnikov. Razvoj osebne potrošnje ni odvisen le od splošnih družbenih norm, ki določajo okvire, v katerih naj se oblikujejo osebni dohodki, ampak predvsem tudi od vpliva komune.

■ Gradivo nadalje obravnava probleme stanovanjsko komunalne gradnje. Pri tem opozarja, da bo treba začeti s širšim zbiranjem lastnih sredstev gospodarskih organizacij in državljanov z novimi oblikami, na primer s predplačili za stanovanjsko pravico. Glede položaja družbenih služb pa gradivo ugotavlja, da je zanje značilno, da si čedalje bolj zagotavljajo potrebna sredstva z zaračunavanjem uslug, ki jih opravljajo posameznikom in gospodarskim organizacijam po ekonomskih cenah. Tako zmeraj bolj odmira administrativni odnos med ljudskim odborom in posameznimi družbenimi službami.

■ V gradivu so nanizani zanimivi podatki o udeležbi državljanov v samoupravnih organih. V letih — v okviru komune — sodeluje 135.688 državljanov ali vsak dvanajsti državljan v Sloveniji. Razen Socialistične zveze deluje v Sloveniji še 183 družbeno-političnih, strokovnih, znanstvenih, športnih in drugih organizacij s 427 okrajnimi, 1181 občinskimi in 15.419 osnovnimi enotami. Vse te organizacije so nastale kot sredstvo državljanov za ustvarjanje njihovih demokratičnih ekonomskih, socialnih, znanstvenih, kulturnih, športnih in drugih skupnih koristi.

■ Zadnji del gradiva razčlenjuje nekatere organizacijsko-politične probleme Socialistične zveze. Med drugim poudarja, da mora SZDL v sistemu samoupravljanja nastopati v vseh smereh kot tribuna za oblikovanje stališč, kot organizator družbenopolitične pobude in kontrole, kot čuvar demokratičnosti, kot nosilec, oblikovalec in izvrševalec načel socialističnih družbenih norm v vsej širini odnosov med svobodnimi ljudmi naše dežele.

■ Uvodni referat na plenumu je imel član Izvršnega odbora GO SZDL Slovenije tovariš Joža Ingolič, ki se je posebej zadržal pri nekaterih problemih v zvezi z uvajanjem načel delitve dohodka po delu in uveljavljanjem novega gospodarskega sistema. V razpravi je sodelovalo 21 članov plenuma. V svojih izvajanjih so se dotaknili celega spleta problemov. Največji del razprave se je sukal okrog izkušenj in problemov ob uvajanju načel delitve dohodka. Zlasti močno je prišla do izraza težnja, da je treba razvijati in naprej izpopolnjevati tudi sistem delitve med kolektivi in skupnostjo, če naj se še v prihodnje tako uspešno razvija sistem delitve v kolektivih. Tudi kolektivi v družbenih službah — na primer v prosveti — se hočejo otresti administrativnih vezi. Zato je potrebno, da se osebni dohodki delavcev v prosveti čim hitreje vsklajajo s premiki na področju osebnih dohodkov v gospodarstvu in na drugih področjih. Tudi kulturna in znanstvena prizadevanja bodo morala biti deležna večje pozornosti — predvsem tudi komun. Urbanistična politika mora upoštevati napredne težnje občanov po smotrni organizaciji naselij. Razpravljavci so govorili tudi o potrebi po izdatnejšem in vsestranskem obveščevanju občanov o problemih, kjer je dobra in učinkovita informiranost eden izmed pomembnih pogojev za njihovo aktivnost.

■ Na zaključku plenuma je govorila tovarišica Vida Tomšič, predsednica Glavnega odbora SZDL Slovenije. Ugotovila je, da je iz razprave močno izstopala ugotovitev, da je komuna že postala stvarnost. Ljudje čutijo potrebo, da rešujejo probleme predvsem z lastnimi silami v okviru komune. Za to imajo tudi vse možnosti v razvejanem samoupravnem mehanizmu. Že samo to dejstvo, namreč: visoka stopnja zainteresiranosti in aktivnosti občanov, predstavlja določen materialni uspeh, na katerem bodo naprej gradili napredek. Gospodarski sistem je tako aktiviral občana, da se je treba najodločneje boriti proti vsem poskusom, da bi kakorkoli izpodkopavali novi gospodarski sistem. Organizacije Socialistične zveze se morajo spopriteti z vsemi problemi ob uvajanju načel delitve po delu, da bi bila delitev osebnih dohodkov čim pravičnejša. To je še vedno osnovni politični in ekonomski problem v naši družbeni stvarnosti.

Gradivo plenuma z referatom, razpravo, zaključno besedo tovarišice Tomšičeve in sklepi bo objavljeno v posebni brošuri.

Kratke z raznih strani

■ Sovjetska zveza je zahtevala odpoklic vseh članov albanskega veleposlaništva iz Moskve, albanska vlada pa vseh članov sovjetskega veleposlaništva in trgovinskega predstavništva iz Tirane.

■ V Parizu so se sestali štirje zahodni zunanji ministri ZDA, Velike Britanije, Francije in Zahodne Nemčije. Glavni predmet razgovorov so pogajanja s Sovjetsko zvezo o Berlinu, obravnavajo pa tudi Katango, Laos in druga vprašanja.

■ V glavnem mestu Gane, Akri, je vlada objavila belo knjigo, v kateri obtožuje opozicijo, da je s pomočjo Toga in nekaterih drugih vlad kovala zaroto proti ganski vladi.

■ Po večmesečnem premoru se je v Jeruzalemu nadaljeval proces proti nacističnemu vojnemu zločincu Adolfu Eichmannu. Predsednik sodišča Moše Landau je prebral obrazložitev, ki obsega sto tisoč besed. Po obrazložitvi bodo razglasili sodbo.

■ V Južni Rodeziji je predsednik manjšinske bele vlade izdal odlok o prepovedi »za zmeraj« največje afriške stranke Nacionalne demokratske stranke. Voditelj te stranke Joshua Nkomo, ki se je udeležil proslave neodvisnosti Tanganjike, je dopisniku Tanjuga izjavil, da je položaj v Južni Rodeziji zelo resen in da bodo zdaj aretirali in pobili številne člane in funkcionarje stranke.

■ Med Indijo in LR Kitajsko se je ponovno hudo zaostril spor zaradi meje. Povod za to je dala izjava premiera Nehruja v indijskem parlamentu o treh naprej pomaknjenih kitajskih postojankah na indijskem ozemlju. LR Kitajska ne priznava sedanje meje z Indijo, češ da so jo začrtali imperialisti.

■ Član politbiroja Romunske delavske partije je izjavil, da je »nepojmljivo in obžalovanja vredno«, da danes na Kitajskem ponatiskujejo albanska obrekovanja in napade na Sovjetsko zvezo in druge socialistične države in njihove partije.

Danes seja ObLO Videm-Krško

Danes bo seja občinskega zbora in zbora proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Videm - Krško, na kateri bodo razpravljali o stanju in problematiki zdravstvene službe v občini, sprejeli nekaj odlokov in imenovali več direktorjev podjetij, članov svetov in zavodov.

O cestnem podjetju in steklarni

(Nadaljevanje s 1. strani)

Se vedno so sporna vprašanja, katere ceste gredo v prvi, drugi, tretji in četrti razred, ker se bo na ta način odvijal tudi vrstni red vzdrževanja oziroma količina sredstev. Ta bo tem večja v čim višjem razredu je cesta. Vsekakor bodo tu prišle v poštev res samo važne prometne poti, take, ki so najbolj obremenjene, se pravi: glavne prometne žile v okraju. Za vse druge poti, ki so gospodarsko manj važne, n. pr. take, ki povezujejo med seboj posamezne kraje, se bodo morala najti sredstva iz drugih virov. — Mišljeno je, da bi jih pomagalo vzdrževati in oskrbovati tudi prebivalstvo samo. Na ta način bi še bolj prišli do izraza prostovoljni prispevki. Pri tem pa bi bila potrebna pomoč komun. Kaže, da bo treba pri kategorizaciji cest izbrati zelo kritično merilo. Če bomo izhajali iz tega, lahko pričakujemo, da bo veliko manj prometnih poti v višjem razredu. Navsezadnje pa je to tudi razumljivo: nedvomno bodo stroški za oskrbovanje teh tako veliki, da bo ostalo kaj malo sredstev za nižjerazredne ceste.

Akcija za steklarno se nadaljuje

Drugo važno vprašanje, o katerem so odborniki okrajnega ljudskega odbora poslušali izčrpno poročilo, je zadeva v zvezi z gradnjo tovarne ravnega stekla v Novem mestu. O zbiranju sredstev za investiranje tako nujne tovarne pri nas in o izdelkih s katerimi bo podjetje krilo vse večje potrebe po okenskem steklu v naši republiki pa tudi v državi, smo v našem tedniku poročali v eni novembrskih številk. Takrat smo tudi omenili, da je uspela organizacija vserepubliške akcije za zbiranje sredstev. Poročilo, prebrano na seji, pa je konkretno govorilo o prvih uspehih pri tej akciji, pa tudi o poblemih, ki ovirajo uresničevanje načrtov.

Razveseljivo je, da je doslej zbranih že polovico sredstev, ki naj bi jih za gradnjo steklarne prispevale komune. Od celokupne investicijske vsote s prispevki vseh slovenskih komun je zbranih že okrog 584 milijonov dinarjev. — Prav tako uspešno potekajo pogodbe za nabavo opreme za novo tovarno. V ta namen so se predstavniki podjetja »Kremen« iz Novega mesta pred kratkim mudili na Poljskem in se s tamkajšnjimi podjetji dogovorili o nakupu potrebne opreme, ki jo bodo uporabljali v vseh fazah gradnje steklarne.

Nič kaj razveseljivo pa ni dejstvo, da predstavniki nekaterih komun še niso podpisali pristopne pogodbe za gradnjo steklarne. Zdi se, da se izogibljejo skupni pomoči zaradi tega, ker niso pravilno razumeli namena vserepubliške akcije in tudi zato, ker jim morda ni bila dovolj jasno prikazana zamisel o zbiranju sredstev. Gospodarski razvoj in vsa nadaljnja perspektiva pa govorita naravnost v prid takim medokrajnim akcijam. Navsezadnje novomeška steklarna tudi ne bo samo za novomeški okraj, saj bo kot je rečeno, **oskrbovala z ravnim steklom vso republiko pa tudi večji del države.**

Komune novomeškega okraja so akcijo že od vsega začetka podprle, zato je prav, da je o uspehih in težavah spregovorila razprava pred odborniki OLO.

Steklarna bo za naše razmere izrednega pomena. Z njo se ne bo samo povečalo število industrijskih objektov v Novem mestu, ampak ima gradnja še drug, nič manj važen namen: zaposliti v podjetju čimveč domačih delavcev iz neposredne bližine objekta, s čimer bi še zmanjšali problem zaposlovanja delavcev v okraju. Znano je tudi, da bo v steklarni zaposlenih okrog 300 delavcev, od katerih bo morala imeti vsaj tretjina določeno kvalifikacijo. S tem pa se pojavlja že novo vprašanje. Za zaposlene bo treba namrec zgraditi stanovanja. V praksi velja sicer načelo, da stanovanja gradimo šele potem, ko je obrat že toliko in toliko časa v pogonu, vendar kaže v tem primeru graditi stanovanja hkrati z zidanjem steklarniških prostorov. Ne bi bilo prav, ko bi na to mislili šele tik pred začetkom obratovanja podjetja, saj bi prav zaradi nerešenega stanovanjskega vprašanja imeli lahko že kar na samem začetku škodo.

I. Zoran

KRMELJ KRMELJ
Potrošniki premoga!
Kupujte najboljši in najcenejši slovenski lignit! Znižanje cen posameznih vrst od 150 do 370 din pri toni, razen tega znižani prevozni stroški!
Rudnik Krmelj

Nekateri pota popravljajo, drugi spet samo čakajo...

V Suhadolu dobro skrbijo za pota

Krajevni odbor Gaberje je tudi letos dobil sredstva za popravilo občinskih poti. V sodelovanju z organizacijo Socialistične zveze so sredstva razdelili po vaseh in se lotili popravil takoj, ko so opravili kmečka dela. Suhadolčani so po vseh občinskih cestah iz Gor. Suhadola proti Gaberju počistili blato, nasuli gramoz, skopali obcestne jarke in postorili vse, kar je bilo treba. S 25 tisoč dinarji sredstev, ki so jih dobili, so opravili za približno 250 tisoč dinarjev vrednosti, vsaka hiša v vasi pa je za popravilo poti prispevala 8 delovnih dni.

Kaj pa Brusnice?

Brusničani se letos nikakor ne morejo odločiti, da bi pričeli popravljati poti. Doslej so popravili le majhen del poti na svojem območju. Sredstva, ki jih je dodelil občinski ljudski odbor iz svojega proračuna, so na razpolago le do 31. decembra; če jih ne bodo porabili do takrat, bo prepozno. Opazk in izbruhov na račun kotanjastih, blatnih in slabih cest in poti je že zdaj na pretek, še posebno med vozniki. In kdo bo kriv, če bodo poti in ceste okoli Brusnic ostale še naprej takšne, ker bodo krajevnemu odboru v Brusnicah dodeljena sredstva 31. decembra letos propadla?

Gaberje dobro – Jugorje slabo

Krajevni odbor Gaberje je polovico letošnjih sredstev za popravilo poti odstopil vaščanom Jugorja za gradnjo ceste Jugorje – Gaberje. Jugorčani se za to cesto že dlje časa močno potegujejo. Doslej se je vedno ustavilo pri sredstvih, letos pa, kljub temu, da so sredstva bila na razpolago, Jugorčani ceste niso zgradili. Spomladi so opravili nekaj pripravljalnih del, nato pa se je vse ustavilo, čeprav jim je krajevni odbor odstopil sredstva že pred šestimi meseci. Gaberčani so svoj del sredstev medtem že porabili, Jugorčanom pa bo njihova polovica propadla, če je ne bodo porabili do 31. decembra. Najbolje bo, če se bodo dela lotili takoj in brez obotavljanja.

»Kuluk« ali prostovoljna združitev sil vseh občanov?

Tokrat smo obiskali samo štiri vasi v Podgorju. Tako pa je približno tudi drugod po okraju: ponekod so prebivalci prav požrtvovalni pri popravljanju svojih potov in so pomnožili vrednost denarja, ki jim ga je dodelil krajevni odbor, tudi za štiri in večkratno vrednost! Drugje spet pa samo čakajo in vedno imajo na jeziku samo tarnanje:

»Oh, na nas je pa občina s krajevnim odborom vred čisto pozabila! Ničesar ne dobimo, živina nam ostaja sredi blatnih klancev in še po ravnini ne moremo speljati domov drv... Oh, čisto smo pozabljeni...«

Že lani in prej večkrat smo poročali, kako so n. pr. v Orehovici pri Šentjerneju složno poprijeli in z zglednim požrtvovalnim delom popravili pota, ki jih razen domačinov skoroda ne uporablja nihče drugi. Imamo dovolj lepih primerov, kako so ljudje, kjer imajo dobre organizacije in delavoljne odbornike, popravili vsa pota na svojem območju. Seveda jim je skoraj povsod pomagal tudi občinski ljudski odbor! Dobro se namreč zavedajo, da je vzdrževanje krajevnih potov stvar krajevnih odborov in predvsem občanov samih! Povsod tam pa, kjer krajevni odbornik na sejah obč. ljudskega odbora samo toži, kako je njegova vas ali kraj zapostavljen in »od vseh pozabljen«, seveda ni napredka. Z malodušjem ni še nihče nasul ceste ali pripeljal gramoza...

Včasih so morali ljudje na »kuluk«; stara Jugoslavija je prisilila ljudi, da so si napravili ceste. Veliko primerov pa imamo tudi v našem okraju, kjer je prostovoljno delo občanov rodilo zares lepe sadove. Naj nam bodo zgled!

Obnova ceste Dovško–Šedem

Cesta Dovško – Šedem je ozka in izrabljena. Ker jo ljudje veliko uporabljajo, so jo sklenili obnoviti. Samo od oktobra do danes so je popravili 150 metrov. Cesto so razširili, tlakovali in nasuli. Vsa dela so opravili prostovoljno, občina je plačala le prevoz gramoza. Dela bodo končana prihodnje leto.

Novo v metliškem gospodarstvu

Belokranjska trikotažna industrija BETI v Metliki je doslej ustvarila blizu 500 milijonov dinarjev realizacije, do konca leta pa bo dosegla okoli 600 milijonov. S tem bo kolektiv narediti za 63 odst. več, kot je lani, čeprav proizvodnega načrta ne bo v celoti dosegel. Če ne bi bilo težav z obratnimi sredstvi v prvem polletju, bi veliko naglo: ustvariti za 680 milijonov proizvodnje, dosegli. Težave z obratnimi sredstvi so zdaj rešene: 110 milijonov dinarjev, ki so močno primanjkovali, je že zagotovljenih, 50 odst. zneska so dali v obliki lokalne udeležbe, preostalih 50 odst. pa bodo dobili pri republiški podružnici Investicijske banke kot posojilo.

V BETI RAZPRAVLJAJO O OSNUTKU PRAVILNIKA

Upamo, da je komisiji uspelo do 5. decembra izdelati osnutek pravilnikov o delitvi čistega dohodka in o delitvi osebnih dohodkov, kot so nam zatrdili pretekli teden. Komisija je doslej vložila v oba pravilnika 10 tednov pospešenega in napornega dela. Pravilnik za delitev osebnih dohodkov vsebuje merila, ki določajo, da se osebni dohodek deli po količinski proizvodnji in po ustvarjenem dohodku. Dosedanji način nagrajevanja v obliki gibljivega dela, ki so ga dobili če je bil plan dosežen, bo odpadel; v primeru, da plan ne bo dosežen, pa kolektiv ne bo več dobil 100-odstotnih prejemkov kot doslej. Precejšnje breme za proizvodnjo bodo na novo zaposleni delavci, dokler se ne priučijo delu. Zato je pričakovati v začetku delitev na škodo skladov. Da bi to težavo odpravili, se bodo potrudili s pomočjo izobraževalnega centra vse na novo sprejete delavce v kar se da kratkem razdobju usposobiti za proizvodnjo.

PRAVILNIKI V OBČINI METLIKA

Na metliški komuni so nam povedali kako je s prejemanjem pravilnikov v delovnih kolektivih: v obratu NOVOTEKS že plačujejo po novem pravilniku, v Splošnem trgovskem podjetju so ga že sprejeli organi delavskega samoupravljanja, v BETI ga še pripravljajo, v Lesno predelovalnem podjetju ga dokončujejo, pri kmetijski zadrugi pa so o osnutku pravilnika že razpravljali v organih samoupravljanja in dali nanj več pripomb. V vseh kolektivih, ki pravilnikov še niso izdelali v celoti, bodo to opravili do konca decembra. Več težav pa je v manjših podjetjih, predvsem zato, ker tam pravilnikov ne znajo sami izdelati. Večina manjših obrtnih podjetij je s to pomembno nalogo šele pričela, obrtna zbornica pa jim posebno zadnji čas pridno pomaga.

Referent za delo pri ObLO se je vrnil s tečaja in se je lotil obdelave obsežnega gradiva o pravilnikih ter že pripravlja analize. Zbor proizvajalcev bo, kot so nam povedali najbrž na zasedanju konec decembra razpravljal o vseh pravilnikih hkrati. (Na rob še naša opazka: morda pa bi bilo le bolje, ko bi pripravili najprej razpravo o že sprejetih pravilnikih in bi tam nekje okoli 20. decembra zbor proizvajalcev o njih posebej razpravljal.)

DRUŽBENI PLAN V METLIŠKI KOMUNI BO URESNIČEN

3 milijarde 501 milijon dinarjev, kolikor obsega bruto proizvod v družbenem planu za letošnje leto, bodo v metliški komuni – tako upajo – do konca decembra skoraj v celoti uresničili. Glavni delež v družbenem planu ali 61 odst. bruto proizvoda nosita NOVOTEKS in BETI, preostalih 39 odst. pa si delijo manjši kolektivi. V NOVOTEKSU uresničujejo proizvodni načrt v skladu z dinamiko, v BETI da [illegible] kolektivov, ki so plan že dosegli,

»Za pšenico imam dovolj hlevskega gnoja...«

— Lani sem »gipsal«, pa mi je pšenica polegla.

— Dajte mi denar, pa bom kupil »gips«.

Takole so odgovarjali kmetovalci v črnomaljski občini na vprašanja, zakaj niso gnojili italijanskim sortam pšenice tako, kot predpisuje občinski odlok o minimalnih agrotehničnih ukrepih.

Hlevski gnoj je res osnova za gnojenje kmetijski rastlin, visokih pridelkov pa z njimi ne moremo doseči. Znano je, da vsebuje hlevski gnoj največ dušika, to je hranivo, ki pospešuje rast. Če pa je v zemlji preveč te snovi, ki jo dodamo s hlevskim ali umetnim gnojem, nam pšenica rada poleže in je neodporna proti pozebi in rji, zrnje pa se slabo razvija. Vse to se najpogosteje dogaja, če smo gnojili pšenici le s hlevskim gnojem.

Kaj nam je torej storiti? Zemlji moramo dodajati tudi druga hraniva: fosfor in kalij, ki vplivata na odpornost proti rastlinskim boleznim in s tem na večji pridelek. Vsa ta hraniva morajo biti v zemlji v zadostnih količinah in v pravilnem medsebojnem razmerju. Če ene izmed teh snovi ni, rastlina tudi ostalih ne izkorišča pravilno. Če smo torej s hlevskim gnojem dali zemlji največ dušika, moramo poskrbeti še za kalij in fosfor, ki jih ima umetno gnojilo. Kdor je v jeseni bogato gnojil s hlevskim gnojem, ne sme spomladi gnojiti spet z dušičnimi gnojili, ker je nevarno, da bo v tem primeru pšenica polegla, kar se pri nas dogaja prav pogosto.

Takim napakam se bomo prav lahko izognili, če se bomo posvetovali s strokovnjaki, če bomo spremljali rast pšenice ter dognojevali po potrebi in če se bomo ravnali po navodilih odloka o pridelovanju pšenice.

In kje bomo dobili denar za gnojila? Kmetijska zadruga bo dala gnojilo na kredit, vrnili pa ga bomo s povečanim pridelkom ali z drugim pridelkom, ki ga bomo laže pogrešali.

JOŽE SKOF

Kje je ceneje: v Brežicah ali v Krškem?

6. decembra smo obiskali trgovino z zelenjavo v Brežicah in v Krškem. Zapisali smo si ceno kmetijskih pridelkov za primerjavo. Potrošnik naj vidi, kje je kaj ceneje:

v Brežicah — krompir 20 dinarjev, **v Krškem** (25), korenje 60 (40), redkev niso imeli (25), solata 120 (110), peteršilj 100 (120), rdeča pesa 60 (30), rdeče zelje 30 (—), kislo zelje 60 (30), kisla repa — je niso imeli (60), cvetača 90 ((niso imeli), čebula 80 in 110 (90), česen 220 (200), špinača — niso imeli (80), fižol 60, 80, 120 (100), orehova jedrca 1200 (1260), mak 260 (niso imeli), med — niso imeli (350), lešniki — istrski 700 (niso imeli), grozdje — makedonsko 240 (180), jabolka 40, 50, 60 (40), suhe slive 280 (280), limone 230 (250), pomaranče — italijanske 500 (domače 350), banane 300 (300), jajčka — jih niso imeli (30).

87 ton sadja in gozdnih sadežev iz okolice Brusnic

Poslovna enota kmetijske zadruge Novo mesto v Brusnicah je letos odkupila precej sadja in gozdnih sadežev. Med drugim so odkupili vagon jabolk ,tri tone sliv, tri tone hrušk, 40 ton češenj, 18 ton borovnic, 10 ton bezgovega plodu in tri tone ostalih gozdnih sadežev. Odkup gozdnih sadežev, ki jih GOSAD s pridom uporablja, je vedno večji, saj se z nabiranjem zaslužijo lepi denarci. Skupna vrednost vsega, kar je poslovna enota v Brusnicah odkupila letos, je približno 20 milijonov dinarjev. V tem znesku so vštete majhne količine poljskih pridelkov. Razen tega so odkupili še za približno šest milijonov dinarjev lesa, kar je v primerjavi z dosedanjim odkupom lesa dokaj malo.

Plan jesenske setve je poslovna enota izpolnila skoraj v celoti. V pogodbenem sodelovanju z zadrugo so kmetovalci posejali 28 hektarov žit, za te površine pa jim je zadruga dobavila 15 ton umetnih gnojil, torej nekaj več kot po 500 kilogramov za vsak hektar. To kaže, da se tudi podgorski kmet loteva sodobne obdelave zemlje, ker pa je obdelovalnih površin zelo malo, se večina kmečkih gospodarstev že preusmerja v živinorejo.

M. J.

V odborih 148 podružnic SZDL

je 689 odbornikov. Podružnice ponekod vodijo knjige članov SZDL, vse pa pobirajo članarino, pomagajo krajevni organizaciji pri sklicevanju sestankov in podobno. Podružnici v brežiški občini sta letos organizirali tudi samostojni proslavi dneva vstaje, s kakršnima bi se lahko pohvalili tudi občinski center!

54 delovnih in 7 svečanih sej

so imeli v tem času občinski odbori SZDL. Na njih so obravnavali 118 točk dnevnega reda (brez točke »razno«). Največkrat je bilo na dnevnem redu kmetijstvo (16-krat), po enkrat pa so obravnavali stanovanjsko izgradnjo, trgovino, obrt, davčno politiko in telesno kulturo.

Pri OLO poslej samo 6 svetov

Z novim odlokom OLO bo pri okrajnem ljudskem odboru v Novem mestu šest svetov: svet za splošno notranjo politiko; svet za družbeni plan in finance; za prosveto in kulturo; za zdravstveno in socialno politiko; svet za gospodarstvo ter svet za komunalne zadeve in urbanizem. V svetih bo 92 članov. Predsednike svetov in nekaj članov določi OLO, druge člane pa pristojni sveti občinskih ljudskih odborov in ustrezne organizacije.

SINDIKAT: *odslej obračun v najprimernejšem času*

Letošnji občni zbori sindikalnih organizacij naj bodo skupščina delavcev, ki bo resno in temeljito razpravljala o problemih na področju družbenih odnosov in gospodarjenja v kolektivu

Predsednika okrajnega sindikalnega sveta tov. Ludvika Kebeta smo zaprosili za razgovor o tem, kakšni naj bi bili prihodnji občni zbori, in o tem, kakšne so priprave nanje. Bralcem posredujemo štiri vprašanja in odgovore.

Kako potekajo priprave na občne zbore sindikalnih podružnic, ki morajo po pravilniku biti opravljeni do konca marca?

Praksa v sindikalnih podružnicah je pravilnik že prehitela. Ta določa, da morajo biti občni zbori opravljeni v prvem četrtletju, občni zbori sindikalnih podružnic prosvetnih delavcev pa so običajno že 6 mesecev prej, v začetku šolskega leta. To je razumljivo, saj si lahko sindikalna podružnica na šoli le na ta način izdela program, ki ga bo uresničevala preko vsega šolskega leta.

V prvem tromesečju vsakega leta, ko naj bi bili občni zbori sindikalnih podružnic, je krati tudi vrsta drugih konferenc, Socialistične zveze, Zveze komunistov, Ljudske mladine in ostalih družbenih organizacij. Posamezni člani sindikata, ki delujejo v več organizacijah, so na ta način v zelo kratkem času razpravljali o enakih problemih in različnih konferencah in občnih zborih. To in še nekatere druge stvari so povzročile, da je CS ZSJ pričel razpravljati o tem in ugotovil, da je treba pravilnik o občnih zborih izpremeniti.

Osnutek novega pravilnika med drugim predvideva, da bi se mandatna doba vodstev sindikalnih podružnic in občinskih sindikalnih svetov podaljšala na dve leti, ker vsakoletno menjavanje vodstev sindikalne organizacije ne utrjuje. Občni zbori sindikalnih podružnic pa v bodoče z novim pravilnikom tudi ne bodo več časovno omejeni. Vsakemu vodstvu podružnice in občinskega sindikalnega sveta bo prepuščeno, da v okviru mandatne dobe izbere čas, ki se mu zdi za občni zbor najprimernejši.

Pripomnil bi še to, da bodo občni zbori, na katere se pripravljamo, zaenkrat še potekali v okviru določil dosedanjega pravilnika. Sindikalnim vodstvom pa velja posebej priporočiti, naj nikakor ne odlagajo občnih zborov v razdobje potrjevanja zaključnih računov v kolektivih. Brez dvoma imata vsako sindikalno vodstvo in organizacija toliko svoje lastne problematike, da je je dovolj za občni zbor. Sprejem zaključnih računov je za vsak kolektiv tako pomembna naloga, da bi morala sindikalna podružnica o njem posebej razpravljati na več sestankih, še posebej pa po ekonomskih enotah, tako da bo vsak proizvajalec v zaključnem računu našel obračun svojega lastnega dela.

Koliko so sindikalna vodstva že naredila, da bi bili občni zbori na našem področju kar najbolj pripravljeni?

Na posvetovanju tajnikov in predsednikov občinskih sindikalnih svetov, ki ga je v začetku oktobra sklical OSS, smo se v glavnih obrisih pogovorili o tistih vprašanjih, ki naj bi jih predvsem pretresali občni zbori. Najprej mora vsako sindikalno vodstvo poročati o tem, kako je bil uresničen program, sprejet na zadnjem občnem zboru. Ugotoviti bo treba, kakšni so družbeni odnosi in kako se razvijajo v enoti, kjer sindikalna organizacija dela; kakšne izpremembe so nastale v zvezi z gospodarjenjem in z novo delitvijo dohodka; kako so urejeni odnosi med ekonomskimi in obračunskimi enotami in kakšno politiko je vodil kolektiv glede pravilnikov o delitvi čistega dohodka in delitvi osebnih dohodkov. Na občnem zboru bo treba razčleniti delovanje lastne zakonodaje v kolektivu — tu mislim na delovanje raznih pravilnikov o poslovanju podjetja, ki so jih kolektivi morali sprejeti.

Zelo dobro bi bilo, da bi imele vse sindikalne organizacije pred občnimi zbori predvolilne konference, na katerih bi se že vnaprej pogovorili, o čem naj občni zbor razpravlja. Na teh konferencah bi lahko pretresli tudi kandidatne liste. Poglavitno, kar moramo v pripravah na občne zbore letos doseči, pa so razprave o problemih v sindikalnih pododborih in grupah, od koder bodo lahko občni zbori črpali največ gradiva. Nova vodstva pododborov in grup moramo izvoliti že pred občnimi zbori. Skratka: želimo, naj se letošnji občni zbori sindikalnih organizacij izpremene v pravo skupščino in tribuno delavcev, ki bodo temeljito razčlenili probleme in nakazali rešitve.

Kaj naj bi vsebovali programi bodočega dela, ki jih bodo sprejele sindikalne organizacije na občnih zborih?

Nekatera sindikalna vodstva, predvsem v manjših kolektivih, so v preteklem obdobju mnogo slabše pripravljala občne zbore kot večje sindikalne podružnice. Občni zbori v sindikalnih podružnicah manjših kolektivov so bili nemalokrat bolj odraz statutarnih formalnih predpisov kot vsebine, vloge in dela sindikalne podružnice. Zgodilo se je celo, da je izvršni odbor sindikalne podružnice prebral poročilo kar s škatlice cigaret, čeprav je bilo takšnih primerov zelo malo. Prav zato hočemo, da bi bili prihodnji občni zbori kvalitetni, ne glede na velikost sindikalne podružnice.

Razprava o bodočih nalogah naj vsebuje predvsem vpliv sindikata na družbeno dogajanje v kolektivu, pa tudi v komuni. To pomeni, da mora program dela vsebovati vse: od aktivnosti sindikalne podružnice pri idejno političnem izobraževanju članstva, pa do zaključkov iz razprave o delu v preteklem letu: utrjevanje organov delavskega samoupravljanja, seznanjanje ljudi z vso gospodarsko in politično problematiko v kolektivu, skrbi za delovnega človeka, v katero spadajo družbena prehrana, letni dopus, izobraževanje, stanovanje, skratka vse, kar delavec v vsakodnevnem življenju potrebuje. Kaj naj pretrese razprava o delu v preteklem letu, sem povedal že v prejšnjem odgovoru. Rad bi poudaril le še to, da je program dela težko določiti od zunaj, izdelati ga mora vsaka sindikalna podružnica sama in s pomočjo občinskega sindikalnega sveta.

Tovariš predsednik: v zadnjem letu se je zaradi novega gospodarskega sistema in novega načina delitve dohodka precej izpremenila tudi vloga sindikalne organizacije, še posebno pomembna pa je postala vloga podružnice. Kaj meniš o tem?

Družbeni razvoj, v veliki meri pa tudi dolgoletne izkušnje delavskega samoupravljanja so narekovale gospodarske izpremembe, ki smo jih doživeli v letošnjem letu. Oboje je zahtevalo tudi izpremembe v dejavnosti sindikalne organizacije, kar je povsem razumljivo. Ker so delovni kolektivi postali samostojni, ker so naši delavci postali res pravi proizvajalci in upravljavci, ker je pretežni del sredstev, ki jih gospodarska organizacija ustvarja, v novem gospodarskem sistemu res prepuščen v gospodarjenje delovnemu kolektivu, se mora tudi dejavnost sindikalne organizacije prilagoditi tem novostim. V podružnicah je dostikrat čutiti spodbujanje k razpravljanju o pravicah kolektiva, kar je povsem prav, hkrati pa je treba vedeti tudi to, da so pravice posledica dolžnosti in nalog, ki jih mora opravljati vsak član kolektiva.

PROŠNJA VSEM GOSPODARSKIM ORGANIZACIJAM, USTANOVAM, KMETIJSKIM ZADRUGAM, LJUDSKIM ODBORCM IN DRUGIM DOLŽNIKOM

Tiskarni v Ljubljani moramo nujno poravnati račune za tisk našega tednika v zadnjih 6 tednih, gospodarske organizacije, KZ, ustanove in ObLO pa nam dolgujejo po novembrskem obračunu več kakor 4,800.000 dinarjev. Prosimo, da nam takoj poravnate vse zapadle račune za objavljene komercialne in druge oglase, uradne objave, razpise in male oglase.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Občinski odbori SZDL

so imeli v zadnjih dveh in pol letih skupno 42 konferenc. Ob zadnjih konferencah je bilo izvoljeno v občinske odbore in nadzorne odbore 260 članov SZDL, od tega 39 delavcev, 22 kmetov, 116 uslužbencev, 1 dijak in 32 ostalih. V občinskih odborih je 37 žensk in 35 članov, mlajših od 25 let. Med vsemi je 180 članov ZK.

Največ sej so imele v tem obdobju

komisije za družbeno upravljanje pri občinskih odborih SZDL — 48, najmanj pa odbori Izseljenske matice — 2. Med njima se zvrstijo: komisije za družbeno aktivnost žensk — 34 sej, za tisk in Prešernovo družbo — 19 sej, za politično in idejnovzgojno delo — 14 sej, komisije za predloge in pritožbe so imele 7 sej, po 6 sej pa sta imeli komisiji za organizacijska in kadrovska vprašanja.

Ne gradimo jezov, če niso potrebni!

O nekaterih problemih obrti v okraju — Treba je preprečiti izumiranje obrtne dejavnosti in poiskati nove oblike za to pomembno zvrst gospodarstva, saj brez njenih uslug nikoli ne bomo mogli živeti — Brez pametne davčne politike naših komun obrt ne bo napredovala

Na Dolenjskem, v Beli krajini in v krajih Spodnjega Posavja je bila obrt že od nekdaj velika zakladnica raznovrstnih ročnih izdelkov. Mnogi predmeti, ki so jih ljudje takrat izdelali, se vidijo le še v muzejih kot dokaz, kako živo pisana je bila včasih naša folklora. — Danes je že težko najti pristno belokranjsko sukno, ki so ga znale pred desetletji tkati ženice v sleherni belokranjski hiši. Tudi lončarjev, rezbarjev in drugih obrtnikov, ki so znali iz navadnega šibja in koruznega ličja napraviti okrasne predmete — koše, košare, jerbase, cekarje — je vedno manj. Kovači, kolarji, čevljarji, steklarji in vrsta drugih obrtnikov so še pred leti živeli predvsem od obrtnih uslug.

Spričo tega ugotavljamo, da se stanje na podeželju, kljub temu, da je industrija že mnogokje rekla svoje, ni dosti spremenilo in da so še vedno potrebni čevljarji, ki bodo potempljali obrabljene podplate in nanje nabili podkvice, da ne more in ne zna kmečkega poljskega voza popraviti nihče drug kot kolar, da je potreben kovač, kadar se zbosi konj ali če poči veriga. Vsa ta dela so v glavnem opravljali zasebni obrtniki in vlekli lepe denarce. Toda ko je prišla prevelika o.davčitev, so začeli eden za drugim obrt vračati. Potrošnika so pustili na cedilu.

Skoraj nujno je, da so se pojavili šušmarji, kajti vrste obrtnikov, ki so se prepričali, da se spričo prevelikih dajatev ne splača samo životariti so se redčile in nazadnje je ta ali oni kraj ostal čisto brez obrti.

Mnogi so začeli obrt vračati tudi zato, ker so »spregledali«, da je bodočnost le v industriji, da je še vedno bolje pravočasno potegniti krajši konec in se zaposliti v kakšni drugi gospodarski panogi. Vse to so pospeševali tudi občinski ljudski odbori, ki so s svojo politiko posredno potrjevali, da obrt v današnji družbi ni tolikanj potrebna kot nekdaj, ko je dajala pretežen del dohodkov. — Morda je prav zato v obrt pritekalo vedno premalo sredstev. — Vsekakor pa je taka politika napačna saj se obrt in industrija v marsičem samo dopolnjujeta, ne pa ovirata, kakor so zatrjevali nekateri.

Gre za pravilno davčno politiko

Razprave o obrti v našem okraju so zahtevale predvsem dvoje: da se prepreči izumiranje obrtne dejavnosti in da se najdejo nove oblike za to dejavnost.

Prvo sredstvo za preprečevanje izumiranja je pravilna davčna politika občinskih ljudskih odborov. Oblast naj bi ne pobirala samo drobnih davščin in »spregledala« niz velikih obrtnikov, ki pred davčnimi organi zatajijo znaten del dohodkov. Na splošno so menili, naj bi manjše obrtnike obdavčevali samo simbolično ter jih tako spodbujali, da ne bi prenehali z obrtjo.

Velika naloga v sedanjem razvoju obrti je združevanje obrtnikov v večja obrtna uslužnostna podjetja oz. organizacija teh v dejavnosti socialističnega sektorja. To bo slej ko prej nujno že zategadelj, ker bo treba tudi v obrti preiti na industrijski način storitev.

V zvezi s tem se pojavlja vprašanje, kdo naj opravlja take storitve. Nedvomno bodo v obrtnih obratih zaposlili najmanj kvalificirane delavce, ki se bodo za to izšolali na delovnem mestu in opravili teoretične izpite. — Pridobitev kvalifikacije, visoke kvalifikacije in mojstrstva bo za določeno število delavcev pomenilo, da bodo ob nasvetih izobraževalnih centrov dobili ustrezno delovno mesto, kjer bodo res lahko opravljali zahtevna dela.

Dasiravno gre za to, da se polagoma pojem vajenec izbriše iz obrtnih dejavnosti, se večji del mladih obrtnih delavcev izobražuje v vajenskih šolah. To je do neke mere še nujno, saj so prav vajenske šole še glavni vir dobrega kadra.

O povezovanju obrti z industrijo

Hitri gospodarski razvoj čedalje bolj zahteva povezavo obrti z industrijo. To se kaže zlasti pri organizaciji servisov ki jih ustanavljajo industrijska podjetja. V servisih naj bi se opravljala popravila, tam naj bi se dobili vsi nadomestni deli. Če ocenjujemo razvoj industrije s tega stališča, lahko trdimo, da bodo spričo načela ponudbe in povpraševanja postala rentabilna le tista podjetja, ki ne bodo samo proizvajala, ampak tudi skrbela za to, da potrošnik ne bo ostal prazne roke ce bo treba zamenjati dele strojev oziroma popravljati okvare na strojih itd.

Predvsem so se razprave opredelile za razčlenjevanje konkretnih in ne samo načelnih vprašanj. Stanje obrti je danes tako, da ni dovolj samo ugotavljati dejstva, ampak je treba za vsako stvar najti ustrezno rešitev. Zato je v tem pogledu potrebna prožnejša politika ljudskih odborov, saj je obrt prav tako važna gospodarska veja kot druge zvrsti. Kakor so izjavili na seji okrajne obrtno komunalne zbornice v soboto, 25. novembra, v Čateških Toplicah, bo zdaj potrebno pereča vprašanja reševati v soglasju s komunami, ki naj ne dajejo svojo pomoč za obrtno dejavnost le v merilu trenutnih potreb, ampak s posebnim ozirom na nujnost splošnega družbenega razvoja. Dosedanja politika občinskih ljudskih odborov pa je s skopo pomočjo obrtno dejavnost do nedavnega pogosto zavirala, medtem ko je industriji nudila vse in ji z velikimi vlaganji v razvoj omogočila zelo hitro rast. V prvi vrsti gre še vedno za potrošnika, ki je v pretežni meri vezan na drobne usluge pri tej in oni obrtni delavnici.

IVAN ZORAN

Dela, ki jih je opravila Ljudska armada lani, so dosegla 10 milijard dinarjev vrednosti. Armada je zgradila 147 km železniških prog, izvrtanih je bilo 87 predorov v skupni dolžini 5909 m, armada je zgradila v 15 letih 45 tisoč stanovanj in veliko pripomogla k izboljšanju družbenega standarda, sodelovala je pri gradnji vodovodov, kanalizacij, pri elektrifikaciji in gradnji ostalih komunalnih naprav. Vrednost teh del je dosegla 2 milijardi 782 milijonov 275 tisoč dinarjev

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR NOVO MESTO

o b v e š č a

vse osebne in družinske invalidske upravičence, da se bodo na območju občine Novo mesto razdeljevale

NOVE INVALIDSKE IZPLAČILNE KNJIŽICE

po naslednjem vrstnem redu:

a) **za območje bivše občine Novo mesto in Prečno** boste lahko dobili knjižice na sedežu občine Novo mesto v ponedeljek, 18. decembra, in v sredo, 20. decembra 1961;

b) **za območje krajevnih uradov** Brusnice, Šentjernej, Škocjan, Šmarjeta, Otočec, Mirna peč, Hinje, Žužemberk, Dol. Toplice, Straža in Gotna vas dobite knjižice na sedežih krajevnih uradov po razporedu, ki bo upravičencem pravočasno sporočen.

OBLO, NOVO MESTO

PREDLOG NOVOMESKE OBCINSKE KONFERENCE ZA DRUŽBENO DEJAVNOST ŽENA:

Razbremenimo delovno ženo!

Kot smo že v prejšnji številki poročali, je bila 5. decembra v Novem mestu občinska konferenca za družbeno aktivnost žena, ki jo je sklical občinski odbor SZDL. Konference so se udeležili tudi zastopnica GO ZŽD Fani Košir, podpredsednica OLO inž. Vilma Pirkovič, ljudski poslanec Luka Dolenc, predsednik komune Ludvik Golob ter več predstavnikov družbenih in gospodarskih organizacij ter ustanov.

Letos aprila je bila v Zagrebu jugoslovanska konferenca za družbeno dejavnost žena, kjer je bilo ustanovljeno posebno organizacijsko telo: Konferenca za družbeno aktivnost žensk Jugoslavije. Le-ta je dobila nalogo v državnem merilu načenjati probleme, ki tarejo naše žene, in omogočiti še večje sodelovanje žena v javnem, političnem in družbenem življenju.

Na konferenci v Novem mestu je bila ustanovljena stalna občinska Konferenca za družbeno aktivnost žena. Obsežni in res zanimivi referat sekretarja obč. odbora SZDL Dušana Zupanca, je bil podlaga za plodno razpravo, ki je sledila.

NAJVAŽNEŠA NALOGA: GRADNJA OTROŠKIH USTANOV

V naši občini je zaposlenih 3734 žena, varstvene ustanove pa imamo le 3 in še te sprejmejo lahko samo 170 otrok. Večinoma so otroci zaposlenih mater brez nadzorstva, izpostavljeni raznim nevarnostim in brez pravega reda v prehrani. — Nekatere matere iščejo izhod v štiriurnem delavniku, ki ga zakon dovoljuje, druge pa oddajajo otroke v rejo. V navedenih številkah je skritih nešteto skrbi, ki tarejo zaposleno mater na njenem delovnem mestu in ji zmanjšujejo delovno storilnost. Ker bomo v kratkem dobili v Novem mestu še več industrije (tovarno stekla, Iskra), bo ta problem postal še bolj pereč. Gradnja otroških ustanov je ekonomsko nujna in osnovni del življenjske ravni delavcev in uslužbencev.

SINDIKALNE ORGANIZACIJE LAHKO MNOGO POMAGAJO

Sindikalne podružnice posameznih kolektivov bi lahko našle pomembno delovno torišče v skrbi za otroke svojih članov, žal pa so doslej vse premalo storile. Sindikalne podružnice naj bi izvedle analize potreb po otroškem varstvu, organi delavskega samoupravljanja pa naj potem varstvo organizirajo. Ne gre za to, da bi vsak kolektiv zase ustanavljal vrtce, pač pa je treba združiti napore in sredstva več kolektivov ter skupaj s stanovanjskimi skupnostmi in društvi prijateljev mladine organizirati ustanove otroškega varstva. Vprašamo se tudi, ali so doslej projektanti sploh pomislili, da imajo ljudje otroke, ko so zgradili v našem mestu že preko 20 stanovanjskih blokov brez posebnih prostorov za otroke. V bodoče naj bi investitor ne dobil gradbenega dovoljenja za zidanje stanovanjskega bloka (vsaj tako je bilo sklenjeno na konferenci!), če ne bo v načrtu upošteval prostorov za otroško varstvo!

Na konferenci smo slišali, da sta si stanovanjski skupnosti Kandija in Bršlin prizadevali urediti vsaj nekaj zunanjih otroških igrišč, pa do realizacije načrtov ni prišlo, ker jim občina v nekaj mesecih ni mogla odobriti lokacije. Sklep konference je bil, naj se zadeva na ObLO pospeši.

Objektiv naše kamere je ujel dve gospodinji pri Gradcu blizu Metlike: prali sta perilo v vodi, ki se nabira v jezerce sredi močvirnega zemljišča... Saj vemo, koliko težkega in napornega dela imajo žene na vasi in v mestu; upamo pa, da bodo take podobe prav kmalu stvar preteklosti, povsod pa toliko prej, kolikor hitreje bodo krajevni odbori tudi na vasi prevzeli vlogo, ki jo v mestih opravljajo stanovanjske skupnosti. — V mnogih primerih pa so vaščani z združenimi sredstvi že lepo uredili perišča s cementnimi koriti, ki prihranijo gospodinjam mnogo truda in zdravja. Marsikje bo taka perišča treba še urediti, saj ne stanejo veliko denarja — le možje kar preradi pozabljajo na take »drobne reči«, ki pa lahko delovnim ženam znatno olajšajo težka dela!

V razpravi ki je zadevala te probleme, se je oglasilo več delegatov, ki so govorili o raznih poteh, kako priti do sredstev za gradnjo. Predlog inž. Raića, naj bi zbori volivcev sprejeli sklep, da bi zaposleni starši prispevali mesečno nekaj odstotkov od svoje plače za gradnjo otroških ustanov, bodo proučili. Videti pa je da je to trenutno edino možen izhod iz zagate, kajti sredstev ni, nujno pa jih je treba zbrati in začeti z gradnjo. Seveda bodo prispevala tudi podjetja in morda občina.

PRITEGNITI MLADINO V DRUŠTVA

Če bi društva in organizacije znale pritegniti v svoje vrste še več pionirjev in mladine, bi se lahko otroci med odsotnostjo staršev pod strokovnim nadzorstvom ukvarjali z določeno dejavnostjo, kar je vsekakor koristneje in varneje kot potikanje po cestah. Na konferenci je bilo ugotovljeno, da smo v tem pogledu še premalo storili. Otrok ne pošiljamo na objekte, ki so že zgrajeni, n. pr. veliki stadion, ki je bil napravljen prav za mladino.

S povečanim udejstvovanjem otrok v ljudski tehniki, pri tabornikih, v športnih organizacijah in drugod bi problem otroškega varstva šoloobveznih otrok lahko znatno zmanjšali.

Res pa je, kot je omenil neki delegat, da se starši ne zanimajo vedno dovolj za svoje otroke. Morda bi jim lahko pomagali ali uredili njih varstvo, pa so malomarni in ne čutijo dovolj odgovornosti. Pričakujejo, da bo družba skrbela za njihove otroke in da je družba dolžna nuditi jim vrtce itd., sami pa niso pripravljeni prav nič žrtvovati.

Na konferenci je bilo izvoljenih 29 članov predsedstva stalne Konference za družbeno aktivnost žena, ki bodo na podlagi izmenjave mnenj in predlogov, ki so jih dali delegati na tej konferenci, storili vse za pomoč zaposlenim ženam in za razbremenitev njihovega prenapornega dela. Še posebej pa bo treba zbrati vse sile in napore za čimprejšnjo gradnjo otroških varstvenih ustanov. To naj bi bila prva in najvažnejša naloga, ki se je bo novomeška Konferenca za družbeno aktivnost žena lotila z vso vnemo.

Ria Bačer

Od 54.360 članov SZDL v okraju

je 17.237 delavcev, 16.029 kmetov, 7.077 uslužbencev, 692 dijakov in študentov ter 13.325 ostalih (gospodinj, upokojencev, obrtnikov itd.). V SZDL je tudi 7120 mladincev in mladink ter 22.666 tovarišic. Po narodnosti pa je razen Slovencev še 793 Srbov, 880 Hrvatov, 42 Makedoncev, 29 Crnogorcev, 19 Jugoslovanov neopredeljene narodnosti in 33 ostalih.

Po novem letu

bodo organizacije SZDL vodile evidenco o članih na nov način. Člane bodo razvrščale le na mlajše od 25 let in članice; po poklicih oz. sedanjih zaposlitvah pa bodo razlikovale naslednje kategorije: v delovnem odnosu, kmetje, upokojenci in gospodinje ter ostali člani. Tak razpored veliko bolj ustreza položaju članov SZDL, saj jih razvršča v tri bistvene kategorije.

V sušnih letih so plovni objekti vojne mornarice prepeljali prebivalcem otokov ob jadranski obali 164 tisoč 569 ton pitne vode, pripadniki JLA so sodelovali pri pogozdovanju 1000 ha površin. Ljudska armada pa je doprinesla veliko tudi za preprečevanje erozije v področjih, kjer voda izpodjeda zemljo

Od želja k policam

S torbico po novomeških trgovinah pred novoletnimi prazniki — Bo treba še dolgo nakupovati v Ljubljani in Zagrebu, če želimo kaj zares lepega, sodobnega in okusnega? — Kaj je in česa (po nepotrebnem) še ni v naših trgovinah

Kadar se poslavljamo od starega leta, se nam nehote porodi misel na darilo. Kakršno koli darilo pač. Se spominjate pisane in vabljive izložbe? Morda je prav tam tista knjiga, o kateri že pol leta sanja mali Matjažek... In tisti lepi rdeči čeveljci z belo ovčko, ki bi jih Mojca tako rada... Pa knjiga! Kako bi je bil oče vesel!

Kajne, saj boste kupovali! Eni manj, drugi več. Kakor bodo pač dovolile denarnice tam okrog novega leta in... no, morda bodo tudi trgovine imele tisto, kar si želimo...

To, da boste kupovali, je gotovo. Tako, kot drugod, tudi v Novem mestu. Morda niti ne veste, kaj vam bodo nudile pred prazniki trgovine. Komur se je težko odločiti za to ali ono, bi mu bil majhen nasvet morda dobrodošel. Pogumno se odločite in si oglejte zaloge in izbiro, ki vam jo že nudijo nekatere trgovine. Če pa tu ali tam tega, kar bi radi, v trgovinah morda ne bo, vendarle ne verjemite prepričevanju, da je tako ali tako zato, ker »blaga ni moč dobiti«, ker da baje »ni lepih okusnih vzorcev«, da je »blaga že zmanjkalo« in podobno! Ne verjemite vsega, ker ne drži! Res je, da imajo trgovine včasih še težave z grosisti, da ne dobe vedno naročenega ob pravem času, da jim včasih pošljejo celo drugačno blago kot so ga naročili — toda vedno ni vzrok v tem. Poredkod je izbira brez potrebe majhna ali celo neokusna (kdo more zatrdno reči, da imajo prav poslovodje naših vodilnih trgovin zares najboljši — ali dober — okus pri naročanju novih vrst blaga, prijetnih barv in lepih vzorcev? Novomeške gospodinje bi verjetno večkrat same izbrale pri potnikih raznih tovarn lepše blago kot jih je ponekod moč kupiti v Novem mestu! Mar ne bi tu sveti potrošnikov lahko pomagali?). Izbira je dostikrat zelo slaba ali pa je sploh ni! Še vedno potuje nešteto delovnih ljudi prav iz Novega mesta v Ljubljano in Zagreb, če je posredi nakup lepe torbice, boljšega blaga za obleko, sodobnega para čevljev ali primernega darila! Začudilo nas je »pojasnilo« enega izmed vodilnih ljudi iz trgovine, ki nam je pri obisku pred dnevi dobesedno dejal tole:

— V Novem mestu kupuje po trgovinah 75 odst. kmečkega prebivalstva, zato imamo take torbice, take čevlje! Torej v tem grmu tiči zajec! Jasno je namreč, da si kmečko dekle ne bo nikoli kupilo lepše jopice ali okusnejših čevljev, če jih ne bo nikoli v i d e l o. Kako naj zahteva drugačno blago, če ne ve, da sploh obstaja, če je že od mladih nog navajeno gledati po nekaterih trgovinah le neokusne vzorce. Pa še kako bi si kmečka dekleta kupovala lepših reči, če bi jih imeli na zalogi!

Zašli smo. Hoteli smo vam povedati le, kaj boste kje dobili, ne, česa ne boste. Pa nič ne de, včasih je stranpot še koristnejša...

● **V trgovini Tekstil na Glavnem trgu** so za novoletno nakupovanje poskrbeli za večje količine volnenega blaga v novejših modnih vzorcih in barvah. Uvoženega blaga za dekorativne zavese ter jopice in puloverje za vse, ki bi bili radi toplo oblečeni.

— Imate morda kaj po znižani ceni za novo leto?

— Imamo otroške šolske halje iz boljše vrste klota, že od 930 do 1120 din.

— Poceni imamo tudi moške srajce ptujske tovarne DELTA.

● **V trgovini Obutev-konfekcija** je izbira za novo leto skromnejša. Povedali so nam, da imajo naročenih še nekaj stvari, predvsem toplih zimskih čevljev, za katere je precejšnje povpraševanje. Poskrbeli bodo tudi za žensko večerno obutev, ki jim je zdaj primanjkuje. Pred kratkim so dobili dolgo pričakovane usnjene torbice. Izbira je sicer zelo majhna, povedali pa so nam, da jih več niso mogli nabaviti, ker tovarni primanjkuje usnja. Imajo tudi precejšnjo zalogo torbic iz plastične mase, za katere pa se izbirčnejša kupovalka težko odloči. Za novo leto so nam obljubili novejših in lepših modelov. Če to drži, nam ne bo težko počakati!

● **Dobro se je za novoletni naval pred kupci pripravila trgovina Moda,** ki je nabavila skoraj vse, po čemer ljudje povpraševajo.

— Imamo bogato izbiro volnenih puloverjev in jopic — so nam hiteli pripovedovati in že so bile pred nami najnovejše jopice iz melirane volne, ki jih izdeluje metliška tovarna Beti. Prav tako pričakujejo večje število volnenih izdelkov iz tovarne Rašica. Bogato so založeni s trikotažo, novost pa so moške bele terital srajce, ki jih je zelo enostavno prati, likanja pa sploh ne potrebujejo. Med metraškim blagom smo videli nove vzorce boucléeja za plašče, japonski žamet za večerne obleke, blago iz svile-volne, deftin...

● **Prijetno presenečenje nam je pripravila založba Mladinska knjiga v poslovalnici na Glavnem trgu:** vsakemu kupcu, ki bo pred novim letom nakupil za več kot 2.000 din, bo poklonila majhen globus. Za odrasle in otroke je pripravila kopico okusno zavitih knjižnih zbirk po nizki ceni. Tako lahko dobite slikanice Grigorja Viteza »Maksimir«, Jožeta Smita »Kdo živi v tej hišici?«, tolminsko pravljico »Trije velikani« in »Izrezanko«, vse za borih 580 din. Za odrasle lahko kupite že za okoli 800 din lepe zbirke romanov, za 150 dinarjev pa dobite partizansko slikanico Nepokorni bregovi. Če imate več denarja, dajte mlajšim prikupne slikanice naših znanih slikarjev Marlenke Stupice, Ksenije Prunkove, Jožeta Cente in drugih.

● **V obeh poslovalnicah založbe Mladinska knjiga** — tudi v tisti na Stanetovi cesti — imajo odlična nalivna peresa znamke Pelikan (garnitura od 6.120 do 13.500 din), navadna zlata peresa pa po 1800 din in še ceneje.

Za šolarje bo dedek Mraz lahko kupil garniture »Valoro« s šestilom, trikotnikom, kotomerom in ravnilom (od 476 do 540 din) in uvožene barvice najboljših kvalitet. Možem, ki želijo, da bi njihove žene izvrstno kuhale, priporočamo, naj jim darujejo Veliko sodobno kuharico, ki jo je pred kratkim izdala Naša žena in jo bodo v knjigarni imeli čez nekaj dni.

Poleg daril bomo v poslovalnicah Mladinske knjige dobili okraske za novoletno jelko in druge reči, da bonbo darila lahko tudi lepo opremili.

Pomnite: okusno zavito darilo je še enkrat več vredno!

● **Trgovina Obrtnik na Glavnem trgu** pripravlja pred novim letom novost: odslej bodo izdelovali po meri moške plašče iz krombija in velurja ter ostalih boljših kvalitet. Ti plašči bodo še cenejši, kot so sedanji, že izgotovljeni. Razen tega pa že izdelujejo moške obleke v polkonfekciji.

— Pred novim letom nam ne bo zmanjkalo blaga, čeprav je povpraševanje pri nas zelo veliko, — so se odrezali.

● **Kar imajo v Drogeriji,** je dostikrat predmet naših želja in potreb. Za ženski svet je tam na razpolago nova najboljša uvožena kozmetika in toaletna galanterija, razne garniture za oba spola, vžigalniki in fotoaparati iz Japonske ter druge reči, ki bodo dobrodošle vsem, ki želijo svoje drage razveseliti z lepim in koristnim darilom.

● **V Novoteksovi trgovini nismo spraševali veliko.** Tu imajo zmeraj na razpolago dosti kvalitetnega blaga po znižani ceni, zdaj ob novem letu pa je tega še posebno veliko.

— Skladišče imamo tako polno, da moramo držati »ravbarske štengce«, če hočemo do blaga — so mi povedali pri njih.

— Kar napišite, da imamo vsega dovolj, za staro in mlado! —

Res je Novoteksova trgovina lepo založena z volnenim blagom. Tudi iz ostalih republik se mnogo potrošnikov pri njih odloči za plašč ali obleko.

Tu se je končala naša radovednost. Morda smo z njo, dragi bralci, pomagali tudi vam, da se boste laže odločili. Nismo utegnili obiskati prav vseh trgovin, želimo pa, da bi vam v vseh nudili kar najboljše in najlepše!

DANJA BAJC

TRGOVINE PRED NOVIM LETOM

Predsedstvo Okrajne trgovinske zbornice v Novem mestu je pred kratkim temeljito razpravljalo o pripravah trgovin na novoletne praznike. Vsem podjetjem in drugim pristojnim organom je priporočilo, naj se čimbolj pripravijo na naloge, ki jih čakajo pred novim letom.

Ker v mestih ni velikih objektov, kjer bi prišli do veljave novoletni sejmi, se bo trgovinska mreža prilagodila lokalnim razmeram in bo vsaj ob krajevnih tržnih dnevih izkoristila vse možnosti, da bodo potrošniki lahko čimveč nakupili. Trgovska podjetja naj se primerno založijo z blagom, po katerem ljudje v novoletnih praznikih najbolj povpraševajo, inventure pa naj bodo po 3. januarju.

Narodna banka naj bi izplačevala osebne dohodke že od 20. decembra 1961. dalje, da bi potrošniki lahko zmerneje kupovali.

V času od 25. do 30. decembra 1961 bodo vse prodajalne v potrošnih centrih uvedle neprekinjen delovni čas od 7. do 19. ure. Tako se bo povečala zmogljivost trgovin za približno 25 odstotkov.

V nedeljo, 31. decembra, bodo odprte vse trgovine v okraju od 7. do 14. ure, 3. januar pa bodo podjetja v glavnem izkoristila za letne inventure.

V Brežicah bo od 25. do 30. decembra 1961 v trgovinah 60 delovnih moči več, ker bo trajal pouk vajencev tu samo do 23. decembra. Tako bo trgovina uspešneje izpolnila svojo nalogo.

Trgovska podjetja bodo proučila tudi možnost za znižanje cen blagu in jo vskladila z novoletno prodajo.

PRVAKI TEDNA: Jesenice na Dol., Mirna, Mirna peč, Brežice, Adlešiči, Vel. Gaber, Novo mesto in Leskovec

— Tranzistorjev smo menda razpisali premalo!

Tako nas je obvestil upravnik Dolenjskega lista, ko se je vrnil z enega izmed obiskov na terenu in povedal:

— Pošti na Jesenicah in v Mirni sta že sklenili, da bosta razpisana tranzistorska sprejemnika postala njuna last! Pa ne vem, če bosta vzdržali pritisk iz Mirne peči in zlasti še iz Brežic, kjer so bili do pred kratkim kar trije pismonoši bolni!

No, tako se je odprlo: od torka do torka, od 6. do 12. decembra, so nam pošte poslale kar **316 novih naročnikov.** »Prvaki tedna« so postale pošte:

Jesenice: 53 naročnikov
MIRNA: 39 naročnikov
Mirna peč: 36 naročnikov
Brežice: 22 naročnikov
Adlešiči: 18 naročnikov
Vel. Gaber: 17 naročnikov
Novo mesto: 15 naročnikov
Leskovec: 13 naročnikov
Vinica: 12 naročnikov
Sevnica: 7 naročnikov

Tekmovanje se je s tem začelo. Pregled vseh doslej pridobljenih novih naročnikov nam pove, da je med pošt pa je sredi najživahnejšega pridobivanja novih naročnikov. Že prihodnji teden bodo številke precej drugačne kot so ta teden, saj so na številnih poštah v Spodnjem Posavju in drugod po Dolenjskem izjavljali prav zadnje dni upravniki pošt:

»Nabiramo, priporočamo, delamo — bo, bo!«

Vemo, da nimajo uslužbenci PTT na skrbi samo časnikov in agitacije za Do-

V ZADNJEM TEDNU:
316 novih naročnikov!

Medtem ko smo zapisali v kartoteko stalnih naročnikov našega lista prejšnji teden 259 novih naročnikov, se jim je v tem tednu pridružilo **316 novih naročnikov.** Pregled po komunah pove, da so uspehi pošt za vsako posamezno občino za zadnjih 8 dni takile:

BREŽICE: 90 naročnikov
ČRNOMELJ: 39 naročnikov
METLIKA: 3 naročnike
N. MESTO: 62 naročnikov
TREBNJE: 67 naročnikov
SEVNICA: 23 naročnikov.
VIDEM-KRŠKO: 20 naročnikov

medtem ko odpade na naročnike drugih pošt v Sloveniji oz. v FLRJ 10 naročnikov, za sorodnike v inozemstvu pa so domačini naročili 2 lista.

Se 14 dni manjka do novega leta, prav to pa je najboljši čas za pridobivanje novih naročnikov. Sodelujte zato, dragi »stari« naročniki Dolenjskega lista, tudi vi v akciji: »SE 2500 NOVIH NAROČNIKOV ZA DOLENJSKI LIST!«

občinami še vedno **na prvem mestu ČRNOMELJ,** medtem ko med poštami

ŠE VEDNO VODI VINICA

ki je pridobila doslej **že 93 novih naročnikov.** Prezgodaj bi bilo dajati kakršnekoli ocene ali napovedovati, saj je minilo od začetka akcije šele 18 dni, največ lenjski list. Prav zato smo jim zares hvaležni, da tako učinkovito pomagajo pri razširjanju socialističnega tiska. Vendar pa moramo pripomniti tole:

ponekod se za razširitev domačega glasnika Socialistične zveze osnovne organizacije SZDL niso še nič kaj prida zavzeli! Uspehi so zato manjši kot bi že lahko bili, na drugi strani pa je prav december čas, ko se največ ljudi odloča glede naročanja časnikov, revij in časopisov. Prav zato, ker želimo, da bi čimveč novih naročnikov začelo prejemati list že ta mesec ali pa vsaj s 1. januarjem, z akcijo tako tudi hitimo!

Kdo je 300., 400. in 500. novi naročnik?

Med 316 novimi naročniki v zadnjem tednu so tudi naši novi izžrebanci, katerim smo danes poslali knjižna darila:

JOZE NOVOSELIČ iz Nove vasi 16, p. Jesenice na Dolenjskem je naročnik s številko 300; za Dolenjski list ga je pridobil pismonoša Jože Škrlec iz pošte v Jesenicah na Dolenjskem.

MAJDA KRIŽNIK iz Sela-Kalc, pošta Mirna na Dolenjskem, ki ji je Dolenjski list priporočil pismonoša Anton Skrajnar iz Mirne, je naročnica s številko 400, medtem ko je slučaj nanesel, da je dobila

VERONIKA GRDANC iz Cerine štev. 20, pošta Brežice številko 500 in z njo lepo knjižno darilo. Zanj se mora zahvaliti pismonoši Ladu Oštirju iz brežiške pošte, posebej pa smo ji poslali tudi 3000 dinarjev kot izredno nagrado, ker je pet stota naročnica v tej akciji.

Tudi vnaprej bomo poslali vsakemu stotemu novemu naročniku lepo knjižno darilo, medtem ko so za nove naročnike s številkami 1000, 1500, 2.000 in 2500 pripravljene še posebne nagrade!

Štiri tisoč ur pod morjem!

Friderik Tanfara, potapljač iz Krapnja pri Sibeniku, je doslej preživel pod morjem že štiri tisoč ur, kar je svojevrsten rekord tudi za najboljše poklicne potapljače. Ko je nekoč iskal korale, se je v navadni potapljaški obleki potopil 104 metre globoko. Te globine ni dosegel še noben jugoslovanski potapljač.

Tanfara je med svojimi številnimi izleti v podmorski svet dobro spoznal dno Jadranskega morja. Razen morja okrog Krapnja pozna obalna področja Hrvatskega in Črnogorskega Primorja, Istre in Dalmacije, potapljal pa se je tudi v vodah Egipta in Libije.

Dasi je Tanfara »človek morja«, kot mu pravijo, se je prvič potopil v morje slučajno, kot vojak. Sedaj pa mu potapljanje ni le poklic, temveč tudi osebni »konjiček«.

9. Dva tedna kasneje je King Ryder še vedno stikal po okolici, ko je zopet nenadoma ugledal volka, kako se plazi iz neke jame. En sam strel — in zopet je ležala pred njegovimi nogami mrtva volčica. Toda tokrat je našel tudi njen brlog. Razkopal ga je in na svoje veliko začudenje našel v njem ne le pet ali šest mladičev kot navadno, temveč šest manjših in štiri večje. Bili sta to dve družini z eno hraniteljico.

Medtem ko je lovec privezoval skalpe pobitih volčičev na vrvico, je uganil, kako je nastal ta čudni brlog.

10. Bilo mu je jasno: eni mladiči so pripadali volkulji, ki jo je ubil pred nekaj dnevi, in so se zato zatekli v drug brlog, k novi materi. King Ryder je bil zadovoljen s plenom in je veselo odšel.

Toda volčji brlog nima samo enega prostora, temveč tudi po nekaj hodnikov, v katere se ob nevarnosti volčiči lahko zatečejo. King Ryder je to vedel in je zato preiskal ves brlog. Toda zaradi presenečenja nad množico mladičev, mu je vendarle ušel en tak zasut podzemeljski hodnik, v katerem se je skrivalo še eno presenečenje...

11. Ko je namreč King Ryder odšel s svojim bogatim plenom — ena volkulja in kar deset mladičev je lepa lovina — se mu ni niti sanjalo, da je pustil v volčji jami še enega mladiča, in sicer prav tistega, ki je bil med vsemi najmočnejši in se je zato lahko pred lovcem najdalje skril.

Šele ko je sonce že zašlo in je nad prerijo padel mrak, se je iz razkopane jame oglasilo najprej rahlo praskanje, nato pa sta se pokazali sredi mehkega peska dve mali sivi šapi, nato še črn nosek in končno cel volčič. Ko se je ogledoval po brlogu, se ni mogel načuditi.

12. Jama je bila sedaj tiha in zgoraj popolnoma odprta. Ležali neki čudni predmeti, kot njegovi bratci in sestre so bili drugačni in zdeli so se mu celo nevarni. Ko je tako vohljal okrog njih, ga je čuden strah.

Tedaj je ugledal nad seboj temno senco in se ni upal niti premakniti. Trava in nočne ujede. Brž se je skotil kot prej se ni upal niti premakniti. Trava in nočne ujede. Brž se je skotil kot prej našel. Tako je ležal vso noč. Okrog so brlog, ni imel poguma, da bi se vrnil v znal obrniti. Ko je bil sam ni bilo, se je tako zelo bal, da je kar obšel

OD 25. NOVEMBRA DO 12. DECEMBRA 1961:

575 NOVIH NAROČNIKOV!

V zadnjem tednu se je število rednih naročnikov DOLENJSKEGA LISTA povečalo za **316 novih naročnikov.** Od 25. novembra do torka opoldne pa se je doslej na novo naročilo na naš tednik že 575 ljudi. Pregled po občinah je za dosedanji potek akcije »SE 2500 NOVIH NAROČNIKOV...« takle:

BREŽICE:	101 nov naročnik
ČRNOMELJ:	171 novih naročnikov
METLIKA:	6 novih naročnikov
NOVO MESTO:	106 novih naročnikov
TREBNJE:	91 novih naročnikov
SEVNICA:	33 novih naročnikov
VIDEM-KRSKO	35 novih naročnikov
Razne pošte v LRS in v FLRJ:	27 novih naročnikov
Inozemstvo:	5 novih naročnikov

Skoraj vse nove naročnike so tudi v tem tednu pridobili uslužbenci PTT v okraju, nekaj pa tudi naši dosedanji naročniki in bralci. Največ novih naročnikov so v zadnjem tednu pridobili uslužbenci pošt iz Jesenic na Dol., Mirne, Mirne peči, Brežic, Adlešičev, Vel. Gabra, Novega mesta, Leskovca pri Krškem, Vinice in iz Sevnice.

Sodelujte v naši dvomesečni akciji:» »SE 2500 NOVIH NAROČNIKOV ZA DOLENJSKI LIST!«

Pridobite domačemu tedniku tudi vi vsaj enega novega naročnika! VISOKA NAKLADA: NIŽJI STROŠKI za tisk Dolenjskega lista!

Lepo darilo v letošnjem jubilejnem letu je knjiga Toneta Seliškar ja »LJUDJE Z RDEČIM CVETOM« Izdala Dolenjska založba Knjigo dobite v vseh knjigarnah.

Sportni avtomobilizem je v Sovjetski zvezi šele na začetku svojega razvoja in komaj dobri dve leti je, kar so bile v tej deželi prve avtomobilske dirke. Slika kaže tri sovjetske avtomobilske dirkače na Rdečem trgu v Moskvi pred nedavnimi letošnjimi prireditvami te vrste

POSTOJANKA NA POLOMU SE UTRJUJE

Komaj dvanajst kilometrov od Kostanjevice leži v prijetnem gozdnem zatišju Planinski dom na Polomu, postojanka Planinskega društva iz Kostanjevice na Krki. Stare nekdanje hleve in delavsko menzo, kakor so nekoč tej hiši rekli, je Planinsko društvo iz Kostanjevice s pomočjo Planinske zveze Slovenije, OLO Novo mesto in ObLO Videm - Krško uredilo z vso ljubeznijo v prijeten dom oddiha. Sprva je bil obisk še bolj slab, postojanko je bilo treba utrditi, treba ji je bilo marsikaj, da je dobila svojo današnjo podobo.

Sprva je bilo zato le okoli sedem sto gostov, kar pa je zadnja leta znatno narastlo. Planinsko društvo si je na moč prizadevalo, da bi dobilo dobrega oskrbnika, kar ji je v zadnjem času uspelo. Dom na Polomu je samo v letošnji sezoni obiskalo nad tri tisoč gostov iz najrazličnejših krajev Slovenije in Hrvatske. Zdaj je Dom na Polomu povezan s cesto tudi s hrvatskimi kraji in eden od turistov je prišel iz Metlike v Kostanjevico v pičle tri četrt ure. Planinski dom je tako povezan s Karlovcem. Samoborom in drugimi večjimi hrvaškimi kraji. Zadnje čase je vse večji obisk tudi iz Zagreba. Celja in Ljubljane. Sobe imajo prav lepa ležišča, kuhinja pa okusno in izdatno postrežbo. Novi oskrbnik se posebej pazi, da je v njegovi kleti zmeraj res pristna kapljica, tako da tudi s te plati obiskovalcem lahko kar najbolje postrežejo.

Nekateri so bili sprva obupani, ker ni razgleda, ob primerjavi planinskimi postojankami pomirili. Postojanke so poslaju, ker je na raznih vremenskih zelo neugodnem Polomu ima izletniška možnosti lepih gorjanskih kostanjevških. Te so prepe planinske

V planinski gosti je bil na Polomu tudi umetnik Jakob Savinšek, in to tik pred odhodom v Kircheim, kjer je umrl. Bil je nadyse dobro razpoložen in je zbrani družbi risal svoje načrte, ki jih bo uresničil na nemškem simposiju. Dobro razpoložen se je šalil z ljubeznivim oskrbnikom, katerega je tudi narisal na kos papirja.

Zelo verjetno je, da je to poslednji portret Jakoba Savinška. Z nekaj skopimi, toda prefinjenimi črtami je upodobil vso hudomušnost gorjanskega oskrbnika in napisal pod podobo »gazda«, kakor je Savinšek oskrbnika imenoval.

Risbe v knjigi gostov dopolnjujejo podobo zadnjega obiska Jakoba Savinška na Polomu in oskrbnik jih vsakemu z veseljem in ponosom pokaže.

Planinska postojanka na Polomu se utrjuje in vsa dolgoletna prizadevanja Planinskega društva iz Kostanjevice gredo v klasje. Nekatera nujna popravila in izboljšave bodo s pomočjo ObLO Videm - Krško, ki je pokazal dosti razumevanja za postojanko, še uredili, tako da bo za novo sezono vse čim lepše in temeljiteje pripravljeno.

Nemškega garnizona so pretekli teden obiskali prebivalce Šentjerneja in Mirne in v obeh krajih predvajali svoj kulturni program, hkrati pa zavrteli tudi film Sutjeska. Oba obiska sta se v okviru letošnjih proslav 20. obletnice vstaje razvila v prisrčno srečanje armade in ljudstva, na katerem so se oboji spomnili in si obljubili, da se bodo na podoben način obiskali še večkrat. V obeh krajih prebivalci do kraja napolnili dvorani, v katerih je bil program predvajan. V Šentjerneju so se udeležili tudi sekretar OK ZKS tovariš Franc Pirkovič in predsednik krajevnega odbora SZDL tovariš Viktor Zupančič. Na sliki: v veseli pesmi v dvorani na Mirni so se pomešali glasovi vojakov in prebivalcev

DVE POROČEVALSKI RACI

»Ko je policija našla truplo, je bilo že mrtvo...«

»Priča je izpovedala pred sodiščem vse, kar je slišala na lastne oči...«

Predvsem malomarnost!

Če bi ljudje bili bolj previdni in pazljivi, bi jugoslovanski gasilci imeli manj dela, in škoda, ki jo povzroče požari, bi se zmanjšala za tretjino. Kot kaže statistika, je bilo lani na področju Jugoslavije registriranih 7919 požarov. Okrog 2000 je bilo takih, ki so povzročili več kot 100.000 din škode. Od 395 požarov v industrijskih podjetjih jih je zakrivila malomarnost 149, kar je 37 odstotkov.

Drugi večji »krivci« požarov so električni tok (20 odstotkov, gradbinske pomanjkljivosti (19 %), samovžig (10 odstotkov), lokomotive (2,5 %). Na zadnjem mestu so strele (1 %) in eksplozije (0,7 %).

Želite 5 milijonov?

Pred dnevi je glavni direktor Jugoslovanske loterije sporočil na tiskovni konferenci, da bo s 3. januarjem 1962 tudi naša loterija upeljala novo igro na srečo, ki jo poznajo po vsej Evropi pod imenom »loto«. Igra te vrste je po svetu zelo priljubljena. Loto je podoben športni stavi. V šest kvadratnih stolpcev vpiše igralec poljubne številke od 1 do 49. Če je izžrebanih vseh šest številk, dobi igralec prvo nagrado, medtem ko so razpisane nagrade tudi za 5, 4 in za 3 zadete številke. Ena kombinacija stane 50 dinarjev; nagrada ne more biti večja kot 5 milijonov dinarjev in ne manjša kot 400 dinarjev. Dobitke bodo žrebali vsako sredo, žrebanje pa naj bi prenašala tudi televizija.

Vplačevanje kuponov za loto bodo začeli sprejemati 20. decembra. Verjetno bodo obrazci za novo igro na voljo prav tam, kjer že zdaj prodajajo listke za športno stavo.

Vsekakor zanimiva novost; 5 milijonska prva nagrada bo verjetno kmalu dobila mnogo »ljubiteljev«...

Mirna gora vabi

Na Vrčicah, dva kilometra od semiške železniške postaje, je napis: »Mirna gora — 6 km«, pod njim pa slika planinskega doma in opis pomena tega kraja za NOB. Krenil sem po vijugasti in skrbno urejeni cesti, ki je taka prav do planinskega doma.

Ustavil sem pred kočo, pogledal na uro in ugotovil: uro in tri četrt zmerne hoje. Hitro sem se umaknil »fičku«, ki je z zaletom pridrvel in naglo ustavil pred vrati doma. Sledil mu je drugi in tretji, vsi z oznako ZG. »Iz Zagreba«, sem se spomnil. Sledila jim je Olimpija z oznako Lj. Iz fiata je izstopil šofer, na obrazu sem opazil prijeten nasmeh. »Imenitna pot, dobra cesta,« je dejal ostalim trem sopotnikom, ki jim je žarel obraz ob lepem pogledu v dolino.

»Kako krasno!« je rekla sopotnica. »Tamo je Kupa, jel?« je dodala in pokazala navzdol. Nekdo je s pogledom premeril dom od vrha do tal in rekel: »Pa to ti je kao hotel, zaista divno!« Pihljaj hladnejšega vetra jih je spravil v kočo. Od velike kmečke krušne peči je kar odsevalo. Navijali so gramofonske plošče, od planšarske do kavbojske glasbe. Sledil je televizijski program. »Odličen sprejem,« se je oglasil nekdo od gostov.

Gostje so še zvedeli, da je dom 1048 m nad morjem in da razpolaga s sedmimi sobami z 29 ležišči in še 20 skupnimi ležišči, da je tu odličen smučarski teren, skalnica, vrsta znamenitosti iz NOB in še marsikaj. Prof. Miculinićeva, ki je pred dvema letoma vodila tu smučarski tečaj, je bila nad lepotami Mirne gore navdušena.

Kramljali smo o tem in onem. Ta je srebal čaj, drugi je zvrnil kozarček konjaka ali likerja.

— Želite naravni zrezek, jetrca? — je naštevala kuharica.

Zares prijetno planinsko vzdušje. Odprl sem knjigo obiskov. V njej bereš vrsto verzov o lepih vtisih, pohvale za odlično postrežbo in še marsikaj poživalnega.

Jože Škof

Dom na Mirni gori je mikaven tudi pozimi; tu je bilo že precej smučarskih tečajev, prijetna okolica doma in krasen razgled »z balkona Bele krajine« pa navdušujeta iz leta v leto več izletnikov, da obiskujejo Mirno goro

Menihi kot kustosi in vodniki

Veliki samostani v Srbiji, edine zgovorne priče moči in kulture srednjeveške Srbije, so iz leta v leto deležni večjega obiska turistov. Ti samostani bodo kmalu dobili res nevsakdanje kustose in vodnike. To bodo menihi, ki žive v teh samostanih, saj so mnogi med njimi izrazili željo, da bi se na posebnih tečajih usposobili za to nalogo.

Menihi so tudi v prejšnjih stoletjih, zlasti za časa turške vlade, bili poverjeniki varuhi samostanov in njihovih dragocenih zakladnic, fresk in starih rokopisov. Marsikateri je to svojo vnemo in skrb plačal z življenjem.

Vstopimo. Več po videzu inteligentnih moških v kaznjeniškem oblačilu sedi pri pisalnih mizah. Vsi planejo pokonci in stoje v pozoru. Mengele stopi h kakih petdeset let staremu kaznjencu. Nekaj metrov za njima stojim in prav nič ne razumem, o čem se pogovarjata. Kasneje izvem, da je možak dr. Senkteller, vodeči zdravnik taboriščne bolnišnice F. Pomiga mi, naj pridem k njemu, in me pelje k mizi drugega kaznjenca. Ta vzame v roke tiskan karton, me povpraša po osebnih podatkih, ki jih vpiše v debelo knjigo. Izpolnjeni karton izroči mlademu esesovcu, ki me spremlja. Pelje me do tretje barake. Na tabli berem: »Kopalnica in dezinfekcija«. Esesovec me odda s kartonom vred.

Dva kaznjenca mi odvzameta malo zdravniško torbico in preiščeta žepe. Pozoveta me, naj se slečem. Pojavi se brivec, ki mi ostriže glavo in me obrije povsod, nato me pošljejo pod prho. Odrgnejo mi glavo s klorovo raztopino, ki je tako močna, da me oči strahovito peko in jih nekaj minut ne morem odpreti. Namesto svoje obleke prejmem iz sosednje sobe nov siv telovnik in progaste črne hlače. Čevlje pomočijo v klorovo raztopino in mi jih nato vrnejo. Priznati moram, da mi nova obleka pristoji, kot bi bila zame narejena. Kdo ve kateri sotrpin jo je nosil pred menoj?

Za take vrste premišljevanj mi ne ostane več mnogo časa, kajti že mi potisne eden izmed kaznjencev rokav navzgor, prebere številke na mojem kartonu in me z aparatom, ki je podoben nalivnemu peresu, neštetokrat vbode v podlaktnico. Vse se dogaja tako naglo, da kaže na veliko prakso.

Ob vbodnih ranicah nastane kapljica črnila. Koža se bo vnela in po enem tednu bo vse spet v redu. Potem bo mogoče številke razločno brati.

Tetoviran sem torej. Zdravnika dr. Nikolaja Nyszlija ni več. Namesto njega je tu le še KZ — kaznjenec-številka A-8450.

Nenadoma se domislim drugega odločilnega trenutka iz svojega življenja. Pred petnajstimi leti mi je dekan univerze v Breslavi stisnil roko in mi izročil zdravniško diplomo. Prisrčno mi je čestital za odlično opravljeni študij in mi želel vse dobro...

V čudnem duševnem razpoloženju sem. Najraje bi se predal svojemu razpoloženju, se prepustil toku dogodkov, pa naj se zgodi z menoj, kar se hoče. Toda ne, to se ne sme zgoditi! Zbrati se moram! Privaditi se moram vsemu temu, prilagoditi se moram položaju. To je izjemna situacija, ki se ne da primerjati z ničimer, kar sem doslej doživel in spoznal. Zdaj, prav zdaj potrebujem nadčloveških sil.

Še vedno nimam niti pojma, kaj me pravzaprav čaka. Čutim le, da je treba kakorkoli prestati vse hudo, kar pride!

Sedanje razmere zame gotovo niso najboljše. Dr. Mengele zahteva od mene zdravniško delo. Domnevam, da je moja naloga nadomestiti nemškega kolega, ki so ga vpoklicali k vojakom. Morda bom moral celo prevzemati njegovo sodno zdravniško službo v bolnici kakega nemškega mesta.

Dejstvo, da mi ni treba nositi kaznjeniškega oblačila, temveč — vsekakor po Mengelejevem naročilu — sem dobil čisto dostojno civilno obleko, mi vliva samozavest in upanje. Ali ni iz tega razvidno, da me je dodelil h takemu delu, kjer je treba upoštevati tudi zunanji videz?

Vendar je vse skupaj le tvegano upanje. In moja žena? Moja hči? Od zdaj dalje se odloča vse, ne da bi sami pri tem sodelovali.

Iz kopalnice me vodi drug esesovec v barako, ki stoji nasproti. Številka 12. Kakih sto metrov dolgo poslopje je to, z enim samim ogromnim prostorom. Ob obeh straneh se vrste trinadstropna ležišča. Zbita so iz surovih tramov in desk. Ta ležišča so natrpana z bolniki. V 12. bolniški baraki taborišča F sem.

Moj esesovski čuvaj odda moj karton starejšemu kaznjencu, ki je od nekod prihitel in stopil v pozor. Esesovec odide in midva s kaznjencem si stisneva roke. Paznik je v 12. baraki. Pelje me v svojo majhno sobico, ki je ločena od bolniškega prostora, in mi ponudi stol.

Začne mi pripovedovati o svojem življenju. Nemec je, iz rajha, petdeset let star. Poklic: bančni ropar. Pripoveduje mi, da je zmeraj sam »delal«. Poslednji njegov podvig je bil blazen napad: pri belem dnevu je izropal neko banko v Düsseldorfu. Tri leta je z denarjem živel sijajno in veselo. Potem ga je izdala njegova ločena žena. Ko so ga po desetih letih odpustili iz ječe, ga je pri izhodu čakal Gestapo. Tako je postal kaznjenec v taborišču Auschwitz. Od tega je poteklo že pet let. Na njegovem progastem jopiču je nad srcem belo polje in v njem zelena številka. Zeleno je v KZ znamenje za poklicne zločince. Pojasni mi tudi druga znamenja KZ kaznjencev: politični nosijo rdečo številko na prsih, rjava je barva raznih verskih sekt. Prostitutke in tisti, ki pod nobenim pogojem nočejo prijeti za delo, so zaznamovani z modro barvo, homoseksualci črno.

Tisti, ki nosi črn trak z belim A na roki, je zdravnik. Toda to znamenje je le redko. Dobe ga tisti zdravniki, ki res opravljajo svoj poklic.

Polnoč je že davno minila, toda radovednost prežene vso utrujenost in izčrpanost. Napeto sledim besedam predstojnika barake, ki pozna vso zamotano organizacijo koncentracijskega taborišča. Vse esesovske poveljnike vseh taboriščnih oddelkov pozna po imenu, pa tudi vse odlične zapornike, ki zavzemajo kak položaj.

Od njega zvem, da je KZ Auschwitz največje uničevalno taborišče tretjega rajha. Auschwitz ni delovno taborišče. Pripoveduje o selekcijah, ki jih vsak teden opravljajo v bolniških in ostalih barakah. Na stotine ljudi, izbranih za smrt, nalože na kamione in zapeljejo v krematorije, oddaljene nekaj sto metrov.

PRED PRAZNIKOM JLA

22. decembra bo minilo 20 let, odkar je bila ustanovljena naša ljudska armada. Rojena je bila iz mučenega, toda neuklonljivega ljudstva, v najtežjih dneh naših narodov, ko je bila vsa domovina preplavljena od tujih pohlepnežev. Postala je jeklena pest za vse tiste, ki so nam hoteli vzeti svobodo. Rodila se je iz ljudstva in bila je vedno z ljudstvom. V borbi z močnejšim do zob oboroženim sovražnikom je kmalu rodila sadove. Takih armad, ki so nastale iz krvi najboljših sinov v štirih letih krvavih bojev, v ognjih sedmih velikih ofenziv, je na svetu malo. Borcem te mlade in junaške armade ni mogla do živega okupatorjeva sila, na vsakem koraku so se ji postavili po robu in jo uničevali. Vse ljudstvo je bilo takrat armada. Najmočnejše orožje pa je bila zavest naših narodov, da gre za življenje in smrt, za svobodo in lepšo bodočnost. Ta zavest je postajala v dnevih boja vse večja in močnejša, saj je Komunistična partija dajala ljudstvu pogum in vero v zmago nad fašizmom. Tako je nastala naša ljudska armada. Ljudska zato, ker jo ljubimo in smo ponosni na njeno moč!

Ko slavimo njen 20. rojstni dan, se s ponosom spominjamo njenih nalog v času osvobodilne borbe, ko se je izkazala ne le na bojnem polju, pač pa je usmerjala in utrjevala ljudsko oblast, kulturo in ves napredek. Vzgojila je na tisoče mladih ljudi v prekaljene borce, v politične in vojaške voditelje. To nalogo je uresničevala že v času najtežjih sovražnih ofenziv. Spominjamo se težkih dni, ki so jih preživeli borci njenih čet, brigad, divizij in korpusov. Kakor v živih sanjah se vrstijo mimo nas nepozabne slike:

pohod borcev preko bosenskih gora... prenos ranjencev preko Neretve... roška ofenziva... zavzetje Trsta... Pohorski bataljon ... živi most preko Drine.. proboj sremske fronte... ter še in še. To je slavna zgodovina JLA, zapisana ne le v knjigi, ampak tudi v naših srcih.

Zdaj, ko je krvava borba za nami, je armada ostala čuvar miru in neodvisnosti naših narodov. Brez nje bi ne imeli tega, kar imamo danes, ko ustvarjamo novo življenje, ko delavci prvič v zgodovini sami upravljajo s sredstvi za proizvodnjo, ko milijoni delovnih ljudi sodelujejo v družbenem upravljanju, odločajo o političnih, gospodarskih, kulturnih in drugih vprašanjih. Tudi na vasi je vse drugače. V naših šolah se učijo nove generacije, ki bodo dale domovini še več blagostanja pri ustvarjalnem delu. V JLA se kuje nov človek, ki je zmeraj pripravljen žrtvovati življenje za svojo domovino.

Zato želimo naši ljudski armadi ob rojstnem dnevu še večjega poleta pri njenem nadaljnjem razvoju in mnogo uspehov v izgradnji socializma!

FRANJO KOPIČ,
rez. oficir JLA

JUGOSLOVANSKA LJUDSKA ARMADA ima danes najsodobnejšo opremo in moderne stroje, toda človek in njegov razum sta še vedno in bosta zmeraj v ospredju vseh naših prizadevanj. Tako je tudi v armadi. Pred letošnjim 22. decembrom — DNEVOM JLA — se v jubilejnem letu revolucije še pogosteje spominjamo neločljive povezanosti armade in ljudstva, iz katerega je izšla. Danes naši borci in njihovi starešine niso le mojstri svojega orožja in poklica v obrambi domovine, temveč tudi mojstri v izgradnji domovine! Naša armada sodeluje pri izgradnji najpomembnejših ključnih objektov našega gospodarstva. Zgradila je lastno vojno industrijo, mnoge njene tovarne pa proizvajajo čedalje več predmetov za široko potrošnjo. Samo letos znaša vrednost te proizvodnje več kot 110 milijard dinarjev. — Na sliki: vojaki JLA gradijo eno izmed cest našega prometnega ožilja

Inženirska enota novomeškega garnizona je letos zgradila v Novem mestu most čez Krko v Ragov log in s tem pocenila gradnjo za blizu 4 milijone dinarjev. Vojaki so most zgradili v 8.320 delovnih urah ter nadvse kvalitetno opravili gradnjo, ki je mnogo zahtevnejša od tistih, ki jih inženirske enote sicer opravljajo.

Kadarkoli so prebivalci našega področja zaprosili za pomoč pri novomeškem garnizonu, so vojaki in starešine brez odlašanja pomagali. Neredko je bilo to pri sezonskih delih v kmetijstvu, ko se je obdobje za spravilo zaradi neugodnega vremena zelo zmanjšalo. Pri košnji, trgatvi in žetvi so na Kmetijsko-gozdarskem posestvu Novo mesto in v kmetijskih zadrugah Bizelsko in Semič opravili vojaki v letu 1960 blizu 2.900 delovnih ur in preprečili veliko gospodarsko škodo, ki bi sicer nastala.

Praznik vaščanov iz Križ in Šepul

Vaščani iz Križ in Šapul so v nedeljo, 10. decembra, svečano proslavili pomemben dogodek; ob 15. uri je v njihovih hišah zasvetila električna luč. Z zadovoljnih in ponosnih obrazov vaščanov je bilo razbrati, da jim ni žal truda ne denarnih in materialnih prispevkov. Z veseljem so dočakali elektrifikacijo vasi. Nihče ne bi hotel sedaj zamenjati nove razsvetljave z nekdanjimi petrolejkami.

Slavja se je udeležilo veliko število domačinov in predsednika brežiške in krške občine Miro Kambič in Stane Nunčič, podpredsednik ObLO Karel Šterban ter direktor Elektro-Krško Julij Gliha. Otvoritev elektrike je bila zaključena z ljudskim rajanjem.

D. K.

Semič spominu padlih junakov

Na seji izvršnega odbora krajevne organizacije ZB v Semiču so se pogovorili, kako bodo poravnali zadnje stroške za spomenik, in določili, da bo občni zbor te organizacije 7. januarja prihodnje leto v Semiču. V programu ima organizacija ZB tudi odkritje spominske plošče, ki jo bodo vzidali na prosvetnem domu »Jožeta Mihelčiča«. Na njej bo vklesanih 170 imen padlih borcev iz okolice Semiča. Ploščo, za katero bodo zbrali okrog 500.000 dinarjev, bodo odkrili 4. julija prihodnje leto.

Na januarskem občnem zboru ZB se bodo bržčas združile organizacije ZB, invalidi in rezervni oficirji. Razpravljali bodo še o partizanskem srečanju v juliju 1962, zbora pa se bodo udeležili tudi preživeli interniranci iz zloglasnih italijanskih koncentracijskih taborišč na Rabu, v Viscu, Gonarsu, Padovi, Peruggi itd.

Občinski odbor ZB Črnomelj je v Semiču oblikoval nove komisije za priznavanje delovne dobe.

Za oddajo »Dolenjska mladina o revoluciji«, ki jo je v soboto 9. decembra priredil Okrajni komite LMS, se je prijavilo v okraju 6 ekip. Z odgovori so se ekipe razvrstile tako: 1. mesto — občina Novo mesto (gojenci Kmetijske šole na Grmu) 30 točk; 2. mesto — občina Metlika (mladinci iz Gradca) 28 točk; 3. mesto — občina Črnomelj 27 točk; 4. mesto — občina Trebnje: 26 točk; 5. mesto — občina Brežice (mladinci iz Velike doline): 24 točk, in 6. mesto — občina Videm-Krško (mladinci iz Celuloze): 11 točk. V pestrem glasbenem delu programa, ki je prireditev povezal v lepo celoto, so sodelovali: Lojzka Češarek s solo skladbo na klavirju, Tatjana Gros in Monika Volf z duetom na klavirju, vse tri učenke Glasbene šole iz Novega mesta; Boris Gregorčič je na harmoniko predvajal solo Suppéjevo »Lahko konjenico«, Lidija Kozinc iz Brežic pa je recitirala dve pesmi. Zabavno glasbena ansambla »Borisov trio« in »Dizzy Combo« je publika kot vse ostale izvajalce navdušeno pozdravila. V komisiji, ki je ocenjevala odgovore, so bili prof. Jerasova, prof. Robida in pravnik Čerček.

Prijetna srečanja z borci

Vsestranska živahnost pred dnevom JLA v občini Videm-Krško

Komisija za proslave pri občinskem odboru SZDL v Krškem je izdala bogat program praznovanja 20-letnice JLA. V praznovanje so se vključili člani delovnih kolektivov, mladina in športniki. Slednji so se 3. decembra pomerili s pripadniki JLA v namiznem tenisu, šahu in balinanju, predvideno pa je še srečanje v streljanju in kegljanju.

Učencem osnovnih šol bo 12. december ostal v trajnem spominu. Tega dne so si ogledali letališče. Vojaki so jim pripravili lep sprejem, zato so jim otroci hvaležni izvedli kulturni program. Čuvarji našega neba so jim obljubili, da bodo 16. decembra obiskali šole in pripovedovali o delu in življenju v JLA. Učenci bodo srečanje s pripadniki JLA do 18. decembra opisali v šolskih nalogah, ki jih bo posebna komisija ocenila in deset najboljših nagradila.

Šole bodo obiskali tudi borci NOV, ki bodo učencem pripovedovali doživljaje iz partizanstva.

V vseh večjih krajih v občini bodo 20. decembra akademije, posvečene dnevu JLA. V manjših krajih bodo proslave na šolah.

V Vidmu-Krškem bodo to praznovanje dopolnili še z bogatim kulturnim programom. Predviden je nastop opernih pevcev iz Ljubljane, predvajanje kratkih filmov iz življenja v JLA in otvoritev razstave rib, ki so jih izdelali vojaki.

Nedavno je večje število pripadnikov JLA obiskalo delovne kolektive v Tovarni celuloze in papirja, Kovinarski zadrugi, Elektro, elektrarni v Brestanici in rudniku na Senovem. Živo so se zanimali za proizvodnjo, delovni proces in za probleme v podjetjih. Po prisrčnem srečanju so kolektivi priredili gostom zakusko.

Prisrčna srečanja in vnete priprave za praznovanje dneva JLA dokazujejo, da ljudje zelo cenijo našo Ljudsko armado.

Borcem ustrezne kvalifikacije

V Brežicah je prijavljenih 18 ljudi za poslovodje in 14 za kvalificirane delavce trgovske stroke. S predavanji so pričeli 20. novembra. Tečaji bodo trajali tri oziroma pet tednov. Slušatelji bodo morali v razmeroma kratkem času obvladati obširno teoretično snov, nakar bodo opravili izpite. Za kvalificirane delavce je predvidena okrajna komisija, za poslovodje in skladiščnike pa republiška komisija. Slušatelji bodo imeli internatsko oskrbo, kar bo koristno za njihov študij in pridobitev strokovnega znanja.

Delavska univerza v Brežicah je organizirala poseben tečaj za pridobitev kvalifikacije v kovinski stroki. Tečaj je v brežiški gimnaziji. Tudi ti delavci bodo opravili strokovne izpite in si pridobili ustrezno kvalifikacijo

— ek

Letna konferenca mladine iz videmsko-krške občine

26. novembra je bila v dvorani Svobode letna konferenca mladine iz Videmsko-krške občine. Predsednik občinskega mladinskega komiteja Maks Unetič je v uvodnem referatu nanizal dosedanje pomembne uspehe mladine in hkrati opozoril na nekatere pomanjkljivosti. Mladina je premalo sodelovala pri sestavljanju pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka, na vasi pa se premalo poglablja v razvoj in utrditev kmetijstva.

Prebrano je bilo tudi poročilo o idejnovzgojnem delu z mladino in o delu vajeniške mladine. Med okoli 120 delegati se je razvila živahna in koristna razprava.

Na koncu so izvolili nov občinski mladinski komite in delegate za mladinski kongres, ki bo prihodnji mesec v Kranju.

Konference so se kot gostje udeležili: članica centralnega komiteja LMS Ivica Žnideršič, predstavniki okrajnega mladinskega komiteja in predstavniki političnega občinskega vodstva in podjetij v občini.

D. K.

POPRAVEK

Popravljamo tiskarski napaki iz zadnje številke našega lista, ki kazila smisel v objavljenih člankih.

V članku »Kam z nomadi v socialistični družbi« mora biti v 6. odstavku pravilno zapisano, da so Cigani navajeni biti »NEUMITI« ne pa neumni, kakor je bilo tiskano po krivdi korektorja.

V članku »Sopek rož za 50-letnico pesnika Severina Šalija« pa mora biti zapisano v 3. odstavku, da se je pesnik zdaj bolj predal »PREVAJANJU«, ne pa »predavanju«, kakor je bilo pomotoma tiskano.

Bralce prosimo, da oprostijo tudi drugim manjšim tiskovnim pomotam.

Uredništvo

NE SAMO PAŠA ZA OČI!

V nedeljo, 10. decembra, je bila v novomeški Vajenski šoli gostinsko-turistična razstava. Obiskovalci, ki so se vrstili od jutra do 18. ure, so si lahko ogledali prave kulinarične mojstrovine. Gostinska podjetja so razstavljala različne narezke, plošče, razne vrste že pripravljenih rib, rakov, domačega kruha in pogač ter vse vrste sladic. Posebno lepe so bile odlično narejene torte, pa še mnogo drugih reči, ki so vzbujale apetit obiskovalcem!

Na razstavi so gostje lahko pokušali različne tople in mrzle jedi, sendviče, koktajle brezalkoholnih in alkoholnih pijač in različne vrste okusnega vina.

V hodniku so si gostje razen ostalega lahko ogledali vse turistične zanimivosti cele Slovenije. Med drugim so bile razstavljene tudi belokranjske pisanice in ribniška suha roba, ki je vzbujala med obiskovalci precej zanimanja in je bila tudi naprodaj.

Razstava je bila okusno urejena in zares prava paša za oči. Tako lepih reči, kot smo jih videli tam, si želimo tudi v naših gostinskih lokalih, zraven seveda tudi, da bi bila njihova cena vsakomur dostopna.

Namen okrajne Gostinske zbornice in Dolenjske turistične zveze, da bi gostom pokazali, kaj vse jim lahko naša gostišča že nudijo, je bil z uspelo razstavo nedvomno dosežen.

D. B.

Tesna povezanost Armade in ljudstva je še posebej oživela v letu 1960 v času priprav na VII. zlet bratstva in enotnosti v Novem mestu ter v času samega zleta. Novomeški garnizon je takrat prispeval 24 tisoč delovnih ur pri gradnji stadiona, pri neposrednih pripravah na zlet in pri urejanju Novega mesta. Inženirska enota je zgradila pontonski most v taborišče, ki so ga vojaki pripravili za udeležence zleta, tisočem nastopajočih pa je garnizon gostoljubno ponudil svoje prostore za prenočišče in jim omogočil tudi prehrano.

Jože Dular: METLIKA SKOZI STOLETJA

Nedavno je pri Dolenjski založbi izšla prikupna knjižica, ki jo je napisal ravnatelj Belokranjskega muzeja v Metliki prof. Jože Dular in ji dal naslov »Metlika skozi stoletja«. Na 131 straneh seznanja knjižica bralca z dogodivščinami starega belokranjskega mesteca in njegove okolice ter njegovim sodobnim stanjem in pomenom.

V prvem poglavju, ki je je dal knjižici tudi naslov, je avtor v strnjeni in jasni obliki orisal zgodovinski razvoj Metlike in okolice od prvih sledov človekovega prebivanja v tem predelu, ki jih je odkrila arheologova lopata, pa preko Ilirov in Keltov ter obdobju rimske zasedbe naših krajev v prvih stoletjih našega štetja. Podrobneje se avtor bavi z nastankom kasnejše metliške naselbine, pri čemer pa je treba popraviti naziv prvotnega Novega trga PRI Metliki v pravilno NOVI TRG V METLIKI, ker je takrat Metlika bila naziv za vso pokrajino, ki jo danes imenujemo Belo krajino, ne pa naziv kakega naselja. Sicer pa vse prvo poglavje na skoraj štiridesetih straneh v glavnih potezah ustrezno prikazuje razvoj Metlike in bližnje okolice do današnjih dni in se pri tem malo dalj pomudi v obdobju osvobodilnega boja in pri povojni obnovi in gospodarskem napredku.

Naslednje, deset strani obsegajoče poglavje prikazuje posebej gospodarski napredek metliške občine v zadnjem petletju in nastanek ter razvoj prvih industrijskih podjetij. Pri statističnem pregledu družbenega bruto proizvoda in narodnega dohodka v občini pa je treba seveda popraviti neljubo napako, ki se je prikradla s tem, da sta proizvod in dohodek navedena samo v stotisočih namesto v milijonih. Pravilno torej 520,633.000 itd.

Posebno poglavje je avtor odmeril prispevku Metlike v slovenski kulturi. V uvodnem odstavku sicer ponavlja zmotno zamenjavo Metlike kot pokrajino z Metliko kot naseljem, ki ne sega v XI. stoletje, ampak je dokaj mlajše, zatem pa se v strnjenem pregledu zaustavlja na obdobju prebujajoče se narodne zavesti, ki jo lepo označuje delo bratov Navratilov, iz kasnejših časov do sodobnosti pa našteva vrsto imen, ki imajo svoj zven v velikem sozvočju slovenskega kulturnega žitja.

Prav je, da je avtor v posebnem poglavju prikazal desetletno rast Belokranjskega muzeja v Metliki, ki je živ primer tega, kako taka pomembna ustanova, kot je za Metliko in vso Belo krajino njihov muzej, raste in uspeva ob razumevanju in sodelovanju ter vnemi vseh slojev prebivalstva Bele krajine. Nadaljnje poglavje je pravzaprav pravi vodnik po Metliki in bližnji okolici, ki popotnega človeka popelje po mestu in vsej okolici od Gorjancev do Kolpe, semiških goric in Gradca. Kratek zaključek »Kje je kaj v Metliki« je koristen in je za vodnik, kar hoče knjižica biti, nujen informator, ki bi ga bilo možno preje razširiti kot pa skrčiti ali celo opustiti.

Skratka: Dularjeva knjižica je kot prijeten sprehod od sivine davnih stoletij do živega utripa sodobnosti, na katerem te avtor nevsiljivo opozarja na vse, kar je omembe in opažanja vredno. Zato je prav in koristno, da bi knjižica našla čimveč bralcev, saj jim bo resnično ljubezniv vodnik po prelepi deželici med Gorjanci in Kolpo. Prav bi bilo, če bi se avtor ali kdo drugi lotil podobnega dela še za vso ostalo Belo krajino.

Janko Jarc

Vlado Lamut: PO POTEH GORJANSKEGA BATALJONA (Stara cerkev v Pleterjih) — 1961

NA TEHTNICI: POLOŽAJ PROSVETNIH DELAVCEV

Zakon o vzdrževanju šolstva in zakon o delitvi osebnega dohodka prosvetnih delavcev nista prinesla le napetega pričakovanja, ampak tudi precej nerazpoloženja. To se kaže zlasti v zadnjem času, ko v podjetjih že obračunavajo po novih pravilnikih in pomenijo tako oblikovani prejemki proizvajalcev še večji odskok od povprečnih dohodkov prosvetnih delavcev. Ni torej nič čudnega, da se učitelji, ki se čutijo med prosvetnimi delavci najbolj prizadete, vedno bolj sklicujejo na svojo izobrazbo, na položaj in napore, ki jih zahteva šolsko in izvenšolsko delo. »Če mi zagotovite 45.000 dinarjev mesečnih prejemkov, obljubim, da bom ta in ta razred srečno pripeljal do višje stopnje« in »zahtevam nič več in nič manj, kot je primerno mojemu delu, moji izobrazbi« — izjavlja učiteljski kader predvsem v zadnjem času, ko se tudi zanj sestavljajo pravilniki o delitvi osebnega dohodka... Taki problemi in še vrsta vprašanj o vzdrževanju šolstva so prišli na dan tudi prejšnjo soboto, ko je sindikalna podružnica prosvetnih delavcev v Novem mestu na rednem občnem zboru pretresla uspehe in neuspehe med dvema občnima zboroma in razpravljala o prihodnjih nalogah.

Nedvomno drži, da je prosvetni delavec v zelo nezavidljivem položaju, čeprav nekateri trdijo prav nasprotno. Občni zbor je ostro kritiziral vse, ki menijo, da je v prosvetni službi največ primerov cenenega zaslužkarstva in lova za honorarji. Nihče od takih kritikastrov pa najbrž ne ve, da je za učitelja sila težko dobiti stanovanje, da neki prosvetni delavec že dalj časa stanuje v podstrešni sobi v obliki tristranične prizme, v katero niti nujne opreme ne more spraviti in pod. Potemtakem se ne smemo čuditi če spričo majhnih prejemkov, stanovanjskih in drugih problemov prosvetni delavci zapuščajo svoj poklic, ali pa se odseljujejo v druge okraje, kjer ni tako perečih problemov. Nezadovoljstvo pa povečuje še nerazumevanje oblastnih organov za podobne reči, spričo česar se vsaka dobra volja sprevrže v nerazpoloženje.

Da bi bilo tega v prihodnosti manj, bo potrebno rešiti vsaj nekaj vprašanj. Prosvetni delavci na šolah namreč nikoli ne vedo, s kolikimi sredstvi razpolaga sklad za šolstvo, niti tega, koliko in po kakšnih merilih se dodeljujejo sredstva posameznim šolam. V prvi vrsti se tu čuti pomanjkanje pravilnika, ki bi uvrstil šole v določeno kategorijo, saj bi se morala deliti sredstva iz šolskega sklada prav na tej osnovi. Na drugi strani še niso sklenjene pogodbe med skladi za šolstvo in šolami, česar tudi ne kaže odlagati. Nujno je, da šolski odbor ve, kakšna sredstva pripadajo njegovi šoli, nadaljnja delitev pa je tako in tako stvar celotnega šolskega kolektiva.

Na koncu plodne razprave so z občnega zbora poslali protestno resolucijo, s katero so obsodili rovarjenje zahodnonemških oblasti proti naši državi in postopek proti našim odpravnikom poslov v Zahodni Nemčiji.

Kostanjeviška sekcija za izobraževanje pri SZDL

Pri krajevni organizaciji Socialistične zveze v Kostanjevici že več tednov zelo uspešno deluje sekcija za izobraževanje. Kostanjevica je premajhna, da bi imela svojo delavsko univerzo, sekcija v okviru Socialistične zveze pa je to vrzel v sodelovanju z delavsko univerzo iz Vidma-Krškega v celoti nadomestila. V letošnji zimski sezoni so do 10. decembra priredili že štiri predavanja: eno o razstavi cvetja na Danskem, eno pod naslovom »S fotokamero po Avstriji«, eno o gojitvi cvetlic in eno o vplivu sovražne propagande in o borbi proti njej. Na vseh predavanjih je bil obisk dokaj lep, zato bo sekcija s svojim koristnim delom še nadaljevala.

M. J.

Za cenejšo izobrazbo

O nekaterih izkušnjah Delavske univerze v Brežicah

V Brežicah imajo že tretje leto Delavsko univerzo Ob večerih se zberejo delavci, uslužbenci, oficirji in podoficirji ter njihove žene in si nabirajo znanje, ki jim ga univerza posreduje na raznih tečajih. Teh so imeli Brežičani letos že precej. V drugi polovici avgusta je Delavska univerza organizirala enomesečni tečaj za šivanje in krojenje, ki ga je obiskovalo 56 žena in deklet. Od septembra dalje imajo ekonomsko srednjo šolo za odrasle, ki ima letos tri oddelke, v novembru pa so se začela predavanja še na večerni politični šoli. Imajo tudi tečaj za prekvalifikacijo članov Zveze borcev, v prihodnje pa pripravljajo še knjigovodski tečaj, v katerega bodo razen knjigovodstva vključili še družbeno vzgojo in kulturo govora in pisanja.

V kratkem bo Delavska univerza pričela s »Šolo za življenje«. Prosvetni in zdravstveni delavci bodo doraščajočo mladino seznanili z vsem, kar potrebuje v življenju. Na teh tečajih bosta fant in dekle zvedela vse o sebi, o zakonskem in družinskem življenju, ki ju čaka, o otroku, kar jima bo koristilo, da bosta mogla živeti lepše in srečnejše.

Za leto 1962 ima univerza v načrtu tečaj za prekvalifikacijo bolničarjev, tečaj za šivanje in krojenje v Artičah in Dobovi, seminar o higiensko-tehnični službi, seminar za člane delavskih svetov in več tečajev za različne komisije in organizacije.

»Program je tu, le denarja je malo; zato bomo težko v celoti uresničili vse načrte,« nam je pred kratkim potožila ravnateljica Delavske univerze v Brežicah.

»Tudi svojega prostora za predavanja še nimamo. Gostujemo po razredih, v kinodvorani, v sejnih prostorih ljudskega odbora, v šolski telovadnici...«

Odkar so prišli tudi pri njih na ekonomsko poslovanje, imajo veliko težav. Predvsem so se podražile njihove usluge, ki pa jih bodo morali še bolj podražiti, če bodo hoteli zagotoviti pestrost izobraževalne dejavnosti. Po večjih industrijskih krajih nimajo delavske univerze toliko finančnih skrbi, ker imajo širši krog naročnikov, kolektivnih in posameznih, v Brežicah pa pride zaradi majhnega števila slušateljev velik delež šolnine na posameznika. Podjetjem manjka izobraženih, kvalificiranih in sploh razgledanih delavcev, pomoč kolektivov svojim delavskim univerzam pa je premajhna. —db—

Likovna razstava v Kostanjevici

2. decembra se je na kostanjeviškem razstavišču zbralo spet lepo število domačinov in uglednih predstavnikov kulturnega in javnega življenja iz Ljubljane, Novega mesta in Krškega, med njimi tudi predsednik Sveta za šolstvo LRS tov. Vladko Majhen. Tega dne je bila v Kostanjevici odprta nova likovna razstava, na kateri razstavija deset umetnikov iz šestih držav Evrope in Azije malo intimno plastiko in risbe. Dela so nastala v času prvega mednarodnega simpozija kiparjev v Kostanjevici letošnje poletje. Skupno je razstavljenih 33 umetnin v najrazličnejših materialih od mavca do železa in lesa ter v najrazličnejših tehnikah.

V glavnem so te umetnine nastale za Gorjupovo galerijo v Kostanjevici, kjer so udeleženci simpozija vse poletje prebivali. Prešle so v njeno trajno last, zato je še posebej umestno, da so zdaj vse zbrane v lepo zaokroženo razstavo ter predstavljene naši javnosti.

Glavna značilnost razstavljenih umetnin je intimnost. Medtem ko so kiparji ustvarjali v samostanu umetnine monumentalnih dimenzij, so se ob tihih urah svojega snovanja in počitka posvetili intimni plastiki in risbi. Prav za risbe pa je značilna svojevrstna navezanost na Kostanjevico, njeno pokrajino in ljudi. Ta je večino od njih povsem prevzela, priklenila nase in osvojila.

Naše kmečko prebivalstvo je začelo umetnike spoštovati pri njihovem delu. Videli so, kako so od jutra do večera težko delali, kakšne žuljave dlani imajo in prav v tem so videli podobnost med seboj in njimi. Tudi umetniki so videli naše ljudi pri delu, navezali so se nanje, vzljubili so jih. Zato ni prav nič čudnega, da je nekaj umetnin narejenih iz najbolj značilnih kmečkih orodij. Tako je Švicar Silvio Mattioli izdelal fazana iz samih kos in vil, baletko pa iz osi starih kmečkih voz. Tudi ta stari in zavrženi material je oživel, dobil je živo obliko iz zarjavelega in zavrženega kmečkega orodja, ki so ga tako dolgo rabile kmečke roke.

Male plastike pa so delali tudi udeleženci simpozija v Portorožu. Te so naprodaj. Z njimi bomo izpopolnili kostanjeviško razstavo in tako poslali po raznih krajih naše republike. O razstavi je izšel tudi ličen prospekt.

Razstava malih plastik in risb udeležencev prvega mednarodnega simpozija kiparjev bo v Kostanjevici odprta ves mesec december. Obiskovalci iz drugih krajev si jo lahko ogledajo v vsakem času, treba se je samo oglasiti v kostanjeviški šoli, kjer dobe spremstvo. Domačemu občinstvu je odprta vsako nedeljo od 10. do 12. ure.

Prosvetno društvo »Lojze Košak« je skupno z Gorjupovo galerijo v Kostanjevici priredilo to razstavo v počastitev 20-letnice vstaje.

Zamenhofov dan — praznik vseh esperantistov

Vsako leto 15. decembra praznujejo esperantisti sveta Zamenhofov dan in prirejajo akademije in proslave, kakor praznujemo Slovenci Prešernov dan, narodi Jugoslavije dan vstaje, dan osvoboditve itd.

Kaj je pravzaprav esperanto in kdo je Zamenhof?

Esperanto je mednarodni jezik, ki omogoča sporazumevanje ljudi raznih narodnosti, raznih ras in jezikov ter političnih nazorov. V ideji: »Vsi ljudje, pa naj pripadamo temu ali drugemu narodu, tej ali drugi veri ali plemenu, vsi imamo iste pravice, iste težnje in s pravicami iste dolžnosti! Naj govorimo ta ali oni jezik, vsi smo enaki!«, so našli esperantisti v vsakem sočloveku brata ali sestro in mu kot somišljeniku podali roko. Z geslom »Ljubiti vse ljudi in spoštovati vse narode!« so začeli na osnovi ideje mednarodne vzajemnosti, bratstva in miru delati za zbližanje in sodelovanje med narodi. Tako je esperanto postal mednarodni živi jezik sveta, ki ne pozna sovraštva, preziranja in ki si želi miru in blagostanja ter prijateljskega sodelovanja.

Dr. Ludvik Zamenhof, ustanovitelj esperanta, se je rodil 15. decembra 1859 v Bjalistoku na Poljskem. Njegovo rojstno mesto je bilo prava mešanica raznih narodov, ki so se med seboj sovražili in prezirali drug drugega. Tedaj se je v njem vzbudila želja, da bi te ljudi pomiril, združil in povezal z idejo mednarodnega sožitja ter sodelovanja in z mednarodnim jezikom. Tako je Zamenhof žrtvoval vso svojo mladost in kasneje vse življenje, da je ustvaril esperanto. Komaj 28 let star je izdal prvo slovnico svojega mednarodnega jezika, za katerega je sam rekel, da »ni lastnina nobenega naroda, nobenega sloja, nobene doktrine — esperanto je last vsakogar in vseh!«

Na prvem esperantskem kongresu leta 1905 so se predstavniki raznih narodov sveta že brez težav sporazumevali med seboj s pomočjo Zamenhofovega esperanta.

Že leta 1923 je mednarodna trgovska konferenca v Benetkah sklenila, naj bi se esperanto uvedel v vse trgovske šole, trgovinske zbornice, tujskoprometna društva in se uporabljal kot službeni jezik na mednarodnih velesejmih. Tudi generalna skupščina UNESCO je v svoji resoluciji 10. decembra 1954 priznala, da so uspehi, doseženi z esperantom, v soglasju z njenimi cilji in ideali.

Esperanto je danes zelo pomembno kulturno in socialno vprašanje, za katero se zanima ves svet. Prav bi bilo, da bi tudi mi, Slovenci, posvetili esperantu več pozornosti, saj smo v tem pogledu zaostali za drugimi narodi.

Esperanto je bil dr. Zamenhofu prva in poslednja misel, nam pa naj bo eno izmed zelo močnih sredstev v boju za svetovni mir.

DAMIJAN VAHEN

Klub »SVOBODE« v Straži

V soboto, 9. decembra, je bila v Straži slavnostna seja odbora prosvetnega društva »Svobode«. Ob tej priložnosti so odprli novo klubsko sobo, kar so navzoči prisrčno pozdravili. V klubu je televizor in nove mizice s stoli, za kar je prispeval največ sredstev straški obrat vezanih plošč. Dejansko je ureditev prostora poleg kino dvorane, v katerem je klub, veljala nad 200.000 dinarjev.

Na seji so se v prvi vrsti pogovorili o sodelovanju z drugimi društvi, predvsem s TVD »Partizan« v Vavti vasi, ki ima člane tudi pri »Svobodi«. Kar čudno je namreč, da društvi do zdaj nista sodelovali, čeprav so bili mnogi ljudje hkrati člani obeh društev. V prihodnje bodo razpravljali na sejah »Svobode« ali »Partizana« o skupnih problemih, zlasti o pripravah za določene prireditve.

Nujno je tudi, da pride do povezave med društvi in množičnimi organizacijami. Pereče je zlasti vprašanje obračunavanja stroškov, ki nastanejo, če zasedajo prostore prosvetnega društva Socialistična zveza, ZK, ZVVI, upokojenci in druge organizacije. Čestokrat je morala Svoboda plačati velike račune za elektriko, kurjavo, čiščenje in podobno, čeprav sama nima nikakršnih proračunskih sredstev. Račune so plačali s prispevki obrata vezanih plošč, ki je težave prosvetnega društva razumelo, večkrat pa tudi posamezniki. Nasploh je bilo čutiti, da so organizacije prosvetno dejavnost prej ovirale, kot pa ji pomagale. Zato je sodelovanje z organizacijami mišljeno pravzaprav tako, da bi eden drugemu pomagali.

Vsekakor pa je klub namenjen samo za kulturno-prosvetno dejavnost. V ta namen bodo sestavili pravilnik o upravljanju prostora in varstvu inventarja. Otrokom bo dovoljeno biti ob televizijskem sprejemniku v klubu le do sedme ure zvečer.

Nedvomno pomeni klub za podeželsko prosvetno društvo veliko pridobitev in bo veliko prispeval k prosvetljevanju ljudi v razvijajočem se kraju.

Šolski program »UNICEF«

je zajel v našem okraju 50 šol

Unicef slovi letos 15. obletnico svojega človekoljubnega dela. Združeni narodi so leta 1946 osnovali fond za mednarodno pomoč otrokom v deželah, ki so trpele zaradi velikega opustošenja za časa druge svetovne vojne.

Od 1946 do 1953 je Unicef izpolnil nujne naloge zaradi razdejanj v drugi svetovni vojni. Generalna skupščina OZN je 1953. sprejela sklep, da se Unicef ne razpusti, ampak da naj ta fond mednarodne pomoči otrokom deluje kot stalna organizacija OZN. — Takrat je Unicef dobil novo ime »Otroški fond OZN«, vendar je obdržal v skrajšani obliki ime »Unicef«, ker je bil tako poznan že po vsem svetu.

Unicef skrbi za zdravstveno pomoč in za prehrano otrok. Unicef se že več let skupno s Svetovno zdravstveno organizacijo bori proti malariji, tuberkulozi itd. V petnajstih letih je Unicef razdelil ogromne količine kamionov, džipov, motorjev itd. V borbi proti raznim boleznim je Unicef gradil v raznih državah tovarne za penicilin; tako je bila s pomočjo Organizacije Združenih narodov zgrajena tudi v Jugoslaviji tovarna penicilina.

Fond za mednarodno pomoč novorojenčkom, otrokom in materam dobiva pomoč od posameznih držav. Ta fond upravlja izvršni odbor, v katerem so predstavniki 30 držav, med njimi tudi Jugoslavija.

Med akcije Unicefa je všteti tudi šolski program Unicefa za okraj Novo mesto. Zaradi težkih materialnih pogojev naših osnovnih šol po osvoboditvi je Nacionalni komite Unicefa v Beogradu odobril za naš okraj izvedbo šolskega programa za 50 šol.

Svet za zdravstvo OLO Novo mesto je za izvedbo šolskega programa imenoval komisijo, ki je pričela delati 1957. Priprave za izvedbo programa so potekale preko uprav šol, šolskih odborov in občin.

Dela je bilo ogromno. Za vsako šolo smo morali narediti podroben program, ki je analiziral stanje šole glede pitne vode, šolske kuhinje, šolskega vrta, igrišča, urejanja stranišč po sanitarnih predpisih, izgradnje kopalnic in umivalnic ter ureditev šolskih priročnih lekarn. Iz naštetega je razvidno, da je bil program zelo obsežen, da je zahteval mnogo načrtov za izgradnjo posameznih objektov, mnogo gradbenega materiala, opreme in denarja.

Unicef nam je dal pomoč v materialu. Vendar so bile težave, ker nismo dobili komplete, ampak samo posamezne dele. Zato je sestava kompletov, zlasti za vodovode in kopalnice, povzročila precej stroškov in dela.

Akcija programa Unicef za 50 šol v našem okraju je v treh letih vložila preko 212 milijonov din. V tej vsoti so všteti prispevki občine, RK, otrok in staršev, prispevki Društva prijateljev mladine, Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje, Okrajnega ljudskega odbora in kmetijskih zadrug, prostovoljno delo vaščanov in pionirjev ter prispevki Unicefa, ki nam je poslal šivalne stroje, epidiaskop, razmnoževalec, tehtnice za tehtanje šolskih otrok, višinomere, razne strojčke, ročne črpalke za vodnjake, električne črpalke in elektromotorje za vodovode, vodovodne cevi in džip.

Šolski program Unicef se v našem okraju nadaljuje. Do 1963. naj bi se na predvidenih šolah izvedel sledeči program:

Za zdravstveno varstvo šolskih otrok je treba izvršiti sistematske zdravstvene preglede otrok in osebja, ki je zaposleno pri delu z mladino. Starši in učitelji morajo biti poučeni o nalezljivih boleznih.

Izvesti je treba sanitarno — higienske ukrepe v učilnicah, delavnicah, šolskih kuhinjah, skladiščih in sanitarijah — Šole morajo dobiti primerno šolsko pohištvo. Urediti je treba primerno naravno in umetno osvetlitev v učilnicah. — Zagotoviti je treba, da bodo šolski otroci prejemali malico. Šolske kuhinje morajo dobiti tekočo vodo. — Šolske vrtove je treba primerno urediti, da bodo služili kot učilo za pouk, pridelki pa za šolsko kuhinjo. — Vsaka šola mora imeti delavnico za tehnični pouk. Za telesni razvoj mora šola imeti primerno igrišče ali telovadišče.

Program je zelo obsežen. Potrebni bodo združeni napori gospodarskih in družbenih činiteljev.

Razen šolskega programa pa je potekal v našem okraju tudi ostali program, ki je v glavnem zajel zdravstvene ustanove in delno proizvodnjo za prehrano.

Lojze Kastelic

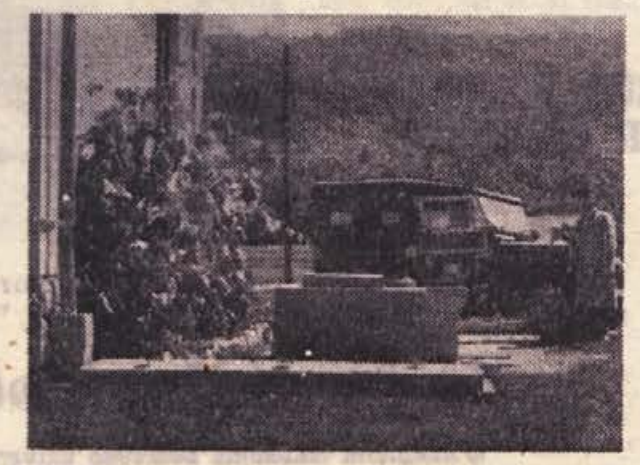

UNICEF avtomobil je dovažal šolam potreben material. Na sliki: urejen šolski vodnjak s filtrom pri šoli v Globodolu

Med brežiškimi šolarji

Na hodniku brežiške Osnovne šole I. je bilo tako tiho, da sem še sama nehote umirila korak in prisluhnila. Iz razredov je bilo slišati le glas učiteljev in tako sem si prav lahko predstavljala, kako je tam, na oni strani vrat. Zdelo se mi je, da vidim glavice, kako poslušajo in odgovarjajo ter nabirajo učenost.

Namenila sem se, da bom obiskala njihovo šolsko kuhinjo. Zvedela sem, da so zanjo precej prispevali občinski ljudski odbor v Brežicah, Zavod za socialno zavarovanje in Rdeči križ.

Spodaj je bilo še tiše in sem že mislila, da nisem prišla prav. Kar se je pred menoj pokazala dolga vrsta obloženih kruhkov. Pod rokami dveh marljivih tovarišic pa so nastajali novi in novi.

Zamikalo me je, da bi bila še sama droben šolarček, ki bo čez nekaj trenutkov pritekel po to vabljivo jedačo...

Videla sem novo, lično pobarvano kuhinjsko opremo, v shrambi pa mi je skorajda zastal dih. Po policah je bilo vse polno steklenic sadnega soka, kozarcev vloženega sadja in zelenjave! Sele odgovor, da so marljive brežiške žene pripravile tako bogato ozimnico svojim šolarjem, je potešil mojo radovednost.

Ko sem odhajala, se mi je pogled ustavil na dekletcu, ki je teklo po stopnicah. Njene živahne očke so izzivale, da sem jo vprašala:

»Kaj nimaš pouka?«

»Imam popoldan! Zdaj sem pri malici dežurna!« se je odrezala Vučajnkova Tatjanca in že stekla v »službo«. Njeno ime sem si zapisala v blok. Zapomnila pa bi si ga vseeno, četudi ne bi bila storila tega. Že zato, ker sem si tedaj zaželela, da bi bili vsi otroci tako srečni.

Danja Bajc

REPUBLIŠKO PRVENSTVO KEGLJAČEV V BORBENIH PARTIJAH

Po prvem delu vodi PIONIR

V nedeljo, 10. decembra, je bilo v Mariboru na kegljišču Konstruktorja republiško prvenstvo v borbenih partijah. Nastopila je polovica prijavljenih ekip, to je enajst. Novomeški okraj sta zastopala okrajni prvak Pionir (Novo mesto) in drugoplasirana ekipa Gorjanci iz Novega mesta.

V soboto popoldne in v nedeljo dopoldne so nastopila najboljša moštva celjskega in mariborskega okraja. Predvsem so nas razočarali mariborski kegljači, saj so jih prehitele kar tri ekipe. Najboljši je bil Elektro — Celje s 1625 keglji, drugi Železničar — Celje (1589) in tretje Domžale (1575).

V nedeljo dopoldne so nastopila poleg naših dveh ekip tudi moštva Izole in Bleda. Pionir je na drugi stezi dosegel solliden rezultat 382 kegljev, Gorjanci pa samo 308 kegljev. Na tretji stezi je moštvo Pionirja zaigralo zelo borbeno in doseglo zelo dober rezultat 441 kegljev, Gorjanci pa na prvi stezi 346 kegljiv.

V tretji igri na četrti stezi je Pionir zopet malo popustil ter dosegel samo 387 kegljev. Zato so igralci v zadnjo igro vložili vse sile. Po petem setu je manjkalo do prvega mesta samo še 60 kegljev. Prvi igralci so v zadnjem setu odlično začeli. Sedmi igralec je dosegel planiranih 60 kegljev, ostali pa so še povečali razliko za 19 kegljev.

Igralci Gorjancev so dosegli v zadnjih dveh igrah 336 in 372 kegljiv in so obtičali na predzadnjem mestu.

Za Pionir so nastopili naslednji kegljači: Vukšinić, Sajevec, Mrzlak, Rodič, Legiša, Romih, Hren, Juntez, Štepec, Vesel in Filipčič, za Gorjance pa Jerman, Barbič st., Moro, Zelnik, Blatnik, Košir, Mesarič, Gričar in Barbič ml.

Do naslednje nedelje, ko bo nastopilo še preostalih enajst ekip, je vrstni red naslednji: vodi Pionir s 1644 keglji, drugi je Elektro — Celje (1625), tretji Železničar — Celje (1589), sledijo: Domžale (1575), Konstruktor — Maribor (1541), Maribor (1517), Ljutomer (1514), Bled (1493), Izola (1439), Gorjanci (1362).

V nedeljo nastopajo še glavni favoriti: lanski zmagovalec Triglav (Kranj), Jesenice, Ljubljana, Gradis, Rudar (Trbovlje) in drugi, ki bodo skušali prehiteti Pionirja. (en)

NOVO MESTO : ČRNOMELJ 7:1

V polfinalu letošnjega okrajnega moštvenega prvenstva sta se srečali v Črnomlju moštvi Novega mesta in domačinov. Čeprav SD Novo mesto ni nastopilo v kompletni postavi, so Črnomaljci dosegli samo dva remija, v šestih partijah pa so morali priznati premoč gostov.

Prav bi bilo, da bi šahovsko življenje v Črnomlju znova oživelo. Kolikokrat sta se pred leti ekipi Novega mesta in Črnomlja v finalu borili za prvenstvo na Dolenjskem! Občinska ZTK Črnomelj bo v prihodnjem letu morala črnomaljskemu šahu posvetiti vso pozornost.

NOVO MESTO : VIDEM-KRŠKO 6:2

Na obeh straneh težko pričakovani finalni dvoboj se je končal z visokim porazom Vidma-Krškega. Novomeščani so vzeli dvoboj zelo resno in so nastopili z najmočnejšimi razpoložljivimi igralci. Obe strani sta vložili veliko truda in borbenosti. Zato je bil dvoboj zelo težak. Čeprav je Sitar hitro zmagal in dosegel 1:0 za Novo mesto, je bil dvoboj odločen šele okrog četrte ure igranja, ko so se končale ostale partije.

Rezultati so bili naslednji (prvo imenovani so Novomeščani): Škerlj : Cizelj remi, Radovanović : Levičar 1:0, dr. Goleš : Rupar 0:1, Sitar : Ristić 1:0, Penko : Arnšek 1:0, Picek : Ban 1:0, Jenko : Špilar 1:0, Adamič : inž. Kurent remi.

Ekipa ŠD Novo mesto je z zmago nad Vidmom-Krškim osvojila naslov okrajnega moštvenega prvaka za leto 1961 in se bo v nadaljnjem takmovanju v Ljubljani srečala z moštvi Celja, Domžali in Kopra.

Taborniška četa BELIH BREZ iz Črnomlja pred letnim obračunom

V nedeljo se bodo taborniki »CBB« iz Črnomlja zbrali na petem rednem letnem občnem zboru.

Ob ustanovitvi pred petimi leti nas je bilo le 30. Le redki so takrat pomislili, da bo to čez nekaj let močna taborniška četa. Niso se zmotili, saj šteje danes 110 članov, ki so razdeljeni v 13 vodov.

Po taboru v Podzemlju, ki se ga je udeležilo 40 članov, smo se v letošnjem šolskem letu oprijeli dela z vso močjo. Ob tabornem ognju so se novi člani seznanili s starejšimi in dobili prve nauke o taborniškem življenju. Oktobra smo za starejše člane organizirali izlet na Mirno goro, medvedki in čebelice pa so obiskali spomenik Stanete Rozmana na Lokvah. Tudi delo po vodih se dobro odvija.

V počastitev 20. obletnice vstaje in dneva republike smo v nedeljo izvedli taborniško igro »Partizanski kurir« in tako obudili spomine na slavne dni naše revolucije. Igra je lepo uspela in se je je udeležilo 80 članov.

Na občnem zboru, ki bo v nedeljo, 17. decembra, bomo pregledali delo v preteklem letu in sestavili načrt za bodoče delo.

Taborniki »CBB«, Črnomelj

ŠAH

Igor Penko je že drugič zaporedoma zmagal na rednem mesečnem brzopoteznem prvenstvu Novega mesta. Na novembrskem brzoturnirju je zbral rekordno število točk — 14 (100 odst.). Drugo mesto je zasedel Jure Picek z 11,5 točkami, sledi: Sitar (11), Radovanović (10,5), Gajski in Fink (9), Kranje (8), Adamič (6,5) itd.

Za varnost prometa v Sevnici

Avto-moto društvo in komisija za varnost prometa obč. LO Sevnica sta pripravila 8. decembra v Sevnici nagradno tekmovanje pod naslovom: »Spoznavajmo varnost prometa!«

Velika in koristna prireditev je bila skrbno pripravljena in dobro izvedena, zato je vzlic mrazu privabila toliko ljudi, da je bilo v kino dvorani premalo prostora za vse, ki so hoteli prisostvovati. Dvorana je bila okrašena v smislu vsebine prireditve, mladi prometniki pionirji v uniformah, ki so sprejemali obiskovalce, pa so vsakomur dali propagandne letake z vzgojno prometnovarnostno vsebino.

Na tekmovanju so nastopile skupine pionirjev vseh 14 osnovnih šol sevniške občine ter skupina podmladkarjev Avto-moto društva. Za prijetno izpopolnitev programa so pa skrbeli tudi zabavni ansambel Svobode Sevnica, solistke in humoristi.

Nastopajoči pionirji so pokazali, da je prometna vzgoja v sevniški občini zelo razširjena in že kaže tudi uspehe. Tekmovalce sta ocenjevali dve komisiji: strokovna in komisija iz občinstva. Štiri skupine so dosegle po 80 točk, to je najvišje število točk. Žreb je določil prvo nagrado — kompletno novo moško kolo skupini iz šole Zabukovje, darila pa so prejele tudi druge skupine. Razen pionirskih skupin so nastopili v poznavanju varnosti prometa tudi nekateri iz občinstva, kar je vzbudilo mnogo veselega razpoloženja, ker je vsak za pravilen odgovor preje darilo.

Prireditvi so razen številnih drugih prisostvovali tudi predstavniki Avto-moto zveze Slovenije, komisije za varnost prometa pri oddelku za notranje zadeve OLO Novo mesto, občine Sevnica in drugih organov. Vsi ti so z ostalim občinstvom vred dali priznanje vsem, ki skrbe v sevniški občini za prometno vzgojo prebivalcev.

V raznih manjših akcijah so vojaki in starešine novomeškega garnizona prispevali lani in letos 7.800 delovnih ur. Med drugim so pomagali pri obiranju hmelja v Srebrničah, pri gradnji vodovoda v Mokronogu, pri gradnji lokalne ceste Karteljevo—Trška gora ter so letos zelo veliko prispevali pri urejanju Žužemberka za proslavo 22. julija.

Stanovanjska skupnost na Senovem

Poživitev dela stanovanjske skupnosti. Danes bo seja sveta stanovanjske skupnosti, na kateri bodo razpravljali o vseh perečih problemih, ki zadevajo stanovanjsko skupnost. Čeravno sta potekli že dve leti od ustanovitve te skupnosti, doslej še ni bilo opaziti posebnega napredka. Skupnost se je spoprijemala z denarnimi težkočami, pa tudi svojega prostora ni imela. Vendar se je kritično stanje nekoliko izboljšalo.

V kratkem namerava stanovanjska skupnost zaposliti tajnico.

Uspelo predavanje. Organizacija ZROP je v novembru pričela z rednimi predavanji. Prvo je bilo 19. novembra, in sicer o atomski bombi. Predavanje je bilo združeno s političnim pregledom. Poslušalci — bilo jih je okrog 50 — so bili zelo zadovoljni.

Velika naloga mladine. 19. novembra je mladina izvolila nov odbor, ki ga vodi Franc Agrež. To pot so sprejeli pester program dela. Ker je na Senovem še veliko mladine izven organizacije, so si zadali za glavno nalogo, da vključijo v organizacijo še to. — Nedavno so ustanovili mladinski pevski zbor, ki bo za obletnico Prešernove smrti in krajevni praznik že nastopil.

Razprava o plenumu ZKJ. Vseh 8 osnovnih organizacij ZK na Senovem je na sestankih sklenilo pričeti s študijem in razpravo o III. plenumu ZKJ.

Knjižnica v novih prostorih: Te dni se je knjižnica preselila iz šole v nov prostor poleg krajevnega urada. Ljudje na Senovem radi berejo.

Obdaritev otrok. DPM bi želelo za novoletno jelko obdariti otroke. Podjetja in občinski ljudski odbor SZDL naj bi pomagali z denarjem in omogočili tudi letos razveseliti otroke.

D. K.

Za novoletno jelko na Vidmu

Društvo prijateljev mladine preureja s pomočjo šolskega odbora in ostalih organizacij ter podjetij kletne šolske prostore v delavnico za tehnični pouk in svobodne aktivnosti. Opremljeno delavnico bodo za novoletno jelko izročili kot kolektivno darilo pionirski organizaciji. Pionirje bodo tudi pogostili.

Ljudska armada je s svojo pomočjo pri elementarnih nesrečah rešila tisoče ljudi, sodelovala je pri gašenju tisočev požarov, razbila je 18 milijonov kubičnih metrov ledu in preprečila mnoge poplave ter izvedla več tisoč sanitarnih akcij za preprečevanje nalezljivih bolezni

V Leskovcu smo zvedeli

Popravilo odra. Na več sestankih so razpravljali o popravilu odra v zadružnem domu. S popravilom so odlašali iz leta v leto, ker ni bilo sredstev. Konec prejšnjega meseca pa se je prosvetno društvo »Ivan Cankar« odločilo oder obnoviti. S prihranjenimi sredstvi in s pomočjo mladine in pionirjev so člani društva oder v štirih dneh obnovili. Opravljenih je bilo okrog 270 prostovoljnih ur. Pri delu se je zlasti izkazal gospodar društva Franc Pirc.

Priprave za važno obletnico. Krajevni odbor SZDL, šolski odbor in učiteljski kolektiv se pripravljajo na praznovanje 150-letnice obstoja šole, ki bo prihodnje leto. Izvoljen je že pripravljalni odbor. Do proslave pa želijo napeljati v šolo vodovod. Pionirji so že skopali jaške zanj.

Priznanje pionirskemu odredu. Pionirski odred maršala Tita je 15. novembra dobil od republiške zveze DPM prehodni prapor za pohod ob 20-letnici vstaje. 16. decembra bodo pionirji prapor slovesno izročili Jeseniški četi.

Kulturno-prosvetna dejavnost mladine. Letos so se vsi člani mladinske organizacije vključili v prosvetno društvo in ustanovili samostojno dramsko in folklorno sekcijo. V letošnji sezoni nameravajo uprizoriti veseloigro »Oženil sem se s svojo ženo«. Tudi folklorna sekcija se bo občinstvu predstavila s svojim programom.

Praznovanje novoletne jelke. DPM pripravlja s sodelovanjem ostalih organizacij in društev izvedbo praznovanja novoletne jelke. Pogostili bodo okoli 600 otrok in kolektivno obdarili pionirsko organizacijo.

Krajevni odbor SZDL bo organiziral silvestrovanje, čisti dobiček pa bo uporabljen za ureditev zadružnega doma.

D. K.

Želje globoških pionirjev pred prihodom dedka Mraza

V Globokem imajo šolarji svojo zadrugo, v kateri je 135 pionirjev. Ko smo jih obiskali, so okopavali črni ribez, ki so ga posadili že lani. Pionirji zadružniki obdelujejo približno 60 arov zemljišča. Vse to je v zvezi z njihovim tehničnim poukom, delajo pa v prostem času.

Na tej šoli se tudi pridno pripravljajo na prihod dedka Mraza. Pionirji bodo na novoletno jelko povabili tudi cicibane iz svojega okoliša in jim pripravili igrico »Jelka žari«. Učiteljski kolektiv skrbi, da bodo otroci dobili predvsem praktična darila. Zvedeli smo, da si pionirji najbolj želijo knjig za šolsko knjižnico in orodje za praktični pouk. Želimo, da bi marljive globoške pionirje zadružnike dedek Mraz bogato obdaril in izpolnil njihove želje! D. B.

Po sevniški občini

■ **Kmetijski zadrugi** v Sevnici in Tržišču-Sentjanžu sta letos nabavili za okrog 48 milijonov dinarjev raznih kmetijskih strojev in druge opreme. Te velike investicije so zadovoljivo obogatile mehanizacijo kmetijskega gospodarstva v sevniški občini.

JAČANJE KMETIJSTVA V SOCIALISTIČNEM SEKTORJU

■ **Program petletnega družbenega načrta** sevniške komune predvideva, da se bo kmetijska proizvodnja v primerjavi z lanskim letom v letu 1965 povečala za 162 odstotkov. Računajo tudi, da se bo v tem obdobju povečal socialistični sektor, in sicer do 48 odstotkov vseh površin. Zdaj je v sevniški komuni v zasebni lasti še okrog 75 odstotkov zemlje. Pomanjkanje delavcev pa zasebne lastnike vedno bolj sili k temu, da ponujajo zemljo kmetijskim zadrugam.

OBUJENA STANOVANJSKA SKUPNOST V SEVNICI

■ **Slabo vodstvo v sevniški** stanovanjski skupnosti, ki so jo ustanovili lansko jesen, ni bilo kos zahtevam sevniškega prebivalstva. — Ko so ustanovili obrat družbene prehrane in pralnico, se ni več premaknilo z mrtve točke. V drugi polovici tega leta pa je vprašanje rešil ObLO. Izmenjali so vodstvo, dobili boljši strokovni kader in tako je dejavnost stanovanjske skupnosti že povsem stekla. — Ustanovljena je bila radioamaterska delavnica, soboslikarski servis in druge delavnice, stanovanjska skupnost pa je prevzela tudi frizerske delavnice, vodovod, kanalizacijo, pokopališče in nekatera druga dela, ki jih je opravljala komunalna uprava.

KROJAŠKI TEČAJ V SEVNICI

■ **12. decembra** se je v Sevnici pričel krojaški in šivalni tečaj, ki ga je pripravilo trgovsko podjetje »Sloga«. Dekleta in žene se bodo naučile samostojno krojiti in šivati oblačila na strojih znamke Bagat.

SEVNIČNO REGULIRAJO

■ **V Krakovem** pri Sevnici že dva in pol meseca tečejo dela pri regulaciji potoka Sevničre. Sedemnajst delavcev Vodnega gospodarstva iz Brežic je uredilo že okrog 400 metrov bregov.

UPOKOJENCI NA GROBU

■ **Pred kratkim** so krmeljski in šentjanški upokojenci obiskali grob narodnega heroja Milana Majcna. Ob tem se je marsikdo zamislil, saj je res čudno, da heroj krmeljske doline še nima primernega spomenika. Morda bi bila lepa počastitev heroja tudi kakšna prepotrebna otroška ustanova ali drug objek.

PEVCI IZ KOPITARNE

■ **Obujeni pevski zbor** iz Kopitarne je uspešno nastopal že na mnogih proslavah, predvsem pa na Bučki.

PRVI OBRAČUN PO NOVIH MERILIH

■ **Pravilnik o delitvi** osebnega dohodka so v kmetijski zadrugi Tržišče-Šentjanž že sestavili, pa tudi kolektiv in delavski svet sta ga izglasovala, čeprav z manjšimi pripombami. Popravljeni pravilnik bo v kratkem dokončno sprejet in bodo po novih merilih obračunavali že ta mesec. Razmerje med najmanjšim in največjim osebnim prejemkom je 1:4. Pravilnik o delitvi čistega dohodka pa določa 20 odstotkov dohodka za sklade in 80 odsotkov za osebne dohodke.

Drobne iz Brežic

Na občinskem ljudskem odboru smo izvedeli, da bo brežiška kino dvorana urejena do 8. marca, dneva žena, kasneje pa bodo uredili še ostale manjše dvorane. V novi kino dvorani bodo imeli moderne ogrevalne naprave, lepo urejen oder, pred katerim bo tudi prostor za orkester. Delo opravlja gradbeno podjetje »Gradbenik-Brežice«.

V Brežicah že pripravljajo načrte za cesto, ki bo vodila mimo novega naselja do ceste na Bizeljsko. Ta cesta bo pripomogla h komunalni ureditvi Brežic, izboljšala bo cestni promet in skrajšala pot na Bizeljsko.

Brežiški pionirji bodo spomladi vrnili obisk učencem zagrebške osnovne šole »Braća Ribar«, ki so jih letos obiskali. Lepo in prav je, da pionirji že zdaj skrbijo za to, da bosta enotnost in bratstvo naših narodov ostala neokrnjena.

Trgovsko grosistično podjetje Krka v Brežicah namerava v prihodnje precej razširiti svoje prostore. Če bo dovolj denarja, bodo stavbo, v kateri je zdaj uprava podjetja, dvignili za dve nadstropji. Spodaj bi bil tako lahko lep prostor za samopostrežno trgovino, v prvem nadstropju bi bili prostori za upravo podjetja, zgoraj pa bi stanovali uslužbenci. Podjetje se lepo razvija in ima že petnajst poslovalnic. Vsled tega pa so obratna sredstva v primerjavi s prometom še vedno premajhna. Predvsem morajo izmenjati avtopark, ker imajo tovornjake že zelo izrabljene.

Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov so v podjetju sprejeli že v novembru. Sedem članov komisije, ki jo je izvolil delavski svet podjetja, je delalo na tem skoraj tri mesece. Delavci so s plačami zadovoljni, saj se je njihov dohodek znatno povečal.

D. B.

Novomeška kronika

■ **Ljubljansko mestno gledališče** je sinoči spet pripravilo Novomeščanom lep umetniški večer. Gostovalo je z Burckartovo dramo »Zunaj pred durmi« v Galetovi režiji. Gostovanje je organizirala tekstilna tovarna za svoje delavce in uslužbence, nekaj vstopnic pa so odstopili drugim.

■ **»Tehnika kmetijstvu«** je bil naslov predavanju, ki ga je v ponedeljek na pobudo Sekcije kmetijskih strojnikov in Društva inženirjev in tehnikov organiziral občinski odbor Ljudske tehnike. Predaval je inž. Jože Vengust. Dijaki grmske kmetijske šole in še mnogi drugi, ki jih je tema zanimala, so se predavanja udeležili v obilnem številu.

■ **Vodnjak na Glavnem trgu** je letos nekam dolgo nepokrit. Mraz je že dvakrat pritisnil, vodnjak pa je še vedno brez strehe. Prejšnja leta so jo že prej postavili.

■ **V Novem mestu** imamo dve trgovini, ki ju imenujemo delikatesni. Žal to nista, saj prodajata v glavnem isto kot mesnice in trgovine s prehranbenimi artikli. O delikatesah skoraj ni sledu. Sodimo, da spada v vsako delikatesno trgovino vsaj dobra francoska solata, odprte ribje konserve (vedno, in ne le občasno) in obložena jajca z majonezo. V tovrstnih ljubljanskih trgovinah so nam povedali, da teh jedi pri njih skoraj vsak dan zmanjka, ko kupujejo ljudje dopoldansko malico. Se ne bi dalo tu kaj spremeniti, da bi potrošnikom ustregli in zadovoljili kupce?

■ **Da ne bi bilo kdaj drugače,** so tudi ob preurejanju bifeja v Dilančevi ulici najprej iztolkli zid in zabetonirali robove za ozka vrata, naslednjega dne pa so se spomnili, da je bolje, če so širša in hajdi na novo razbijat zid! Imamo res toliko denarja, da lahko delamo vse po dvakrat?

■ **Stara šupa,** ki razpada ob Cesti herojev v Novem mestu, je tam najbrž samo zato, da dela »lepši« pogled proti vajenski šoli. Okrog nje je pokopališče starih gajbic, ki jih je pred kratkim okrasil še sneg.

■ **Delavska univerza** v Novem mestu priredi nocoj ob 18. uri v Domu JLA predavanje prof. Mirka Kambiča »Lepote Kamniških alp«. Predavanje bo ilustrirano z lepimi barvnimi diapozitivi. — Vabljeni vsi ljubitelji planin!

■ **Tržno poročilo** z novomeškega živilskega trga je v ponedeljek, 11. decembra, zabeležilo dokaj slab promet. Naprodaj je bilo zelo malo artiklov. Prodajali so jajca po 35 din, zelje po 40 din, ohrovt po 60 din, kislo zelje in repo po 40 din, radič na merice po 35 din, solato v glavicah po 25 din ter rekaj zmesi za kokošjo hrano. Stojnice z okraski, pleteninami in konfekcijo so bile kar dobro založene.

■ **Gibanje prebivalstva:** rodila je Marija Ivanetič s Ceste komandanta Staneta 3. — Umrli sta: Katarina Mali, vojna invalidka iz Koštialove 17, stara 77 let, in Marija Mojstrovič, gospodinja z Brega 4, stara 68 let. — Ponesrečil se je Slavko Splihal, sin uslužbenca iz Cankarjeve 32, ki je v šoli padel in si poškodoval brado.

Prostori za družbene organizacije v Kostanjevici

Zaradi pomanjkanja primernih prostorov je bilo pri delu družbenih organizacij v Kostanjevici zadnja leta veliko težav. Stavbo Zadružnega doma, ki so jo prej uporabljali v te namene, je zasedla Industrija perila. Za vse sestanke in posvetovanja sta bili odtlej na razpolago le dve pisarni krajevnega urada. Odkar se je obrat Industrije perila preselil v preurejene prostore v kostanjeviškem gradu, se je stanje izboljšalo. Sobe v stavbi Zadružnega doma že čistijo. Vanje se bodo vselili kulturno-prosvetno društvo, krajevna organizacija Socialistične zveze in vse ostale družbene organizacije. Eno sobo bodo preuredili v prepotreben klub, v katerem se bodo lahko Kostanjevičani zbirali, prebirali časopise, se pogovorili o raznih težavah in prebrali tudi kakšno knjigo. Če bodo vsi složno poprijeli, bodo v klubski prostor prav kmalu lahko postavili tudi televizor.

500 TISOČ ZA POPRAVILO POTI

Približno 500 tisoč dinarjev so letos porabili za popravilo poti krajevni odbori na področju Kostanjevice. S popravili so povsod pohiteli, tako da so vsa razpoložljiva sredstva pravočasno porabili. Vrednost opravljenih del je mnogo večja od 500 tisoč dinarjev, saj so prebivalci zelo veliko prispevali v obliki prostovoljnega dela in voženj. Za posipanje poti so porabili okoli 500 kub. metrov gramoza, očistili so več kilometrov obcestnih jarkov, 5 km poti pa so skoraj v celoti obnovili.

ZELO KORISTEN SEMINAR

Občinski odbor SZDL Videm-Krško je organiziral 4. decembra za vse predsednike krajevnih organizacij svojega območja enodnevni seminar, na katerem so obravnavali tehniko vodenja sestankov, vodenje in oblikovanje grupe in medsebojnih odnosov ter praktične nastope iz vodenja sestankov. Seminar je bil v prostorih na novo urejenega gostišča v Kostanjevici na Krki. Vodila sta ga strokovnjaka prof. Valentinčič in tov. Možina iz Ljubljane. — Bodoči vodje sestankov so zvedeli marsikaj koristnega za bodoče delo in spoznali, kako velika je razlika je med pripravljenim in nepripravljenim sestankom. Pri popoldanskem nastopu so že lahko ugotovili uspeh seminarja. Člani SZDL v Kostanjevici si takih seminarjev še želijo.

Poravnalni svet v Kostanjevici na Krki je opravil letos 97 poravnav. V 50 primerih je bilo njegovo posredovanje uspešno in sta sporni stranki našli sporazumno rešitev brez sodišča, v 47 primerih pa poravnava ni bila dosežena. Na srečo se vsi, ki na poravnalnem svetu niso dosegli poravnave, niso zatekli na sodišče in vlagali tožbe. Poravnalni svet najpogosteje obravnava spore zaradi motenja posesti, ki so skoraj vedno zelo nepomembni; ker sta pa obe sporni stranki običajno zelo nepopustljivi, povzroča to članom sveta mnogo neprijetnega in tudi nepotrebnega dela. Škoda, ki jo povzroči živinče, ki je zašlo na sosedov travnik in popasilo nekaj šopov trave, ali pa škoda, ki jo povzročijo kokoši na sosednjem dvorišču, pač ni vredna hudih besed in vroče krvi, spori te vrste pa niso nikomur izmed sosedov, ko se zbero pred poravnalnim svetom, v posebno čast.

PRETEP ZARADI SLIKANICE

A. M. iz Dol. Boštanja se je 26. septembra sprl z bratoma zaradi neke slikanice. Ob 20. uri je z nožem urezal v čelo brata N., brata K. pa pod pazduho in v levo stran prsnega koša. Obema je prizadejal telesne poškodbe. Okrajno sodišče v Sevnici je obtoženca 7. novembra obsodilo na 2 meseca zapora, pogojno za dobo 3 let.

S KOSO NAD ČLOVEKA

A. V. iz Pečjega pri Sevnici je 6. avgusta samovoljno kosil travo na travniku M. K. Ko ga je lastnik travnika opozoril, ga je obdolženec udaril s koso ter mu prizadejal vreznino, dolgo 10 do 15 cm in globoko 2 cm. Sevniško sodišče ga je obsodilo na mesec dni zapora.

KAZNOVAN ZARADI SAMOVOLJNOSTI

Logar A. Z. pri GPZ Zasavje v Sevnici je brez sečnega dovoljenja povsem samovoljno dovoljeval lastnikom gozdov posek dreves. Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo, da je obtoženec storil to zato, da bi si pridobil večjo naklonjenost kmetov. Obsodilo ga je na dva meseca zapora, pogojno za dobo dveh let.

Na sejmišču manjši promet

Na novomeški živinski sejem je bilo v ponedeljek, 11. decembra, pripeljanih 785 prašičev, starih od 6 tednov do sedem mesecev. Prodanih je bilo 496. Manjše so prodajali po 3.500 do 6.500 din, večje pa po 6.500 do 16.000 din. Kljub temu da so morali reji prašičev skoro tretjino naprodaj pripeljanih živali v precejšnjem mrazu odpeljati spet domov, v ceni niso popustili.

PRIPRAVE ZA NOVOLETNO JELKO SO ŽE V POLNEM TEKU!

V Novem mestu bo razen sprevoda dedka Mraza tudi več drugih prireditev. V Domu ljudske prosvete bodo za otroke tri dni po dvakrat na dan priredili igro »Novoletne sanje«. V otroškem vrtcu »Majde Šilc« se bodo pionirji in cicibani lahko ves dan zabavali ob lutkovnih predstavah, z lutkami pa jih bodo razveseljevali tudi novomeški učiteljiščniki. V okoliških krajih bodo otroci dobili kolektivna darila po šolah. To je najboljša rešitev, če hočemo, da bodo imeli vsi otroci od daril enake koristi. Razen obdaritve bodo otroci tudi sami nastopali ter rajali ob novoletnih jelkah. Za praznik otrok bodo po svojih zmogljivostih prispevale predvsem krajevne organizacije in podjetja.

IZ ČRNOMLJA

Nekdanjo Kvasovo trgovino preurejajo v sodoben trgovski lokal. Obnovitvena dela je prevzelo Belokranjsko gradbeno podjetje, investitor pa je Splošno trgovinsko podjetje v Črnomlju. V novi trgovini bo moč dobiti špecerijsko in delikatesno blago. Trgovina bo odprta neprekinjeno, s čimer bo potrošnikom zelo ustreženo. To bo v Črnomlju prva trgovina z neprekinjenim delovnim časom.

Belokranjsko gradbeno podjetje zaključuje dela na stanovanjskem bloku v Ulici 21 oktobra. Pričelo je graditi tudi nov 24-stanovanjski blok na Papeževih njivah.

—da

Iz Dolenjskih Toplic

Od 7. do 9. decembra je bil v Dolenjskih Toplicah tečaj o poklicih. Tečajniki so si ogledali tudi muzejske zbirke o partizanski dejavnosti v Topliški dolini.

Socialistična zveza v Dolenjskih Toplicah pa pripravlja še krojaški tečaj za žene in dekleta. Do zdaj se je prijavilo že nad 30 žena in deklet. Tečajnice se bodo učile v mali dvorani prosvetnega doma. Vmes bodo poslušale tudi gospodarska in politična predavanja.

D. G.

Sestanek v Anžah

V Anžah je bil 8. decembra pomemben sestanek: razpravljali so o elektrifikaciji. Člani elektrifikacijskega odbora so se dobro pripravili za razgovor s predstavnikoma občine in Elektra-Krško. Dogovorili so se, da naj bi v vasi Kostanjek zasvetila elektrika še letos, v vaseh Anže, Gorica, Raztez in Lokve pa vsaj do 1. maja 1962. Izračunali so, da bo napeljava stala okrog 7 in pol milijona dinarjev. Ker bodo prebivalci pri delu pomagali, se bodo stroški zmanjšali za okrog 3 milijone dinarjev.

D. K.

Občasne odborniške komisije pri OLO

Praksa je pokazala, da je delo nekaterih odborniških komisij pri okrajnem ljudskem odboru samo formalno, ker o vseh zadevah, o katerih se razpravlja na seji, obravnavajo že ustrezni sveti. Zaradi tega bodo pri okrajnem ljudskem odboru v Novem mestu le še tri komisije: komisija za volitve in imenovanja, komisija za prošnje in pritožbe ter mandatnoimunitetna komisija. Komisije se bodo sestajale občasno.

● **Preprečujmo nesreče z redom in delovno disciplino!**

Semič v teh dneh

V obrtnem servisu v Semiču so namestili avtomatični vrtalni stroj, ki ga je izdelala železarna na Jesenicah. V teku pa so razgovori s koprskim ObLO, da bi Semič dobil še celotno kovaško in mehanično delavnico.

Prebivalstvo Semiča še vedno negoduje, ker ni urejena zobna ambulanta. Brž čas se stanje ne premakne z mrtve točke zaradi stanovanja, ki ga, kot vse kaže, še vedno ne morejo dobiti. Čudno je tudi to, da ni mogoče zgraditi stanovanjskega bloka, čeprav vplačajo delavci, ki so zaposleni v Semiču, na leto nad 5 milijonov dinarjev stanovanjskega prispevka. Samo za potrebe obrtnih delavnic bi potrebovali okrog 5 stanovanj

Že pred mesecem se je v Semiču začel Singerjev tečaj, ki ga obiskuje 60 učenk. Tečaj je vodila Slavka Testen. Ljudje so z njim zelo zadovoljni.

Davčni obvezanci v Semiču niso zadovoljni s postopkom izterjevalcev. Marsikdaj so ti zelo neizprosni in rubijo, če je kdo za kratek čas dolžan le 5 tisočakov. Nedvomno bi imela lepa beseda davčnih organov med ljudmi večji uspeh kakor grožnja z rubežem.

Franc Derganc

Iz Dragatuša

Dvojni ovinek pred Dragatušem je bil zelo nevaren, posebno zaradi lesenega mostu, pri katerem se je zgodilo že več težjih nesreč. Upravi za ceste je po večmesečnem delu uspelo urediti ta del. V nedeljo, 10. decembra, so novo cesto in most odprli za ves promet.

—da

NESREČE

Zaradi neprevidnosti v smrt

Voznik vprege Ivan Gorenc iz Dol. Toplic je 5. decembra peljal proti Starim Žagam. Voz je imel razsvetljen, vozil je pravilno po desni strani ceste. Ko je ob 18.30 uri pripeljal v Občice, mu je pripeljal nasproti po levi strani nekoliko vinjeni kolesar Anton Fink iz Podturna, ki je bil brez luči. Ker je vozil po levi in še celo v megli, se je zaletel v oje voza in nato v bolnišnici podlegel poškodbam.

Konjska smrt v Kolpi

Anton Lovšin, posestnik in mlinar iz Križevske vasi 25 pri Metliki, je v torek, pred dnevom republike, v dopoldanskih urah vozil drva iz gozda. Ko je nekako ob pol ene tretjič vpregel svoja konja, da bi ju pognal proti gozdu, se je pri njem oglasil neki Hrvat, češ da bi rad domov odnesel moko. Mlinar mu je ustregel. Medtem ko je polnil vrečo, je konja pustil na kolovozni poti nedaleč od Kolpe.

Konja sta se začela pasti. Zavila sta s kolovozne poti in se počasi bližala reki. Ko sta živali dospeli do strmine, sta v tipu zdrsnili v Kolpo, pri tem pa ju je v vodo potiskal tudi voz, v katerega sta bila vpežena.

Ko je mlinar Lovšin odmeril moko svojemu odjemalcu, je nemudoma pohitel, da bi konja tretjič pognal proti gozdu. Mislec, da sta se živali sami napotili v gozd, je stekel po poti, po kateri je prej vozil drva, toda konj ni našel. Ko se je vračal, je že od daleč zaslišal konjsko rezgetanje, ki je prihajalo od Jurovskega Broda. Ko je bil od tega kraja oddaljen še kak kilometer, je zagledal gručo ljudi, ki so na breg Kolpe vlekli dva konja in vprežni voz. Vendar ni bilo več pomoči, tako da je imel z živalima opraviti le še mesar.

Kakor so kasneje ugotovili, sta se konja utopila tik nad jezom, kjer je Kolpa globoka več kot 2 m. Vsekakor ne bi smel nihče puščati živali ob strmem in nezavarovanem bregu reke.

ZA PITANJE PRAŠIČEV
samo
REDIN
ker pospešuje debeljenje!
Proizvaja Drogerija, Ljubljana

TRGOVSKO PODJETJE
»TKANINA«
LJUBLJANA
nudi potrošnikom vedno veliko izbiro kvalitetnih tkanin. Obiščite naše poslovalnice in prepričajte se o tem!

Obiščite
BLAGOVNICO
»TROMOSTOVJE«
specializirano trgovino za oblačilno stroko ● Velika izbira vseh vrst tekstilnega blaga in modne konfekcije!
BLAGOVNICA
»TROMOSTOVJE«
LJUBLJANA
Wolfova ulica 1

OSNOVNA ŠOLA
»KATJE RUPENA«
V NOVEM MESTU
razpisuje
delovno mesto
snažilke
za hodnike in sanitarije
Plača po uredbi. Delovni čas dopoldne in popoldne. Pismene prošnje naj interesentke vložé do 25. decembra 1961.
UPRAVITELJSTVO

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Četrtek, 14. dec.: **Vojmir**
Petek, 15. dec.: **Ljubica**
Sobota, 16. dec.: **Albin**
Nedelja, 17. dec.: **Lazar**
Ponedeljek, 18. dec.: **Rastoje**
Torek, 19. dec.: **Darij**
Sreda, 20. dec.: **Svetozar**

MALI OGLASI

NOVO MLATILNICO »ZMAJ«, Dieselov motor »Deutz« s cirkularko in motorno kolo »Puch« 250 ccm, generalno popravljeno prodam. Naslov v upravi lista (1332-61).

PRODAM dobro ohranjen popoln štedilnik s kotličkom in slepicami ter zimski moški plašč, Jarmila Baxova, Črnomelj, Kurirska steza 2 (zraven kina).

DVOSOBNO STANOVANJE v Pjranu zamenjam za stanovanje v Novem mestu ali kupim hišo-stanovanje v Novem mestu. Lado Maroit, Piran, Ulica Karla Marxa 26.

PRODAM enostranski pletilni stroj za vse vrste volne. Cena 20.000. Naslov v upravi lista (1329-61).

GOSPODINJSKO POMOČNICO k tričlanski družini, lahko mlajša z dežele, išče Hrovat, Novo mesto, Šmihelska 35.

PRODAM malo rabljen pralni stroj znamke »AEG«. Naslov v upravi lista (1330-61).

SREDNJEŠOLEC išče sobo v Novem mestu, po možnosti opremljeno. Za uslugo inštruiram. Naslov v upravi lista (1328-61).

PREKLICI

Preklicujem izgubljene zdravstvene izkaznice štev. 313800, 313801 in 313802. **Angela Luzar, Volčkova vas 5, p. Šentjernej.**

Preklicujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 24562 na naslov **Marijan Krisper, Novo mesto. Zagrebška 8.**

KINO

Crnomelj: 16. in 17. dec. ameriški barvni film »Vrtoglavica«, 19. in 20. decembra ameriški barvni film »Starec in morje«.

Dol. Toplice: 16. in 17. decembra ameriški barvni film »Zeleni plamen«.

Kostanjevica: 17. decembra ameriški barvni film »Na svidenje, Rim!«.

Metlika: 16. in 17. decembra italijanski barvni film »Helena Trojanska«, 20. decembra ameriški film »Vrnitev v življenje«.

Novo mesto – Dom JLA: od 15. do 17. decembra jugoslovanski film »Velika turneja«, od 18. do 20. decembra jugoslovanski film »Rdeči cvet«.

Semič: 17. decembra ameriški barvni film »Ljubi me ali pusti me!«.

Trebnje: 16. in 17. decembra italijanski barvni film »Vojna in mir« – I. del. Predstava v soboto od 19 in v nedeljo ob ob 14, 16 in 18.30. 20. decembra češki film »Na končni postaji«. Predstava v sredo ob 19. uri.

Sevnica: 16. in 17. decembra angleški film »Interpol«, 20. decembra ameriški film »Bela divjina«.

Videm-Krško: 16. in 17. decembra angleški film »Ključ«, 20. in 21. decembra ameriški barvni film »Derby O'Gill«.

Žužemberk: 17. decembra češki film »Na končni postaji«.

ZAHVALE

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste mi stali ob strani in sočustvovali z menoj ob izgubi moje drage žene

MARIJE MOJSTROVIČ

Prav posebna hvala dr. Spilerju, dr. Polenšku, dr. Vodniku in dr. Sajetu za ves trud. Iskrena hvala vsem darovalcem krasnega cvetja in vsem, ki so jo spremili v njen zadnji dom.

Andrej Mojstrovič.

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta, brata, strica, dedka in tasta

IVANA PETKA
organista v Dobrniču

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi poslednji poti, z nami sočustvovali, nam ustno ali pismeno izrekli sožalje, mu poklonili številne vence in cvetje ali na kakršenkoli način počastili njegov spomin. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Leopoldu Kocutarju za izredno skrb v času pokojnikove bolezni. Iskrena hvala za globoko občutene besede ob odprtem grobu dekanu Alojzu Zupancu ter zastopniku gasilcev Jožetu Jeriču. Ob koncu se zahvaljujemo pevskemu zboru za ganljive žalostinke ter gasilcem za častno spremstvo. Vsem prav iskrena hvala.

Žena Urška in ostalo sorodstvo.

Dobrnič, 12. decembra 1961.

Ob bridki in nepričakovani izgubi našega dragega in nenadomestljivega moža, očeta in starega očeta, brata, tasta in strica

FRANCA PODRŽAJA
lesnega manipulanta iz Rumanje vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč in sočustvovali z nami. Prisrčna hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter sosedom za izraženo sožalje, za številno cvetje, s katerim so obsuli njegov grob in za številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Pepca, sin Ivo, sin Franci z ženo, hčerka Ani z možem, sestra Francka, vnučka Milan in Joško in ostali sorodniki.

Ob nenadomestljivi izgubi ljubljenega sina, brata, moža, očka

JOŽETA KUNCA
iz Zloganja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na poslednji potj in sočustvovali z nami. Posebej se zahvaljujemo kolektivu SGP Pionir za ganljiv nagrobni govor, vence in vso pozornost, ki so nam jo ob tej priložnosti izkazali.

Žalujoči: oče, mati, žena Marica, hčerka Jožica, bratje Tone, Ivan, Franc, sestra Pepca.

SPORED RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: poročila ob 5.05, 6.00 7.00, 8.00 12.00, 13.00, 15.00 17.00, 19.30, 22.00, 23.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

ČETRTEK, 14. DECEMBRA: 8.05 Glasba ob delu. 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo. 10.15 Ljubiteljem zabavne glasbe. 11.15 Ruski tečaj za začetnike. 11.30 Majhna revija zabavne glasbe. 12.15 Kmetijski nasveti – inž. Franc Lomberger: Obrezovanje sadnega drevja. 13.50 Zvočni kaleidoskop. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Turistična oddaja. 16.00 Skladbice za popoldne. 16.25 Dve glasbeni črtici. 18.00 Aktualnosti doma in v svetu. 18.45 Kulturna kronika. 19.05 Od plesa do sonate. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 22.15 Zaplešite z nami! 23.05 Prizori iz opere Dalibor.

PETEK, 15 decembra: 8.05 Zabavni zvoki in godala – 8.55 Pionirski tednik – 9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe – 10.15 Kar radi poslušate – 11.00 Partizanske pesmi na ljudsko melodiko – 12.05 Igra Lovski kvintet – 12.15 Radijska kmečka univerza: Cvetka Vodopivec: Upravljanje v kmetijskih zadrugah – 13.30 Z našimi solisti v priljubljenih operah – 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo – 14.35 Novo in priljubljeno – 15.20 Radi bi vas zabavali – 16.00 Parada pihal – 16.45 Jezikovni pogovori – 18.00 Aktualnosti doma in v svetu – 18.10 Pesmi alžirskih borcev – 18.45 Iz naših kolektivov – 19.05 Naši pevci zabavne glasbe in majhni ansambli – 20.00 V počasnem ritmu z orkestrom Jackie Gleason – 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled – 20.45 Stiri sto let hlavirske glasbe – 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 16. decembra: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji – 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo – 9.25 Za vsakega nekaj iz arhiva zabavne glasbe – 10.15 Zvoki Mediterana – 11.00 Zabavni orkester Radia Celovec – 11.15 Angleščina za mladino – 11.30 Poje Mario del Monaco – 12.05 Koroške narodne pesmi – 12.15 Kmetijski nasveti: inž. Tone Simončič: O švedskih in domačih prašičih – 13.45 Hitri prsti – 14.15 Iz koša glasbenih dobrot – 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 15.20 Napotki za turiste – 15.30 Mariborski komorni zbor – 16.00 Gremo v kino – 16.45 Pevka Gabi Novak – 18.00 Aktualnosti doma in v svetu – 19.05 Panorama zabavnih melodij – 20.00 Po domače v veder sobotni večer – 21.14 Melodije za prijeten konec tedna – 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 17. decembra: 8.00 Mladinska radijska igra: Jisp Kriškovič: Praznik lepih želja – 8.35 Iz albuma skladb za otroke – 8.45 Zabavni orkester RTV Zagreb – 9.05 Z veselo glasbo v novi teden – 10.00 Se pomnite, tovariši... – 10.30 Pisan glasbeni dopoldan – 11.30 Nace Grom: Ob 20-letnici JLA – 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – I. – 13.30 Za našo vas – 14.00 Slovenske narodne ob spremljavi RTV Beograd – 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – II. – 15.30 Arije iz oper Giacoma Puccinija – 16.00 Humoreska tega tedna: G. Usperzki: Stražarnica – 16.40 Polke in valčki z velikimi zabavnimi orkestri – 17.05 Trio Horwedel – 17.13 Radijska igra: Gogolj: Revizor – 18.30 Sportno popoldne – 20.00 Izberite melodijo tedna – 21.00 Umetniška pot Benjamina Giglija.

PONEDELJEK, 18. decembra: 8.55 Za mlade radovedneže – 9.25 Obisk pri skladatelju Danilu Švari – 9.45 Pevec Marko Novosel – 11.00 Venček narodnih – 11.15 Naš podlistek: Anton Pavlovič Čehov: Cirik – 11.35 Tri operne predigre – 12.05 Poslušajmo Vaški kvintet z Reziko in Sonjo! – 12.15 Radijska kmečka univerza: inž. Lojze Hrček: Raziskovalno delo na področju vinogradništva – 13.30 Zvočni kaleidoskop – 13.20 Pojo zabavni zbori – 15.40 Literarni sprehod – 17.05 55 minut za ljubitelje operne glasbe – 18.00 Aktualnosti doma in v svetu – 18.45 Radijska univerza: Bogdan Kilar: Hitrosti v vesolju – 19.05 Naši mladi reproduktivci – 20.00 Izbrali smo za vas – 20.45 Kulturna tribuna – 21.00 Simfonični koncert slovenske filharmonije – 22.50 Literarni nokturno.

TOREK, 19. decembra: 8.05 Ženski zbor France Prešeren iz Kranja – 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo – 9.25 Od valčka do rumbe – 10.15 Izberite melodijo tedna – 11.15 Utrjujte svojo angleščino – 11.30 Pol ure Dvořakove glasbe – 12.05 Kvartet »Veseli fantje« – 12.15 Kmetijski nasveti: inž. Mihael Leonardi: Priprava komposta za vinograde – 13.30 Pisani zvoki z Dravskega polja – 13.50 Plesni orkester Ray Anthony – 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo – 15.20 Klavir v ritmu – 17.05 Trije skladatelji o ljubimcih iz Verone – 18.00 Aktualnosti doma in v svetu – 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe – 18.45 S knjižnega trga – 19.05 IV. dejanje opere Don Carlos – 20.00 Poje zbor RTV Beograd – 21.30 Priljubljene melodije – 22.15 Uvod v glasbo 20. stoletja.

SREDA, 20. decembra: 8.05 Venček slovenskih narodnih – 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb – 11.15 Človek in zdravje – 12.05 Tri srbske narodne pesmi – 12.15 Radijska kmečka univerza: inž. Tilka Krivic: Opis najnovejših sort poljščin – 13.30 Pet starofrancoskih pastoral zapoje sopranistka Ondina Otta – 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo – 14.35 Zabavni orkester RTV Beograd – 14.50 Zdaj pa deset minut s triom Slavka Avsenika – 15.20 Koncert po željah poslušalcev – 17.05 Šoferjem na pot – 17.50 10 minut z ansamblom Mojmira Sepeta – 18.45 Ljudski parlament – 20.00 Spoznavajmo svet in domovino – 21.00 Zabavni zvoki za vse – 22.15 Neznani veliki orkestri.

ČETRTEK, 21. decembra: 8.05 Glasba ob delu – 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo – 9.25 Poje zbor JLA iz Beograda – 11.00 Nekaj sovjetske zabavne glasbe – 11.15 Ruski tečaj za začetnike – 11.30 Barkarola – 12.05 Partizanske pesmi – 12.15 Kmetijski nasveti: inž. Ciril Remic: Sabljaste motorne žage – 13.50 Radi jih poslušate – 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 15.30 Turistična oddaja – 17.05 Newyorška pianistka Constance Keene v Ljubljani – 18.00 Aktualnosti doma in v svetu – 18.45 Kulturna kronika – 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov – 21.00 Literarni večer.

OBJAVE — RAZPISI —

Razpis ObLO v Novem mestu

Komisija za razpise delovnih mest v sporazumu z osnovnimi šolami Dol. Toplice, Mirna peč, Stopiče, Škocjan, Šmarjeta, Šmihel pri Novem mestu, Vavta vas in Žužemberk razpisuje prosta delovna mesta

TAJNIKOV OSNOVNIH ŠOL.

Pogoji: srednja strokovna izobrazba, po možnosti z nekaj prakse, ali nižja strokovna izobrazba z najmanj 3-letno prakso v javnih službah ali v računovodstvu gospodarskih organizacij. Nastop službe takoj ali 1. januarja 1962. Pismene ponudbe s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na občinski ljudski odbor Novo mesto najkasneje do 28. decembra 1961.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ivanka Saje iz Lipovca – deklico, Anica Brajer iz Dol. Karteljevega – dečka, Francka Franko z Vel. Slatnika – dečka, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja – dečka, Tončka Marin iz Brišjina – deklico – Marija Babič iz Knežine – dečka, Antonija Progar iz Hmeljčiča – deklico, Marija Rustja iz Podgore – dečka, Marija Hruševar iz Ljubljane – deklico, Ivanka Škarja iz Ravnika – deklico, Ana Mežnar iz Gaberja – dečka, Neža Kapš iz Občic – deklico, Marjetka Simonič iz Črnomlja – dečka, Štefka Makše iz Goriške vasi – dečka, Jožica Zupančič iz Vel. Bučne vasi – dečka, Terezija Gerič iz Zaloga – dečka, Frančiška Kastelic iz Vel. Cerovca – deklico, Jožefa Springer z Gor. Podboršta – dečka, Marija Avguštin iz Stopič – dečka, Marija Verce iz Dolenje vasi – deklico, Milena Stravs iz Šmihela – dečka, Cirila Šircelj iz Kota – dečka, Marija Farkaš iz Livolda – deklico, Vladimira Suštar iz Šmihela – dečka, Marija Fabjan iz Dol. Toplic – dečka, Slavka Cujnik iz Regerče vasi – dečka, Karolina Golob z Muhabera – dečka, Alojzija Jovan iz Mirne peči – deklico, Ana Mrvar iz Cvibija – deklico, Štefka Jerman iz Jelš – deklico.

Razpis Okrajnega sodišča v Novem mestu

Razpisna komisija pri okrajnem sodišču v Novem mestu razpisuje mesto

POMOŽNEGA USLUŽBENCA
(kurirja).

Pogoji: dovršena osnovna šola. Plača po Zakonu o javnih uslužbencih. Prošnje, kolkovane s 50 din, državnim kolkom in priloženim življenjepisom ter zadnjim šolskim spričevalom, vložite najkasneje do 25. decembra 1961 pri razpisni komisiji okrajnega sodišča v Novem mestu.

Razpis Industrije perila

Upravni odbor in komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri Industriji perila v Novem mestu razpisuje delovno mesto

OBRATOVNEGA KNJIGOVODJE

Pogoj: dovršena srednja ekonomska šola z nekaj let prakse.

Če piješ, ne vozi — če voziš, ne pij alkohola!

☐ **Krmeljski rudarji** se razen težkega dela ne ustrašijo tudi prostovoljnega dela pri nakladanju premoga. Zdaj gre krmeljski premog hitro v denar; cene krmeljskega lignita so precej nižje, znižani pa so tudi prevozni stroški »krmeljčana« po železnici. Pri nalaganju deponiranega premoga so se doslej najbolj postavili delavci strojnega obrata, separacije in opekarne, saj so naložili že okrog tisoč ton premoga. Najbolj so se izkazali: Stanko Lipoglavšek, Lojzka Fabjan, Janez Junter in Mirko Udovč. Delavci tekmujejo v požrtvovalnem delu in se med sabo spodbujajo, pričakujejo pa, da se bodo tudi delavci jamskega in drugih obratov bolj marljivo izkazali kot doslej.

☐ **V ponedeljek zvečer** je gostovala gledališka družina Svobode »Lojze Košak« iz Kostanjevice v zagrebškem dramskem gledališču z Benellijevo dramo »Ljubezen treh kraljev«. Gostovanje v Zagrebu je bila lepa kulturna manifestacija.

☐ **Kolektiv »Dane« na Mirni,** ki bo letošnji proizvodni plan presegel za približno 20 odst., vneto razmišlja o razširitvi obrata. Sadje dozori samo enkrat na leto, zato ga je treba takrat nakupiti in vskladiščiti za celoletno proizvodnjo. Pomanjkanje primernih naprav je to oviralo, za to bodo to pomanjkljivost odpravili z razširitvijo obrata. Prizadevni kolektiv bo, če bo le mogoče, do leta 1963 sam ustvaril potrebna sredstva.

☐ **Seminar o odnosih** med centralnim DS in obratnimi DS v kolektivu ter o vprašanju ekonomskih enot pripravlja v Novem mestu za večje kolektive Zavod za izobraževanje kadrov in proučevanje produktivnosti dela.

☐ **Pohištvo za ladje** izdeluje od aprila letos Splošno mizarstvo na Dvoru. Svoje izdelke pošiljajo našim največjim ladjedelnicam, ki gradijo potniške in trgovske ladje. Tudi prihodnje leto bodo izdelali več postelj in omaric za ladje.

DOLENJSKI LIST

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL v Novem mestu – IZDAJATELJSKI SVET: Milan Baškovič, Tone Gošnik, inž. Davorin Gros, inž. Jože Legan, Franc Molan, prof. Ema Muser, Maks Pogačar, Miran Simič, prof. Tone Trdan, Janez Vitkovič in Viktor Zupančič

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Miloš Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 20 dinarjev – Letna naročnina 900 dinarjev, polletna 450 dinarjev; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 dinarjev – Tekoči račun pri podr. Narodne banke v Novem mestu 606-11-3-24 – NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 (vhod iz Dilančeve ulice) – Poštni predal: Novo mesto 33 – TELEFON št. 127 – Rokopisov in fotografij ne vračamo – TISKA: Časopisno podjetje »DELO« v Ljubljani